

Sách gấm quanh nm.... T. 4 et 5. Numéro 5

I . Sách gãm quanh nm.... T. 4 et 5. Numéro 5. 1928.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

- La réutilisation non commerciale de ces contenus ou dans le cadre d'une publication académique ou scientifique est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source des contenus telle que précisée ci-après : « Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France » ou « Source gallica.bnf.fr / BnF ».

- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service ou toute autre réutilisation des contenus générant directement des revenus : publication vendue (à l'exception des ouvrages académiques ou scientifiques), une exposition, une production audiovisuelle, un service ou un produit payant, un support à vocation promotionnelle etc.

[CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE](#)

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.

- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

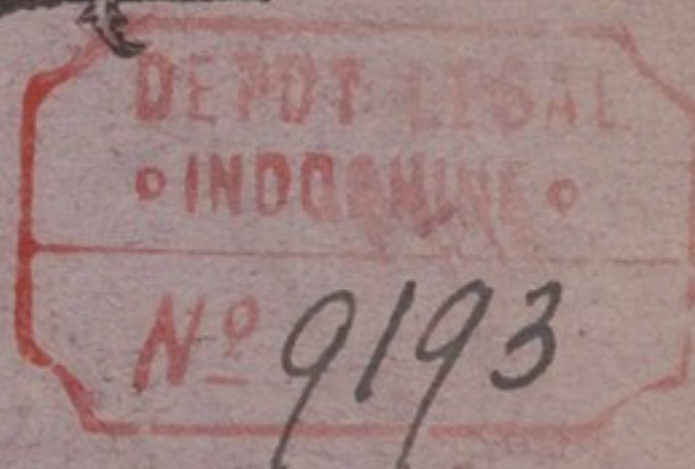
7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter utilisation.commerciale@bnf.fr.

80
INDO-CHINOIS

4L8

(5)

SÁCH

GÂM QUANH NĂM

CHO ĐẲNG THEO GƯƠNG

Đ. C. Giêsu là Thầy ta

Lạy Thầy, thầy đi đâu,
Tôi xin hầu theo nầy
ô. th. Math. VII 19

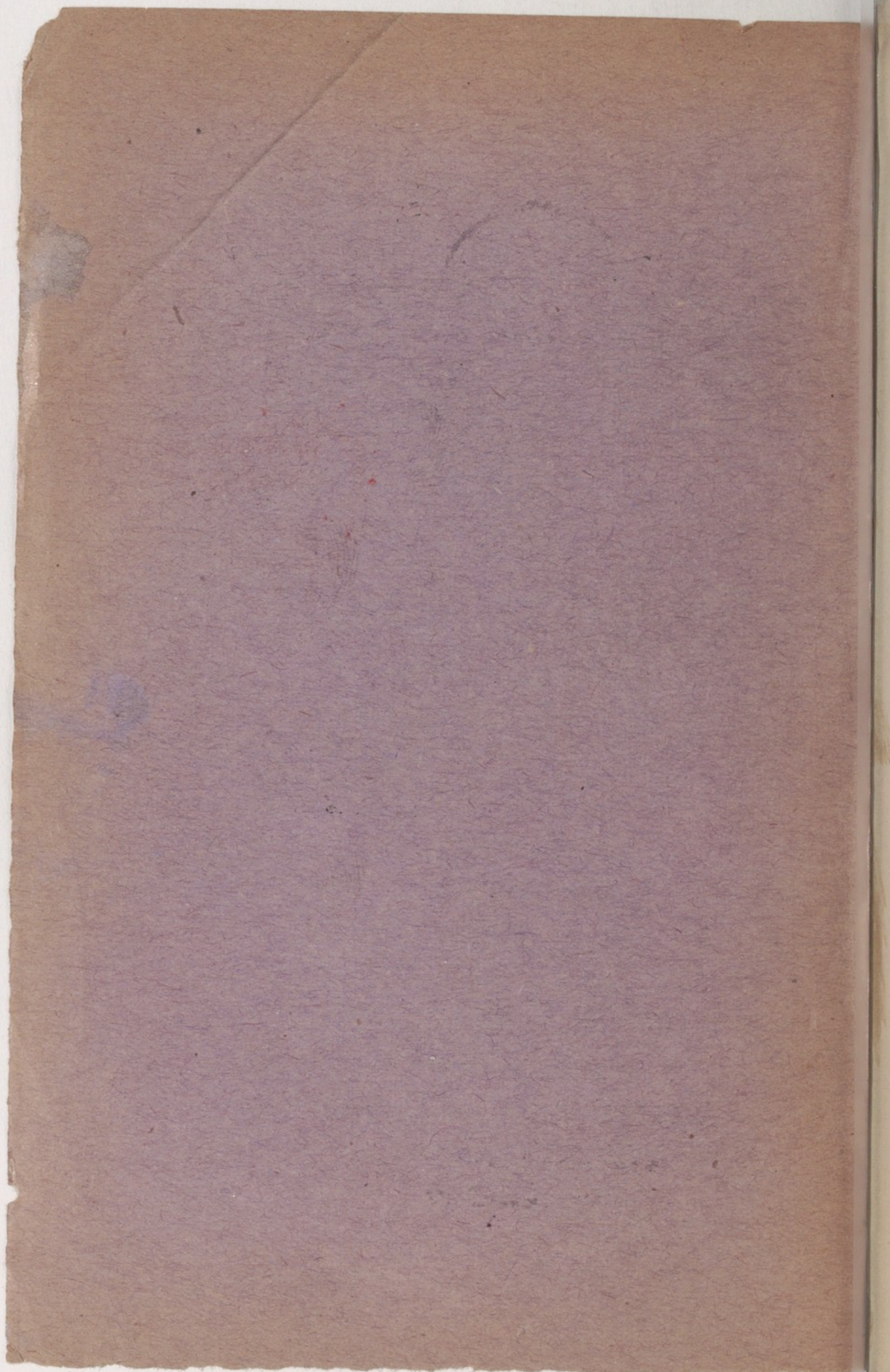
Cuốn thứ năm

Từ Chúa nhật thứ 17
đến hết tuần thứ 26
sau lễ Hiện xuống

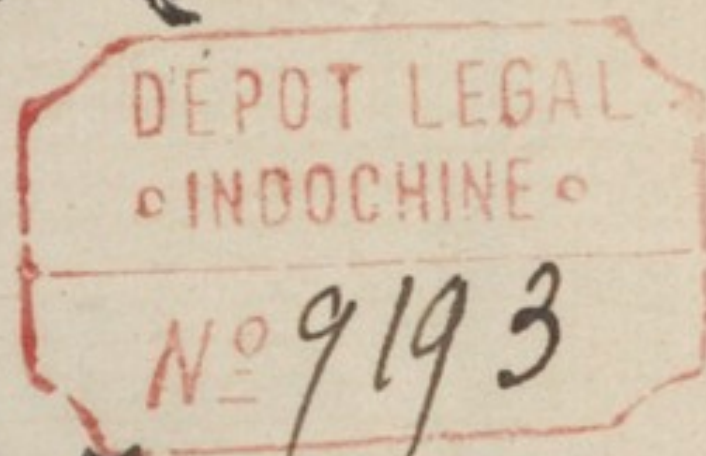
IMPRIMERIE DE LA MISSION
QUINHON (Annam)

✠ 1928 ✠

SÁCH
GÃM QUANH NĂM

CHO ĐẲNG THEO GƯƠNG

B. C. Giêsu là Thầy ta

Lạy Thầy, thầy đi đâu,
Tôi xin hầu theo nầy
(ô. th. Math. VIII 19)

Cuốn thứ năm

Từ Chúa nhật thứ 17
đến hết tuần thứ 26
sau lễ Hiện xuống

**IMPRIMERIE DE LA MISSION
QUINHON (Annam)**

✠ 1928 ✠

8e Indoch.

748

SACH

MÃN HẠNH MÃ

Imprimatur :

† D. GRANGEON

Vic. Ap.

Làng-sông, 1 Juillet 1928.

Còn thế này

Từ Chúa Nhật thứ 17
đến hết tuần thứ 28
sau lễ Hiện xuống

IMPRIMERIE DE LA MISSION

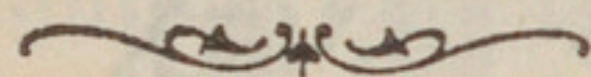
QUINON (Annam)

1928

Cuốn thứ năm

**NÓI VỀ LÚC Đ. C. G. GIẢNG DẠY
CHO THIÊN HẠ NĂM THỨ BA**

**Từ Chúa nhật thứ 17
đến thứ 26 sau lễ
Hiện xuống**

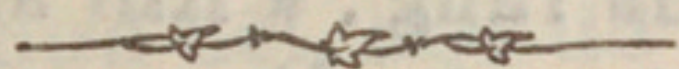

Sách Gấm Quanh Năm

Tuần thứ 17 sau lễ Hiện xuống

NGÀY CHÚA NHỰT

Gấm về sự khiêm-nhượng và sự
thương yêu.

Đ C G. thấy những kẻ người ta mời đến, chỉ tìm những chỗ trọng nhứt mà ngồi, thì người phán cùng chúng nó rằng : « Khi ai mời bay đi ăn tiệc, thì bay chớ chọn chỗ nhứt mà ngồi, bởi vì có lẽ chủ tiệc có mời người nào sang trọng hơn đến dự tiệc nữa, mà cực chẳng đã phải đến xin chúng bay nhường chỗ cho khách trọng ấy, thì khi ấy chúng bay phải trụt xuống chỗ sau hết, mà phải dỏ mặt trên trán chẳng. Song le khi ai mời bay, thì bay hãy lựa chỗ sau hết mà ngồi ; mà chủ tiệc thấy vậy, thì sẽ nói với chúng bay rằng : Ó anh, xin anh hãy xich lên chỗ cao hơn ; thì khi ấy bay sẽ đặng danh tiếng trước mặt mọi người ăn

tiệc, bởi vì ai hạ mình xuống, thì sẽ dặng
nước lên và ai tung mình lên, thì phải
hạ xuống. »

Đoạn Đ C G. phán những lời này
cùng chủ nhà rằng : « Khi anh muốn dãi
tiệc, thì thà anh đừng mời bà con bạn
hữu, vì những kẻ ấy tưởng mình phải
mời trả lại ; song thà mời những kẻ khó
khăn tột nguyên đui tối, vì những kẻ
khốn nạn ấy chẳng có đi gì mà dãi anh
lại, cho nên đến ngay kẻ lành sống
lại, thì anh sẽ dặng phần thưởng bởi
việc ấy. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY : Ai hạ mình
xuống thì sẽ dặng nước lên.

Hàn thật ta đã suy gẫm nhiều lần về
nhơn đức khiêm-nhượng, nhưng mà ta
còn gẫm lại nữa, thì càng tốt lắm, vì nó
là cội rễ, là nền các nhơn đức khác.

Con có đạo thật, thì phải trân trọng
yêu đấng nhơn đức khiêm nhượng cho
hết lòng hết sức : Đ C G. là thầy ta, đã
phán dạy rằng : Bay hãy học cùng tao,
vì tao hiền lành và khiêm nhượng trong
lòng. Tôi kính lạy Đ C Cha, tôi đội ơn
Cha, vì Cha đã ẩn giấu các sự mầu nhiệm
này, chẳng cho kẻ kiêu ngạo biết, Cha

một tỏ ra cho những kẻ khiêm nhượng nhỏ nhoi biết mà thôi.

Chúng tôi có biết Đ C G. đã làm đi gì chẳng? Trong mọi nhân đức, thì nhân đức khiêm nhượng người ta giữ một cách kiên cố hơn hết. Bởi đó ông Tertulianô đã nói rằng: Đ C G. hằng đi dàng khiêm nhượng từ thuở mới sinh ra cho đến hơi thở sau hết. Sự người sinh xuống làm người trong lòng mẹ, người sinh ra trong cũi ở trong bò lừa, và chịu chết trên cây thánh Giá, bấy nhiêu sự ấy là những việc hạ mình khiêm nhượng hết thảy; và các việc đã nói đó, chẳng phải tùy thì tùy dịp mà có, hay là phụ thêm cho sự mâu nhiệm chuộc tội đầu, song thật là căn bản là chính sự mâu nhiệm chuộc tội thiên hạ đó mà chờ. Người đã muốn sinh ra bởi mẹ khó khăn, trong khi chịu phép cắt bì, thì người đã chịu lấy đau chỉ tội lỗi và hình tượng tội nhờn, vậy thì người đã hạ mình xuống rớt bên là thế nào; trong vòng ba mươi năm, người đã ở trong nhà thợ mộc, làm những việc rất hèn hạ hằng vâng lời chịu lụy luôn luôn, chịu mọi người khinh dể; lẽ đáng bà con thân thuộc người phải nhìn biết

người hơn kẻ khác, song cũng khinh dể người nữa.

Vậy ta phải theo gương người mà ham hổ hạ mình xuống cùng khi phải kẻ khác khinh mạn dể dôi, thì ta phải bằng lòng nhịn nhục, sự ấy hẳn là sự gay go thật; nhưng mà cho ta dặng mạnh lòng dạn dĩ mà chịu sự hèn hạ này, thì đã có sẵn gương thầy ta; và ơn người giúp ta nữa; hãy năng nhìn xem tượng chuộc tội, nó sẽ dạy dỗ ta hay hơn các sách vở thông thái bội phần.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy suy lời Đ C G. phán rằng : *Khi ai mời mầy đi ăn tiệc thì mầy phải chọn chỗ sau hết.*

Lạy Chúa, Chúa đã mời tôi đến ăn tiệc cực trọng này, mà Chúa chẳng đòi tôi đi gì sốt một đòi tôi phải có lòng khiêm nhượng cho hết tình mà thôi, mà Chúa đã làm gương cho tôi là đã hạ mình Chúa xuống ra không, thì có lẽ nao ma tôi còn dám phạm tội kiêu ngạo nữa sao ?

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời ông thánh Phêrô dạy rằng : *Anh em hãy ra sức lập lành giục giã nhau ăn ở khiêm nhượng.*

Lại ta hãy nghĩ lời thánh AUGUSTINÔ rằng: Mọi sức lực mạnh mẽ con có đạo là ở tại sự khiêm nhượng, bởi vì sự kiêu ngạo là hèn hạ yếu sức mọi đàng.

Ngày thứ 2

Gặp về những người đang mời ăn tiệc

Có một người trong những kẻ ăn tiệc khi nghe Đ C G. phán mấy lời sau hết này thì cất tiếng thưa rằng: « Kẻ nào đang dự phần tiệc trên trời, thì có phước là dường nào! » Vậy Đ C G. dùng dịp người ấy nói làm vậy mà phán ví dụ này cùng cả hội đồng người mà rằng:

« Có một người dọn tiệc trọng và dạy mời đông vô số; mà hết mọi người đang mời vì có lòng ghen ghét phân bì làm sao đó thì đã lấy lễ nợ lễ kia mà kiêu hết thấy. Kẻ thì nói mắc mua nhà, mua bò, người lại nói mắc lo cưới vợ; chủ nhà tức giận, dạy sắm mọi sự cho sẵn, liền biểu đầy tớ rằng: Hãy đi lập tức trong các đàng ngõ trong thành, thâu góp mọi kẻ khó khăn què trệt dui mù, mà đem đến cho tao hết. Đầy tớ vâng lệnh mà làm xong, khi về thì nói với chủ nhà rằng: Lệnh

ông dạy, tôi đã tuân cứ, nhưng mà hãy còn dư chỗ. Chủ nhà liền rằng : Bây giờ hãy đi rao khắp các ngã đường mà hễ gặp ai dầu muốn dầu không, thì hãy cũng phải đem về đây cho hết, vì làm sao nhà tao cũng phải đầy đủ người, tao quyết thật cùng mấy trong mấy người tao cho mời trước đó, thì chẳng có một ai vắng nếm tiệc tao đâu. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : *Mấy hãy ép chúng nó vào, vì nhà tao phải đầy đủ người.*

Ý nghĩa bài ví dụ này, thì những kẻ nghe Đ C G. đều rõ nói về ai ; hẳn thật người nói về quân Phariseu là kẻ giàu có trong thế gian, đã từ rẫy những ơn lành Chúa rất hơn từ đã muốn ban cho nó trước. Vì vậy Đ C T. đã bỏ nó mà ban ơn cho các dân ngoại đạo có lòng mềm mỏng hơn, đừng trở lại đạo thánh.

Bài này cũng chỉ rõ cho chúng tôi là kẻ lo việc Chúa như các thánh Tông-đồ đừng biết việc chúng tôi là phải có lòng lo lắng làm ích lợi cả thể cho Chúa. Trước hết ta phải lo lắng cho những kẻ ở xung quanh ta, phải làm hết sức mà mời mọc nó nhận biết đạo thật, là đạo chúng tôi có

việc bồn phận phải rao truyền như đây
tờ trung nghĩa phải lo cho chủ vậy ; mà
ví bằng chúng nó có ngại trở chẳng
chịu thì mặc nó, phần ta còn phải vâng
lệnh chủ tiệc dạy, mà đi ra ngoài, hầu lo
lắng cho kẻ ngoại giáo là những linh hồn
khốn nạn phải bỏ tất tưởi, đang còn chờ
đợi những kẻ có lòng sốt sắng đến cùng
nó, mà làm cho chúng nó nhìn biết đạo
thánh Chúa.

Nếu chúng ta chẳng thân chinh ra làm
đặng, thì hãy làm cách khác, là ra sức
giúp việc giảng đạo, hoặc lo cho có nhiều
kẻ đi nhà trường làm thầy cả cho nhiều,
phải dâng lời cầu nguyện hoặc bố thí tiền
của mà giúp những kẻ ấy. Chúa có cho
giàu có thì giúp cho rộng rãi, vì là việc
rất đẹp lòng Đ C G. mọi đàng. Mà có khi
ta có ít của lắm chẳng ? Song dầu của cải
rất ít cũng làm đặng ; mà ta phải biết : có
một bà kia chẳng giàu có gì cho lắm mà
đã lập nên một hội đáng khen là hội Tấn-
giáo. Nhờ hội ấy thì các đấng giảng đạo
đời bây giờ đặng tiền bạc biết là bao
nhiều mà lo việc giảng đạo trong các xứ
ngoại đạo. Ta chớ bao giờ dám quên lời
thầy ta đã phán rằng : Ai giúp đỡ Tiên-

tri hay là Tông-đồ nào, thì sẽ dâng phần thưởng như Tiên tri cùng như Tông đồ vậy. Nếu có lẽ dâng thì ta hãy dâng mình vào đạo binh Tông đồ, ít nữa là khi trong nhà ta có kẻ dâng làm Tông đồ giảng đạo Chúa hoặc vào nơi phước viện mà giúp việc giảng đạo, thì ta hãy lấy làm hạnh phúc là ngần nào. Gia thất nào dâng một người hoặc nhiều người đi giảng đạo thì thật là có phước.

Cho ta dâng đem trí suy nhớ về điều ấy, thì hằng ngày ta hãy lấy lòng sốt sắng mà năng đọc đi đọc lại lời này rằng : Lạy Chúa, xin cho nước Chúa trị đến.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy suy về câu rằng : *Mây hãy ép chúng nó vào, cho nhà Tao dâng đầy đủ.*

Vậy lạy Chúa tôi ước ao dùng hết mọi phương pháp, hết sức tôi cho dâng đem nhiều linh hồn đến ăn tiệc cực trọng Chúa ban, xin Chúa ban ơn cho tôi dâng làm việc ấy cho trọn hảo.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Tiên tri Isaia rằng : *Chúng nó sẽ cao rao sự cả sáng tao trước mặt dân ngoại, và nó sẽ đem các anh em bay ở giữa các dân dâng trở về cùng tao.*

Lại có lời thánh AUGUTINÔ rằng : Ta không nên phân bì ghen ghét các kẻ giảng đạo, một phải lo mà bắt chước phởn đáng ấy mà chớ.

Ngày thứ 3.

Gẫm về sự bỏ mình và ở cho gan dạ.

Đ C G. cứ qua xứ nọ lại xứ kia mà giảng đạo như mọi khi, thì đã ghé vào thành Giêrusalem và có nhiều người đông dẫn theo người mà nghe người dạy. Vậy Đ C G. trở mặt lại cùng phởn kẻ ấy mà phán rằng : « Nếu ai đến cùng tao mà chẳng dứt tình yêu mến mọi sự, dầu là những sự phải lẽ, và nó chẳng sẵn lòng từ bỏ mình nó cho trọn nữa, thì nó chẳng đáng làm môn đệ tao. Vả lại nó chẳng sẵn lòng vác thánh Giá mình là chịu mọi sự khốn khó hết cho đáng theo tao, thì nó cũng chẳng đáng làm môn đệ tao. Vậy chúng bay phải suy xét trước cho kỹ, kẻ phải giống như người kia muốn lập sở nhà to lớn tốn hao nhiều, mà không đủ tiền bạc, nên phải bỏ việc dở dở nửa chừng. mà liệu mình phải những kẻ qua người lại nhạo cười khinh dễ chẳng ; hay là giống như vua kia có một vạn binh mà cả gan

cất binh ra trận đánh cùng kẻ nghịch có đến hai vạn, nên bắt bắt dĩ phải sai sứ đến cầu hoà lập tức. »

Vậy sự từ bỏ mọi sự cho trọn là đều cần kíp cho đảng làm môn đệ thật Đ C G. « Kẻ tưởng mình chẳng có sức mà từ bỏ mọi sự cho trọn làm vậy, thì giống như muối lạt không đáng chỉ một đáng quăng ra ngoài đàng cho thiên hạ giày đạp mà chớ. Vậy chúng bay hãy xét cho kỹ lưỡng rồi thì nhứt định. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Chúa phán rằng : *Bất kỳ ai mà không bỏ mọi sự mình đang, thì chẳng đáng làm môn đệ tao.*

Đây chẳng phải là nói về của phần xác mà chúng ta phải sẵn lòng bỏ cho đảng theo Đ C G. mà thôi đâu ; song Người có ý nói về hết mọi của bề trong nữa, dầu là những sự triu mến yêu chuộng phải lẽ, cũng phải từ bỏ nữa mới đáng Đ C G. là chủ của không chịu kẻ khác soán đoạt của mình đâu, người chẳng chịu cho ai chia lòng ta cùng người sốt, người muốn trọn hết cả lòng ta, vì người lớn lao đủ mà chứa hết mọi sự thấy thấy.

Vậy nếu chúng ta muốn làm tôi người cho thật, thì phải khỉ sự dốc lòng dốc trí

từ bỏ mọi sự cho xong : là bỏ họ hàng, bạn hữu, xứ sở, các thói quen và mọi sự thích tình ao ước. Chớ chi ta đặt theo như lời sách Gương-phước dạy : là mọi lời chúng ta nguyện, mọi sự ta ước ao, và sức lực ta thấy đều chỉ về một sự giúp ta cho đặt từ bỏ mọi của cải, mình trần thân trụi mà theo Đ C G. đã chịu trần truồng vì chúng ta, mà chết cho mình mà sống đời đời cho Đ C T. theo lẽ cung bình buộc ta như làm vậy. Ông Bua-đa-lu rằng : Hẳn thật chúng ta có hiểu đặt thấu ý nghĩa các lời Đ C T. đã phán cùng ông Môi-sen rằng : « Mọi sự là của tao » chẳng ?

Các lời ấy tuy vẫn tắt, nhưng mà gồm lại các việc bốn phận căn bốn người ta phải giữ với Đ C T. là tin thật Đ C T. có quyền cai trị mọi sự trong ngoài chúng ta, mà ta phải vâng phục mọi đàng thì mới hợp theo lẽ công. « Mọi sự là của tao » nghĩa là như ông thánh Gioan tông đồ dạy : mọi sự trong bầu thế giới là Đ C T. đã dựng nên cả, và chẳng sự gì có mà chẳng phải bởi Đ C T. cho có, và bởi đó cũng cần kíp người ta chẳng có sự gì mà chẳng phải trở lên cùng Đ C T. như mạch

sinh nó ra và phải qui về cùng Đ C T. hết thấy thấy. « Mọi sự là của tao » nghĩa là vì Đ C T. đã dựng nên mọi sự, và gìn giữ mọi sự cho có ; như lời thánh Phao-lô dạy : Đ C T. có cho ta làm gì thì ta mới làm đặng mà thôi, và đến đôi chẳng có một sự tưởng trong trí, một tình ý bởi lòng ta, hay là một việc nào ta làm mà chẳng tùy Đ C T. Bởi đó trí ta suy xét sự gì, lòng ta ưng muốn đi gì, hay là xác ta làm sự gì, thì hết mọi sự phải làm vì Đ C T. mà thôi.

Lạy Chúa, con xin vâng theo ý Chúa, chẳng phải theo ý riêng con đâu.

KHI CHỊU LỄ — Ta phải suy lời Đ C G. phán rằng : *Nếu ai đến cùng tao mà chẳng ghét cha ghét mẹ cùng bạn hữu xứ sở vì danh tao, thì chẳng đặng làm đầy tớ tao.*

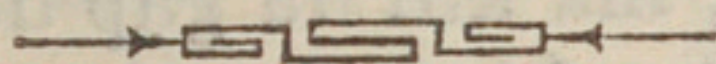
Lạy Chúa, con hiểu rõ Chúa phán như vậy, là cho đặt kính mến Chúa cho thật thì phải bỏ từ mọi sự yêu mến khác cho trọn, thì mới đặng mà chớ.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời vua thánh Đavít rằng : *Lạy Chúa, xin chớ làm cho sáng danh tôi, một hãy làm cho sáng danh Chúa mà thôi.*

Lại có lời thánh AUGUTINÔ rằng : Anh

em muốn học cho biết phải yêu mến mình thế nào cho phải, là anh em chớ có trân trọng xác mình làm chi.

Ngày thứ 4

Gặp về con chiên lạc và đồng bạc đã mất

Trong cả lúc Đ C G. đi giảng dạy thì các người Publicanô và những người tội lỗi hằng đi theo luôn. Quân Phariseu và các Ký lục là những nô kiêu ngạo ý mình, cậy mình là như thánh, là kẻ thanh sạch, cho nên nó trách Đ C G.. Bởi đó Đ C G. đã phán ba ví dụ sau này rất khéo rất hay cho nó xét, mà những kẻ coi sách Evang ông thánh Luca đều lấy ba ví dụ ấy làm vui thích lắm.

Người phán rằng : « Ai trong chúng bay có một trăm con chiên, thấy một con đã mất, mà chẳng để chín mươi chín con khác đó mà rảo tìm con chiên đã lạc mất sao ? Mà khi đã tìm được thì cũng hơn hớn vui mừng vác nó trên vai mình và đem về nhà, rồi mời các kẻ nghĩa thiết láng giềng đến ăn tiệc vui mừng với mình sao ? Hay là đờn bà nào có mười đồng

bạc, bỗng chốc thấy mình mất một đồng mà chẳng tìm tòi khắp nơi trong nhà, trong hóc, trong xó, cho đến khi gặp đặng đồng bạc ấy; mà khi đã gặp đặng rồi, thì chẳng mời các chị em bạn và người hàng xóm đến vui mừng với mình sao? Cũng một lẽ ấy Tao nói thật cùng chúng bay: Khi một người có tội ăn năn trở lại thì trên trời sẽ có sự vui mừng vì người ấy hơn là vì 99 người lành không cần phải ăn năn, vì chừng khi ấy cả triều Thiên quốc sẽ vui mừng »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Đ C G. phán rằng: *Người đờn bà nào đã mất đồng bạc mà chẳng lo lắng tìm cho đặng lại sao?*

Đồng bạc đã mất ấy là linh hồn hằng sống người ta mà đã mất sự sáng láng ban đầu, đã ra như nhóp vì tội lỗi. Một linh hồn khốn nạn hơn hết mọi người thì trước mặt Đ C G. cũng đáng giá vô cùng, vì linh hồn ấy đã mang lấy dấu Đ C T. Ba Ngôi trên mình; người ta chịu khó lo lắng một chút thì làm đặng cho linh hồn ấy ra sáng láng tốt lành như xưa, và linh hồn đã mất ấy mà đã gặp lại đặng thì Đ C T. và cả triều Thiên quốc lấy làm yêu chuộng nó cách riêng.

Hội thánh là mẹ chúng ta đang chờ đợi chúng ta, gắng công ra sức tìm kiếm những linh hồn đã hư mất mà làm cho nó đặng sạch sẽ thì Hội-thánh sẽ đặng vui mừng là trùng nào. Ta hãy nhìn xem ảnh Chuộc tội Chúa chịu đóng đinh, thì ta sẽ hiểu một linh hồn đáng giá bao nhiêu và Đ C G. chịu đóng đinh chính mình Người sẽ dạy ta những sự ta phải làm cho đặng đem những người xiêu lạc trở về cùng Chúa cách nào cho trùng.

Về phần chúng ta thì hãy năng suy xét linh hồn ta đáng giá thế nào, gốc tích nó bởi đâu mà ra và sự cùng nó sẽ về đâu.

Mọi đều trong sách Evang dạy nói cho phải là bởi sự chơn thật này mà ra là sự có đời sau mà linh hồn ta thì hằng sống không hề chết và mọi sự trong đời ta đều phải tùy phục lẽ chơn thật căn bản can hệ này. Bởi đó các thánh quen nói với mình rằng : sự này có can hệ chi đến sự đời đời chẳng ? Và cũng là chính đều Đ C G. đã rút lại trong câu này rằng : Ai dặng lời dối cả và thế gian mà mất linh hồn, thì nào dặng ích gì ?

Vậy trước khi làm việc gì thì phải năng hỏi mình rằng : sự này có làm ích

gì cho linh hồn tôi không ? Mọi sự là đó cả.

KHI CHỊU LỄ. — Ta bầy suy lời : *Các kẻ có tội đến gần Đ C G. mà nghe lời Người giảng.*

Lạy Chúa khi tôi đến gần Chúa, tôi chẳng biết lời gì mà thưa cùng Chúa, tôi một than thở hết lòng rằng : Xin Chúa thương xót tôi là kẻ có tội.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Kinh thánh rằng : *Có sức ngăn nào thì hãy cứu anh em cho khỏi khốn ngăn ấy.*

Lại có lời thánh HIERONIMÔ rằng : Người ta có làm sự gì trọng hơn cho bằng làm đặng cho một người có tội đặng trở về trong ơn nghĩa Chúa, vì linh hồn ấy đáng giá vô cùng.

~~~~~
Ngày thứ 5

Gắm về con trai hoang đàng

Đ C G. phán rằng : « Một người có hai đứa con, mà thằng con thứ thưa cha rằng : Lạy cha, xin cha chia phần gia tài mà phần của con thì con xin lãnh cho rồi. Người cha thấy nó ước ao, thì liền chia

cho chẳng cái chút gì. Vậy thằng ấy thâu góp các của ấy, mà đi phương xa hoang đàng, hoa nguyệt, cờ bạc, rượu trà, phá tán hết tất, rồi trong xứ nó ở, phải cơn mất mùa đói khát thì nó cũng phải đói. Không biết lấy chi mà ăn, thì nó đi ở thuê cho một người phú hộ trong xứ ấy, ông ấy thuê nó chăn heo. Đa phen nó ước ao ăn bột đồ của heo ăn cho đỡ đói, mà chẳng ai cho, nó phải khốn nạn túng ngặt làm vậy, thì mới hồi tâm lại mà nói trong mình rằng : Trong nhà cha tôi có biết bao nhiêu kẻ làm mướn đặng ăn no đầy, mà tôi là con ở đây phải chết đói. Thôi, tôi sẽ ra khỏi đây mà về cùng cha tôi, và thú với người rằng : Lạy cha, con đã phạm tội trước mặt Chúa và đã lỗi nghĩa cùng cha lắm. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : *Thưa cha xin cha cho con phần gia tài của con.*

Trước hết trai hoang đàng ấy tỏ mình ra là đứa *bất công* lắm ; bởi vì nó lấy quyền mà đòi cha nó dường như của ấy là của riêng nó mọi đàng. Nó lấy quyền ấy ở đâu ? Thật của là của cha nó, là kẻ đã nuôi dưỡng lo lắng cho nó từ thuở bình sinh, mà cho dầu nó có làm việc mà

thêm của gia tài hơn, thì đó là nó mới trả đặng một phần nhỏ mọn trong mỗi nợ nó mắc với cha nó mà thôi, phép gì mà đòi chia của.

Nó chẳng những là phạm tội bất công, mà lại là đứ*ra bất nghĩa* lắm nữa. Của ấy có thêm ra nữa, thì là tại cha nó đã chịu khó nhọc, đổ mồ hôi sôi nước mắt, mà làm việc, thì mới có, mà nó là con cả dám đòi của ấy mà phá, thì nó phải là vô ơn bội nghĩa lắm sao ?

Sau hết chẳng những nó bất công bội nghĩa mà lại nó cả gan nói những lời vô phép không kể ai ra chi, nó dám đòi cha nó mà rằng. Cha hãy trả của tôi cho tôi.

Ôi ! chẳng phải kẻ có tội cũng ăn ở cùng Đ C T. như vậy sao ? Nó ở *bất công* vì đã lãnh hết mọi sự của Đấng Tạo hoá hết thấy chẳng kỳ của nào, của phần xác, của phần trí, các tâm tình và mọi tài năng linh hồn. Nó *bội nghĩa*, vì các của ấy Đ C T. ban cho nó đặng thanh thoi phần xác phần hồn hầu đặng làm sáng danh Chúa ; cho nên Con Đ C T. đã đổ máu sắm các của ấy mà té ra nó dùng các của ấy cho thoã tính hư nết xấu và theo ý muốn hèn hạ nó ; vả các ơn nó dùng

chẳng nên đó, là những ơn Đ C T. ban nhưng không chẳng phải tại nó có công gì mà nó cả gan đòi một cách *vô phép* thô kịch như người ta đòi nợ với kẻ mắc nợ mà không muốn trả. Chẳng phải là ta cũng ăn ở cùng Đ C T. là Đấng đã thương yêu ta dường ấy, thương yêu hết mọi người như Cha rất hơn lành thương yêu con cái sao ?

Ta hãy xét coi ta đã ăn ở bất công, vô hơn bội nghĩa cùng Chúa là thế nào. Bởi đâu ta muốn ăn ở cùng Đ C T. một cách đại dột làm vậy ; ắt là bởi tính kiêu ngạo khát khao sự thông dong tự do chẳng muốn vâng phục chịu lụy ai mà chớ. Ta bắt chước Luxiphe là thằng nghịch đầu tiên mà dám nói rằng : Tôi không phục ai, tôi chẳng muốn mang ách luật Chúa lâu hơn nữa, tôi muốn ở thông dong tự ý tôi mà thôi ; dầu tôi phải chết thì tôi cũng làm theo ý tôi mà chớ.

Chớ chi ta soi gương người con hoang đàng bội nghĩa ấy mà hồi tâm tởn lại mà đừng nghe theo ma quỷ phỉnh phờ xui giục ta chống trả quyền phép Chúa Trời là Đấng dựng nên cùng là cha ta nữa.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy suy câu rằng ;

Trong nhà cha tôi có biết mấy tôi tớ đang ăn uống no nê.

Lạy Chúa, Chúa ăn ở rộng rãi với các tôi tớ Chúa vì những việc nhỏ mọn nó đã làm cho Chúa là thề nào ! Chúa phú mọi sự và phú mình Chúa cho nó nữa. Lạy Chúa tôi ước ao kính mến và làm tôi Chúa cho đến chết, cho đang tỏ ra lòng biết ơn và trả thảo cho Chúa vì đã ở rộng rãi cùng tôi làm vậy.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời này rằng : *Tôi biết lấy đi gì mà đền ơn Chúa, vì những ơn lành Chúa đã ban cho tôi.*

Lại lời thánh AUGUSTINÔ rằng : Thấy muốn cho chúng con làm một đôi việc lành cho khỏi ra người bội nghĩa, song Thấy muốn cho chúng con biết chẳng phải bởi chúng con mà làm được sự lành đâu, cho chúng con khỏi tặng mình kiêu ngạo.

Ngày thứ 6

Còn gắm về con trai hoang đàng.

Thằng trai ấy khi sự việc nó đã định ứt thì, là bỏ xứ ấy mà về cùng cha nó ;

mà khi nó còn xa xa, thì cha đã thấy nó. Cha lành ấy động lòng hết sức, liền chạy lại mà đón con, rồi ôm lấy mà hôn nó. Vậy người con ấy sắp mình xuống dưới chơn cha và xưng ra mình chẳng đáng cho cha thương xót chút nào; song le cha nó truyền cho tôi tớ đi tìm áo tốt nhứt mà mặc cho con yêu dấu mình, rồi thêm rằng: Chúng bay hãy lựa một con bò cho béo tốt, bắt làm thịt ăn mừng, vì con tao đã lạc mất, mà rày nó đã trở về. Đoạn khỉ sự làm tiệc mừng.

Song khi ấy người anh cả ở ngoài đồng chưa về, mà đang lúc ấy lại về và nghe trong nhà ăn tiệc vui cười rộn ràng thì gọi một tôi tớ ra ngoài mà hỏi có sao trong nhà rộn ràng làm vậy. Khi đã hiểu biết thằng con bất đáng đã trở về và vì nó về mà cha mở tiệc ăn mừng, bèn sốt giận chẳng chịu vào nhà.

Ông cha thấy vậy bèn ra mà nài nỉ nó vào. Nó trả lời rằng: không, kia đã nhiều năm tôi làm tôi ông hết lòng trung nghĩa, mà chẳng khi nào ông cho tôi dặng một con dê nho nhỏ để tôi vui mừng cùng bạn hữu tôi; còn thằng em tôi đi hoang đảng hoa-nguyệt, hết của mới trở

về, thì ông lại dạy hạ con bò rất to mà
măng nó. Bấy giờ ông cha trả lời rằng :
Ở con, con hằng ở với cha luôn, mọi sự
của cha là của con, mà nay em con cha
tưởng chết mất đâu rồi mà rày lại về, nên
ta phải vui mừng xin con chớ buồn làm
chi. »

Như câu chuyện này thì ai nấy đều
hiểu Đ C G. có ý kết lại rằng : « Một người
có tội ăn năn trở lại thì đáng vui mừng
hơn chín mươi chín người lành chẳng
cần phải ăn năn. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : Ở
con, phần con thì con hằng ở với cha luôn.

Vậy khi ta thấy kẻ có tội đã đi lạc đã
nhiều năm mà rày đang trở lại đạo
Chúa, đang một chỗ ngang ta, là kẻ không
hề bỏ Chúa bao giờ, thì ta chớ bắt chước
người con trưởng ấy mà tích lòng ghen
ghét theo tính xác thịt làm chi ; nhứt là
khi ta thấy các đảng chán chán bắt chước
chủ nhà ấy, mà thương yêu lo lắng cách
riêng cho chúng nó, thì phải biết những
kẻ mới trở lại là như kẻ đau mới dậy,
thì tự nhiên phải gìn giữ lo lắng cho nó
cách riêng có lạ gì.

Vốn tự nhiên ai nấy cũng có tính ích

kỷ yêu riêng mình, các ơn Đ C T. thì muốn hưởng lấy một mình không muốn chia cho ai ; mà kẻ có tội đã lâu ngày mất phước trọng ta dặng hưởng hằng ngày ; ray Đ C T. tỏ lòng ngoan ngùy hiển hậu với kẻ có tội, khi nó ăn năn trở lại, thì sự ấy chẳng phải công bình lắm sao ?

Hầu thật ở thế gian này ta cũng đã dặng phần phước trọng ta dặng nên thử phần phước ta sẽ dặng đầy đầy ngày sau ; và ta dặng lát mạng cùng vua thánh David rằng : Thật tôi đã dặng phần tốt nhất, phần ấy là tại dặng sự vui cả thể, là dặng hiểu biết Đ C T. bằng lòng chịu lấy mọi công việc nhỏ mọn ta làm cho người, và người xuống phước thêm sức cho ta ; phần ấy cũng ở tại khi ta thành tâm vui vẻ mà làm việc ấy.

Kẻ có tội cũng phải khốn khổ như ta, và cho dầu một đời khi nó dặng vui, mà sự vui ấy là vui giả, vui mà lương tâm cũng cắn rứt luôn ; sau hết phần phước ấy ở tại sự ta dặng yên lòng yên trí chẳng hề bồi rối sợ hãi, chẳng có gì làm cho ta bớt hay là mất sự bằng yên ấy bao giờ. Kẻ có tội đêm ngày lo sợ mất phần phước luôn, phần ta cũng có chịu gian nan khốn

khó thật, song ta nhờ đức tin mà biết rằng sự cực ấy thì không bao lâu, mà Đ C T. chẳng ở xa ta, và sự khốn khó ấy sẽ sinh nên mạch sinh sự vinh hiển phước lộc cho ta mà chớ. Có lời Đ C T. phán rằng : Tao ở với nó mà khi nó phải hoạn nạn thì tao sẽ cứu chữa và làm cho nó đáng vinh hiển.

Vậy khi ta thấy anh em ta đã lâu ngày mất phần phước trọng mà nay có kẻ tỏ lòng thương yêu cách riêng trong một buổi để an ủi cho khỏi tiếc khỏi buồn về các sự đại đột đã làm trước, thì ta chớ phen bì làm chi. Ta hãy thật lòng vui mừng và tỏ hết lòng thương yêu mà thông công phần phước chúng nó làm một cùng cả triều thần thánh nữa. Song ta cũng phải gắng công ra sức lo cho kẻ khác đáng phần phước trọng như ta đã đáng, như vậy ta sẽ nên con thật cha chúng ta ở trên trời chẳng sai.

KHI CHỊU LỄ. — Ta phải suy lời rằng : *Con ở với cha luôn, mọi sự của cha là của con.*

Lẽ nào khi ta nghe lời dịu dàng thế ấy, mà lòng ta chẳng cháy lửa kính mến biết ơn Chúa là thế nào sao ?

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh PHÊRÔ rằng : Đ C T. nhin nhục chờ đợi, vì người chẳng muốn cho ai hư mất.

Lại lời ông TERTULIANÔ rằng : Ở thế gian chẳng có cha nào có lòng thương con cái cho bằng Đ C T. thương chúng ta đâu.

Ngày thứ 7

Gẫm về kẻ giữ việc thất tín

Khi Đ C G. đã dùng ba bài ví dụ sau hết mà trả lời cùng quàn Phariseu là kẻ hay trách người đoan, thì người trở mặt lại cùng những kẻ tin kính người mà phán rằng :

« Một người phú hộ kia có một người giữ việc, đã bị cáo về tội làm thâm hao của chủ, ông ấy bảo cho nó biết tội nó và nói trước cho nó hay, người sẽ cất chức chẳng cho nó giữ việc nữa. Người giữ việc ấy suy nghĩ mình sẽ phải cực, vì không giữ việc đặng nữa, thì không biết làm gì mà độ khâu, nên phải tìm phương quyến luyến cho có bạn hữu, mà nhờ về sau khi phải lúng ngặt. Vậy nó đã kêu các kẻ mắc nợ nó đã cho vay đến, và biểu

làm khế nợ lại mà bớt số đi, kẻ thì nó nhủ bớt phần nửa, kẻ thì một phần trong năm. Kẻ khác thấy nó mưu mẹo làm vậy thì ghét mà mách lại cho chủ hay ; ông chủ thấy nó khôn khéo quỉ quệt làm vậy, thì khen mà nói rằng : Con đời này biết lo liệu cho mình về phần xác hơn là các môn đệ Chúa Kirixitô lo lắng về ích phần linh hồn. »

Khi Đ C G. giảng rồi, thì người kết lại rằng : « Chúng bay hãy lấy của cải hay mà bố thí cho kẻ khó khăn là những kẻ đang phần gia tài trên trời ngày sau, sẽ rước lấy chúng bay, chúng bay phải ở cho trung tín trong các việc đời này cũng như trong các việc thiêng liêng. Chẳng ai đang làm tôi hai chủ, là Đ C T. và tiền bạc, phải chọn một trong hai. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : *Chúng bay phải lo cho có kho tàng trên trời.*

Ai xem sách Evang thì đầu hết cũng tưởng là ai giàu có không lẽ lên Thiên-đàng đặng, song le theo như ông thánh Gioan Kim-khẩu và ông thánh Augutinô xét, thì Đ C T. muốn đề lại trong Sách thánh nhiều gương những người giàu có mà cũng nên thánh trong một trật dặng

Như các thánh Tô-tông : Abaraham, Y-gia-ác, Gia-cóp và thánh Gióp, vua thánh Đa-vit và muôn vàn đấng khác nữa, cho chúng ta hiểu tiền bạc của cải chẳng những ở chung đặng với sự thánh, mà lại nó cũng là vật liệu cho ta dùng mà làm các việc nhơn đức cả thể và cũng là phương thể cho ta sắm các của đời đời trên Thiên đàng.

Song cho đặng làm vậy phải có ba điều cần kíp : 1° dùng mà lo việc đạo cho đặng làm sáng danh Chúa. 2° dùng mà làm việc thương yêu giúp đỡ người ta, 3° dùng mà lập công đền tội cho đặng ích phần riêng mình.

Mọi sự bởi Đ C T. mà ra cho nên phải dùng nó vì Chúa hết. Người ban của cải cho ta, ấy là người giao cho ta lo thể cho người mà làm sự sáng danh người trước hết. Nếu ta có của, thì việc trước hết là ta phải dùng mà giúp những việc cốt làm sáng danh Chúa, và làm ích cho đạo thánh, là phải giúp việc giảng đạo cho dân ngoại, giúp vào Thiện-báo, giúp vào việc thờ phượng và dâng cúng cho Toà-thánh để lo việc Chúa.

Sau nữa khi Đ C T. đã lo liệu cho ta

có đủ dùng vừa phải trong việc riêng ta, việc nhà ta, việc bổn phận ta rồi, còn bao nhiêu phải dùng mà giúp người ta về phần xác ; song lẽ ta phải giữ đừng có một ý thương giúp anh em không mà thôi, song phải chọn trong những việc thương giúp, việc nào có lẽ giúpặng ích lợi cho đạo thánh Chúa thì phải làm trước.

Sau hết ý thứ ba ta phải có là lo dùng của mà đền phần tội ta, như lời Sách thánh dạy : Nếu ta có lỗi cách nào cho đặng của, thì phải dùng của ấy mà lo cho sạch tội ấy. Không mấy khi ta đặng của mà không lỗi phép công bình ít nhiều, cho nên ta mắc nợ với Chúa biết là bao nhiêu.

Vậy ta muốn trả nợ ấy thì khi ta làm việc bổ thí, phải có lòng khiêm nhượng và lòng thương yêu cho thật.

KHI CHỊU LỄ. — Ta phải suy lời rằng : *Người giữ việc ấy phải cáo vì tội phá tán của chủ.*

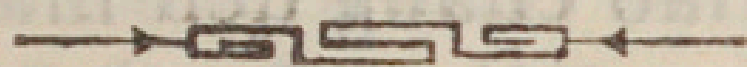
Lạy Chúa, khi Chúa ban mình Chúa mà nuôi tôi, thì Chúa giao phú cho tôi một của quý trọng, tôi phải làm cho sinh lợi lãi ; song khốn thân tôi là dường nào !

tôi đã biếng nhác trề nải mà làm hư hại của Chúa, xin Chúa thêm lửa kính mến Chúa vào linh hồn tôi, cho tôi dâng thêm lòng kính mến Chúa hơn nữa.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Kinh thánh rằng : *Phước thật là kẻ giàu có mà chẳng đề lòng dính bén vàng bạc, chẳng đề lòng trông cậy trong của cải.*

Lại lời thánh HIÊRÔNIMÔ rằng : Tiền bạc của cải chẳng làm hại cho kẻ dùng nó nên ; lại dầu sự nghèo khó cũng chẳng làm cho kẻ khó nghèo đáng khen hơn đâu.

Tuần thứ 18 sau lễ Hiện xuống

Ngày Chúa nhật

Gẫm về sự Đ C G. quả trách quân

Pharisêu vì chẳng bằng lòng.

Đ C G. phán dạy với bốn đạo, song quân Pharisêu có mặt ở đó trúng tim chốt chặt khó chịu vì nó có tính xấu há tiện mê của quá lễ, cho nên chúng nó xung giận mà khinh dể Đ C G. tỏ tường.

Vậy Đ C G. trở mặt lại cùng nó tỏ mặt chẳng bằng lòng mà quở trách chúng nó giả hình binh bãi rằng : « Phải chúng bay ham tỏ ra trước mặt thiên hạ mình là thánh là nơn đức, nhưng mà Đ C T. thấy rõ ràng lòng chúng bay đầy đầy tội lỗi, sự làm cho người ta khen ngợi thì Đ C T. lấy làm gớm lẫm, chúng bay từ rầy chẳng muốn tin sự thật, chẳng muốn tin ông Gioan là Tiên-hô tao, đã rao truyền cho bay biết tao xuống thế mà lập nước tao, chúng bay cả gan dám nói tao đến mà phá lẽ luật ; tao chẳng đến mà phá lẽ luật, song tao đến mà làm cho lẽ luật nên trọn hảo hơn ; song thật chúng bay làm hư lẽ luật Đ C T., vì chúng bay tin tưởng rộng quá : như luật nhứt phu nhứt phụ là nền xã-hội mà bay muốn phá đi. Vậy tao còn nói với chúng bay : bất kỳ ai dễ vợ mà lấy người khác thì phạm tội ngoại tình và kẻ lấy con vợ chồng nó đã dễ ra. thì cũng phạm tội ngoại tình như vậy. Luật nhứt phu nhứt phụ không ai nên cải đổi chút nào đặng. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : Sự làm cho người ta khen ngợi, thì Đ C T. lấy làm gớm lẫm.

Chúng ta đã phen đã thấy Đ C G. chăm mà trị tội giả hình lắm ; hễ lần nào có dịp mà tỏ sự giả hình quân Phariseu cho thiên hạ biết, thì người chẳng bỏ qua mà chẳng nói trống trải trước mặt mọi người, mà sự ấy theo lẽ công bình thì phải lắm ; bởi vì quân giả hình khi không có ai thấy, thì nó không đạo không đức gì sốt, cho nên nó chẳng có phép bắt kẻ nó cầm bằng bề dưới nó, phải kính trọng chuộng yêu nó đâu.

Bởi đó cần kíp ta phải ăn ở bề trong cho hiệp với cách ta ăn ở bề ngoài, và bề ngoài người ta đoán về ta làm sao, thì bề trong ta cũng phải có như vậy. Thề ấy thì làm cho những kẻ tưởng ta hơn đức thì không sai lắm. Ta phải có hơn đức thật chẳng nên làm bộ hơn đức bề ngoài.

Sự giả dối nghịch với sự thật là bao nhiêu, thì hơn đức giả cũng nghịch cùng hơn đức thật là bấy nhiêu. Khi người ta nói dối thì người ta giả lời nói, giả giọng nói, và giả bộ là thật, khi giả hình là giả bộ hơn đức mà phỉnh kẻ khác, thì cũng bắt chước mọi cách như kẻ nói dối vậy. Hơn đức thật và chắc chắn làm cho

người ta nên lành nên thánh thế nào, thì hơn đức giả làm cho người ta mất linh hồn sa hoả-ngục cũng thế ấy. Ông Prosperô nói rằng : Khi người ta giả hình thì người ta phạm tội gấp hai ; một là tội không làm việc lành buộc phải làm theo luật Đ C T. dạy, hai là giả bộ làm những việc lành phải làm phải yêu chuộng cho thật lòng, không nên làm bộ bề ngoài cho đặng giấu tính hư mà đi đàng tội lỗi cho sung sướng.

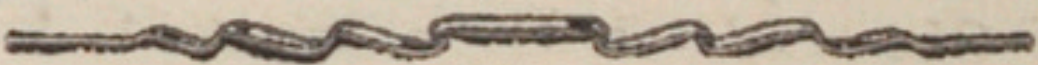
Ta hãy đánh phá tính giả hình cho khỏi lòng ta. Ta hãy ở thật thà với kẻ khác và với chính mình ta nữa

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy suy lời rằng :
Mà Đ C T. biết lòng bay.

Lạy Chúa, Chúa biết lòng tôi, bởi vì Chúa mới ngự xuống trong lòng tôi ; Chúa biết tôi yếu đuối nguội lạnh, song Chúa cũng biết tôi thật lòng ước ao kính mến Chúa lắm.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời tiên tri Y-gia-i-a rằng : *Dân này kính tao ngoài môi miệng, mà lòng nó thì cách xa tao lắm.*

Lại có lời thánh AUGUTINÔ rằng : Bất kỳ ai muốn tỏ mình ra khác sự mình có thật thì kẻ ấy là đứa giả hình mà chớ.

Ngày thứ 2

Gẫm về Lagiariô và người giàu có tội lỗi

Khi Đ C G. giảng lại thì Người phán ví dụ này cho đặng chỉ rõ việc bố thí đền tội là việc cần kíp là dường nào mà rằng :

Có một người giàu, có đủ mọi của thế gian này, cả đời chỉ ăn tiêu sung sướng, ăn tiệc ăn mừng luôn, còn ngoài cấp trước nhà sang trọng nó thì có một người khó khăn bệnh hoạn đầy những chốc lởch mụn mẩn, nó kêu xin những kẻ đang ăn tiệc đông vô số trong nhà người giàu, thương giúp nó ; các đồ ăn dư mà có cho nó thì nó cũng bằng lòng, song chẳng có ai nghĩ đến nó sốt, mà nó lại bị bầy muông bắt hơi mụn nơi mình nó mà đến liêm đau đớn lắm. Song le mọi sự thế gian này đều có sự cùng hết thấy, sự khốn khó sự vui sướng cũng vậy. Người ăn mày ấy qua đời thì khỏi các sự cực khổ đau đớn, khi người ấy sinh thì, thì các thánh Thiên thần đã xem sóc gìn giữ người ấy như của quý trọng Đ C T. giao cho cách riêng, thì bây giờ rước linh hồn người ấy

mà đem lên thiên đàng. Rồi người giàu có ấy cũng chết, xác nó thì táng trong mồ quý trọng, mà linh hồn nó thì trầm luân trong hoả-ngục. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : Nó phải chôn trong hoả-ngục.

Kìa ta hãy soi gương trong thế gian biết bao nhiêu người ăn ở như vậy, mà năng đề trước mặt mình đều chơn thật cả thể là đều làm cho kẻ có trí xét, phải xét là câu này : Ta sẽ phải số phận nào, ta cóặng thanh nhân phước lộc đời đời, dầu phải đi qua Luyện-ngục thì cũng là may phước chẳng ? hay là ta sẽ phải luận phạt mà chịu các hình khổ vô cùng đời đời trong hoả-ngục, trí ta suy chẳng đến chẳng ? Ấy là hai đều đáng cho ta suy xét mà run sợ. Vậy dặng lời lải cả và thế gian, dặng giàu có sang trọng nổi tiếng ba phao, mà phải mất linh hồn, thì nào dặng ích gì ?

Vậy hôm nay ta phải dùng truyện này như đèn soi sáng cho ta xét xem cho biết đàng đem xuống hoả-ngục là đàng nào. Chắc hẳn có ba đàng đem người ta xuống Hoả-ngục :

Đàng thứ nhứt là sự mê theo xác thịt,

tìm *đàng sung sướng* cho dễ bề ăn ở luôn ; cũng có kẻ trót đời chỉ lo một việc : là tránh hết sức cho khỏi chịu khó chịu cực, cho *đặng* vui chơi giải trí, mà cũng xưng mình là người có đạo, là môn đệ Chúa Kirixitô là *đấng* trót đời phải sự khốn khó luôn, và sau hết chịu một cơn khốn khó lâu dài, là chịu nạn chịu chết trên cây thánh Giá. Chúng ta là kẻ có lòng lo lắng tìm ích cho linh hồn, mà nếu ta chẳng có gan dạ đủ mà tìm kiếm cho gặp sự khốn khó, thì ít nữa là khi Chúa cho ta gặp phải nó, thì hãy vui lòng chịu lấy có ý dằn tội, cho *đặng* trả cho Đ C T. một phần nợ ta đã mắc với người.

Đàng thứ hai đưa xuống Hoả-ngục là sự ham hờ tìm kiếm cho *đặng* sang trọng danh tiếng chức quyền và ham cai trị kẻ khác, khi ở đời ăn trên ngồi trước người ta, khinh dể các anh em là kẻ rất khiêm nhượng ; đến khi chết rồi như mới thức dậy mà thấy mình phải ra hèn hạ ở rớt đáy Hoả-ngục ! Thương ôi ! nó đại đột là dường nào ! ở đời đã chịu lo lắng khó nhọc cho *đặng* sự vui sướng sang trọng giả trá thế gian, nào *đặng* ích gì ! Đ C T. công bình vô cùng người đã dể cho ta

chọn lựa, một là ở thế gian này chịu sự hèn hạ tạm, thì sau đang vinh hiển đời đời ; hay là ở đời này đang hưởng sự sang trọng giả trá mà đời sau phải hèn hạ sỉ nhục đời đời. Suy xét làm vậy chẳng đủ cho ta biết đang chọn lựa sao ?

Đó là hai đang đưa xuống hoả-ngục song cũng còn một đang thứ ba cũng đưa xuống đó nữa, là sự cứng lòng không biết thương giúp anh em. Bởi vì người ta cũng còn nhờ đang những việc phước đức thương giúp anh em mà đến những tội mê đắm xác thịt ham hố chức quyền cũng đang ; song kẻ lòng sắt đá không biết thương anh em phải khồ sở túng cực, thì có lẽ nào mà nó trông cậy Đ C T. thương xót đang đâu. Vì người đã phán rằng : « Bay lấy lương nào mà dong cho người ta, thì Tao sẽ lấy lương ấy mà dong cho bay. Tao đã mượn hình kẻ khó mà đến cùng bay, mà bay chẳng nhìn Tao, thì Tao cũng chẳng nhìn bay mà chớ. Ở quân vô phước đáng chúc dữ, bay hãy xuống hoả-ngục mà chịu thiêu đốt đời đời. »

KHI CHỊU LỄ. — Ta phải găm lời rằng : Có một người ăn mày nằm ngoài cửa đây những chốc lếch mặt mặt.

Lạy Chúa, chính tôi là đứa ăn mày đầy những bệnh hoạn xấu xa gớm ghiếc, đang ở trước cửa nhà tạm Chúa. Chúa là thầy thuốc danh sư, chữa đã bệnh tật linh hồn, xin hãy phán một lời thì linh hồn tôi liền đã.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Gióp rằng : *Chúng nó vui sướng trót cả đời mà trong một giây phút nó xuống mồ rồi.*

Lại có lời thánh AUGUTINÔ rằng : Đ C T. lớn lao bao nhiêu, thì phần phạt phải cách xa Đ C T. cũng lớn là bấy nhiêu.

Ngày thứ 3

Còn găm về ông La-gia-rô
và người giàu có xấu.

Người giàu có tội lỗi đang phải chịu hình khổ dữ dằn dưới Hoả-ngục, bởi phép Chúa cho thì nó thấy xa xa có ông Abaraham là cha các kẻ tin, và La-gia-rô ở với người thì nó thở dài lớn tiếng rằng : Lạy cha Abaraham xin thương xót tôi và dạy La-gia-rô nhúng đầu ngón tay vào

nước và nhỏ vào môi tôi đang cháy, vì tôi đang ở trong lò lửa này, phải chịu khốn khó ghê gớm lắm. Cha Abaraham rằng : Ở con, con hãy nhớ trót cả đời, khi con còn sống con đã dâng hưởng mọi sự lành con ước ao. Còn La-gia-rô thì phải khốn nạn cực khổ luôn. Vậy bây giờ nó dâng đều an ủi, còn con phải chịu cực mà thế lại phần phước con đã dâng khi trước ; vả lại có một vực sâu ngăn trở ta không lẽ qua lại với con dâng.

Người khốn nạn ấy lo lắng vì còn năm anh em sống ở thế gian, mà cũng ăn ở như nó, cho nên e sau cũng phải số phận như nó ; vì vậy nó xin ông Abaraham dạy ông La-gia-rô về bảo chúng nó đổi cách ăn nết ở lại ; ông Abaraham rằng : Chúng nó đã có ông Moisen và các thánh Tiên tri dạy, nếu nó muốn nghe các đấng ấy thì đủ mà ăn năn trở lại. Người khốn nạn ấy liền rằng : Lạy cha Abaraham, chúng nó không nghe lời Sách thánh đâu, song có ai chết mà hiện ra bảo nó, thì chúng nó sẽ tin. Ông Abaraham rằng : Nếu nó chẳng sẵn lòng trở lại, thì dầu kẻ chết hiện về mà bảo nó, thì nó cũng chẳng tin đâu.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : Cho chúng nó khỏi sa vào nơi hình khổ.

Kìa đó là chính điều ta phải lo cho bền đỗ là lánh khỏi hình khổ trong Hoả ngục. Vậy ta đã biết chỉ có hai điều ta phải chọn một, hoặc Thiên đàng đời đời, hay là Hoả ngục kiếp kiếp ; song ta phải làm đi gì cho chắc lánhặng các hình khổ đời đời ? Có ba sự phải làm là xa lánh sự xấu, giữ lễ luật và sốt sắng việc thương yêu người ta phần hồn phần xác.

1° Lánh sự xấu, ấy là lánh tội, lánh cách ăn ở theo xác thối và sự du nhàn phong lưu, là sự ăn ở không có Đ C T. Kinh thánh đã bảo chúng ta rằng : Cây xiêu phía nào thì ngã phía ấy. Nếu ta ăn ở theo thói thế gian, chỉ lo kiếm tìm cho đặng vui sướng cho thoả tình tư dục, cho toại chí ngũ quan, thì lẽ nào ta trông đặng ngày kia sẽ lánh khỏi hình khổ, vì mình đã ăn ở ngang trái mọi đàng cùng cách ăn ở Đ C T. đã dạy chúng ta ; khi chúng ta ra mặt với người, thì người sẽ phán cùng chúng ta rằng : Tao chẳng biết bay, cả đời bay đã làm tôi chủ khác, thì rày bay cũng phải làm tôi hầu hạ trong nước nó. Chúng bay chẳng phải là của tao.

2° Giữ lễ luật Đ C G. đã dạy tóm lại trong sự kính Chúa yêu người. Trong đời ta đã giữ hai luật ấy thế nào ? Ôi ! thật ta chưa giữ đặng mấy chút, trót đời ta chỉ lo cho đẹp lòng thế gian, nên hằng lo giữ những điều rất nhỏ mọn một cách áy náy lo sợ kéo giữ không trọn. Phải chi ta đặt trước mặt ta các lễ luật buộc nhật con có đạo phải giữ, có lẽ nào ta ăn ở như bấy lâu nay sao

3° Là phải sốt sắng làm những việc lành thương yêu người ta, là phá tính yêu riêng hằng có trong mình luôn, mà nghĩ đến kẻ khác một ít, nghĩ đến hết mọi kẻ phải khốn cực phần hồn phần xác. Ôi ! nếu ta chăm lo những việc thương yêu người ta cho sốt sắng, thì chẳng cần phải lo về sự hậu lai của ta ; vì cây xiêu bên tốt thì phải ngã phía tốt. Mà nếu chẳng may tình cờ ta phải sa ngã một đôi khi, thì ngọn lửa thương yêu lo việc Chúa sẽ thiêu đốt mọi sự bợn nhơ ta mắc phải, vì tính loài người yếu đuối.

Ta hãy lo cho có kẻ bình vực bầu chữa ta trong ngày phán xét. Lạy Chúa xin hãy ban cho tôi đặng lòng kính mến Chúa.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời rằng :

Nó xem thấy ông Lagiarô ở trong lòng ông Abaraham.

Tôi cũng dặng nghĩ ngợi trong lòng Đ C G. và tôi cũng dặng thông công các sự kín nhiệm người, như người khó khăn nầy dặng vinh hiển trên nước thiên đàng, thì tôi còn trông phước nào trọng hơn nữa sao ? Còn người thế gian đem lòng trông cậy nơi của cải dưới đất nầy thì có lẽ mà trách mình là đường nào !

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng : *Phải tay Đ C T. hằng sống là đều đáng sợ hãi kinh khủng là đường nào !*

Lại có lời thánh AUGUTINÔ rằng : Lạy Đ C T. xin hãy phạt tôi ở đời nầy ; Chúa muốn chặt tôi ra từng miếng hay là đốt tôi ra tro, thì mặc ý Chúa, miễn là Chúa đem lòng thương xót tôi đời sau thì đã đủ.

Ngày thứ 4

Gẫm về sự làm gương xấu và sự tha lỗi
cho những kẻ mất lòng ta.

Quân Phariseu nghe Đ C G. nói trúng tim nó quá, thì sốt giận quá lẽ không biết

trả lời làm sao, một nói xất xược châm chích và nói phạm thượng mà thôi. Sự ấy có lẽ làm thiệt hại đến đức tin bền đạo còn non nớt, thì Đ C G. nhắc lại lời người đã phán với chúng nó khi trước về sự làm gương xấu là tội nặng nề là đường nào. Những kẻ làm gương xấu thì tha người ta buộc cối đá cho nặng nơi cổ nó mà ném xuống biển, hơn là để nó làm gương xấu cho kẻ bề dưới nó.

Quân Phariseu nghe vậy thì nín lặng chẳng trả lời nữa. Bấy giờ Đ C G. cứ nói với các môn đệ yêu dấu người rằng : « Tao nói thật cùng chúng bay : Nếu anh em bay có làm mất lòng bay thì bấy giờ trách nó, mà nếu nó tỏ lòng ăn năn thì bay phải tha cho nó, nó có phạm đến bay một ngày bảy lần, nếu bảy lần ấy nó cứ ăn năn nhìn biết lỗi mình mà rằng : Tôi phàn nàn trách mình tôi. Thì bay cũng phải tha cho nó nữa. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : Vì bằng anh em mấy nói rằng : Tôi phàn nàn trách mình tôi ; thì bay phải tha lỗi cho nó.

Ai nấy thấy rõ Đ C G. trong khi người giảng dạy các thánh Tông-dồ thì chẳng

có bỏ qua dịp nào mà chẳng nhắc lại cho các đảng biết đều răn trọng về sự thương yêu cho trọn, là đều người đã xuống thế mà sửa bổ lại cho mình bạch kéo quân Phariseu giả hình đã làm cho đều răn ấy ra tối tăm lu lút đi. Bởi vì nó ý có lẽ luật buộc quan đoán khi đoán xử tội người nào, thì phải phạt cho xứng tội mà thôi, dầu nó có tỏ lòng ăn năn cũng không nên tha ; nhưng mà luật ấy chỉ buộc các quan đoán khi ngồi toà mà xử, chứ chẳng buộc mọi người đâu ; song quân ấy vịn lấy luật ấy mà không muốn cho người ta tha lỗi cho nhau.

Sự thương yêu này phải giữ cho đến mực anh hùng đại độ phải làm, cho con nhà có đạo đừng còn tích dề trong lòng sự cừu hờn, giận ghét, báo thù, trả nũa thì mới trọn. Lòng cừu hờn tích oán người ta là một điều làm gương xấu cả thế trong thế gian, là nơi tình ích kỷ và tính kiêu ngạo cai trị ; mà Đ C G. dạy các môn-đệ người phải lo giữ cho khỏi các tính ấy. Bởi đó cho nên hằng ngày khi ta nguyện gẫm phải năng suy về sự tha lỗi cho kẻ làm mất lòng ta, là sự buộc người ta phải quên mình đi, mà giữ luật ấy cho trọn,

thì đặng lên đến tuyệt đỉnh sự trọn lành. Chúng ta phải rán sức mà lên cho đến bậc trọn lành ấy ; vậy chúng ta phải ra sức thẳng mình trong việc ấy. Ông thánh Augutinô nói về điều ấy rằng : Nếu anh em ta chẳng làm mất lòng ta thì nó đáng cho ta yêu mến, song ví bằng nó làm mất lòng ta, thì cũng đáng cho ta làm ơn tha thứ, hầu ta đặng sự vinh hiển bởi biết dùng sự lành mà thắng sự dữ, bởi vì bậc trọn lành con có đạo ở tại sự biết yêu kẻ yêu mình, và giữ sự nhịn nhục khi ai làm mất lòng mình.

Hẳn thật Đ C G. đã dùng sự nhịn nhục mà làm một nhơn đức căn bản cho những kẻ giảng đạo noi theo bắt chước ; vậy khi ta nhịn nhục kẻ mất lòng ta thì ta tập đặng nhơn đức ấy cho đến bậc trên hết. Chẳng những Đ C G. đã dạy, song nhưt là người đã làm gương, mà dạy nhơn đức ấy cho mạnh mẽ ; là khi người ở trên cây thánh Giá đã cầu nguyện cho hết mọi kẻ làm hình khổ cho người. Người than thở xin tha cho chúng nó mà rằng : Lạy cha, xin cha tha cho chúng nó và tha cho hết mọi người, tha cho dân vô ơn bội nghĩa này là dân con đã thương yêu hơn mọi

dân thiên hạ, tha cho Giudà là kẻ bán con, tha cho quân Phariseu là kẻ nộp con, tha cho Philatô đã lên án giết con, tha cho Hêrode là kẻ kẻ con là người đại, tha cho những kẻ làm chứng dối bỏ vạ cho con, tha cho quân lý hình đã buộc con vào thánh Giá này. Lạy cha xin hãy tha cho chúng nó ; này con là con cha đang hấp hối sinh thì mà cầu cùng cha như vậy. Chúng nó chẳng biết tội quái gỡ nặng nề nó đã làm.

Này là gương có một cho ta là kẻ có đạo phải noi theo mà bắt chước.

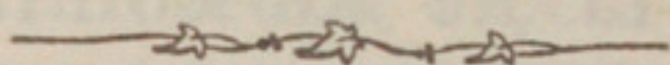
KHI CHỊU LỄ. — Ta phải gẫm lời rằng : *Không có lễ mà không có gương xấu.*

Lòng tôi buồn bực đau đớn lắm vì thấy những kẻ ở xung quanh tôi nhiều người ăn ở vô ơn bội nghĩa với Chúa, biếng nhác trễ tràng không mấy khi chịu Mình thánh Chúa, lại có kẻ bán nộp Chúa nữa, thật chúng nó làm cho Trái Tim cực thánh Chúa phải đau tích đau đớn lắm. Lạy Chúa xin hãy tha cho chúng nó, vì chúng nó chẳng biết việc chúng nó làm.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Kinh thánh rằng : *Đừng có nhớ đến các sự sỉ nhục người ta làm cho mình.*

Lại có lời thánh HIÊRÔNIMÔ rằng: **Đều** răn Đ C T. dạy tha lỗi cho những kẻ mất lòng ta, là một ơn lành ta mắc với Đ C T. mà chớ.

Ngày thứ 5

Gắm về đức tin và đức khiêm nhường

Các thánh Tông đồ vừa nghe Đ C G. khuyên bảo những đều cao trọng về sự tha lỗi cho kẻ làm mất lòng là những đều rất nghịch cùng xác thịt máu huyết, bèn đến gần thầy mình mà xin rằng : « Lạy Chúa, xin Chúa thêm đức tin vào lòng chúng tôi, cho chúng tôi đặt dễ tin những sự rất chống nghịch cùng tính tự nhiên. » Đ C G. trả lời rằng : « Phải, thật là sự khó chực ; về phần đức tin, nếu chúng bay có đức tin lớn bằng bột cải nhỏ mọn, thì bay nói đặt với cây dâu này rằng : Mầy hãy nhổ mầy ra khỏi đây mà đi mọc bên kia biển, thì nó liền vâng lời bay tức thì. »

Đoạn Đ C G. cứ nói thêm rằng : « Khi tôi lơ bay đã làm việc khó nhọc trót ngày mà về nhà, thì chúng bay phải bắt đầu nói

cùng nó rằng : em hãy đi ăn cơm cho mau kéo dài. Chớ có nói cách khác rằng : Dọn cơm hầu bàn cho tao ăn, mà tao ăn rồi, thì mày mới dọn ăn uống. Chúng bay có trả ơn cho đầy tớ vì đã vâng lời chúng bay chưa ? Nỡ phải là chưa sao ? Vậy khi chúng bay đã làm xong mọi việc bổn phận rồi, thì chúng bay phải nói rằng : Chúng tôi là đầy tớ vô ích, chúng tôi đã làm những việc chúng tôi phải làm mà thôi. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY CÂU RẰNG : *Chúng tôi là tôi tớ vô ích.*

Nầy Đ C G. cũng còn dạy chúng ta về nhơn đức khiêm nhượng ? Khi chúng ta đã làm một đôi việc gì mà làm tôi Chúa, thì ta đừng ý đó mà ra như đòi Chúa phải ban ơn riêng hơn kẻ khác : chúng ta chớ bao giờ quên mình là tôi tớ và chớ quên lời ngạn ngữ thường nói rằng : Chúng ta đã lãnh công vì việc buộc phải làm. Đ C T. đã dựng nên mọi sự thì người đặt toàn quyền trên các loài ; người có phép dạy chúng tôi làm những việc trọn lành và những việc tự ý không buộc, người đề mặc ý ta, song người một khuyên lơn nhủ bảo mà thôi, dầu người có quyền có

phép mà buộc ta phải làm các điều ấy thì người cũng không buộc. Nên mỗi lần ta từ chối ơn Chúa soi sáng cách nào mà Chúa chẳng kể như phạm đến Chúa, (các ơn soi sáng ấy nếu ta có ý tứ mà xét thì thấy nhiều vô số) ấy là người chẳng muốn buộc ta làm hết mọi sự lành người chỉ cho ta, chẳng buộc đến đâu không làm thì mắc tội, thật người chẳng muốn như vậy.

Các việc nhơn đức thể nào mắc lòng dầu buộc dầu không mà ta đã làm, dầu trọn mấy mắc lòng, thì cũng nói đặng và cũng phải nói luôn rằng : Chúng tôi chỉ làm việc bổn phận chúng tôi mà thôi. Chúng tôi là đầy tớ vô ích.

Khi ai khen chúng tôi về sự gì, thì nỗ phải chúng tôi cũng nên dùng những tiếng, những nghĩa ấy mà đáp lại cùng nó rằng : Sao anh khen tôi, vì tôi chỉ làm việc bổn phận tôi mà thôi có đáng khen gì. Tất một lời Đ C G. giảng một bài về sự khiêm nhượng mà dạy các môn đệ người, thì người lấy làm cần kíp mà thuật lại gương quân Phariseu là kẻ hăng nói mà khoe khoang việc lành mình, và kể công nghiệp mình luôn chẳng khi dừng. Lời ví dụ

Chúa phán là có ý đánh phá tính kiêu ngạo cậy mình.

Vả lại chúng ta có nói đặng và làm chứng đặng ta đã làm trọn mọi việc bổn phận buộc ta phải làm chăng? Như vậy các thánh là kẻ khiêm nhượng thật, thì biết rõ dầu trong những việc rất tốt đáng giá có công thật mà Đ C T. cũng bắt đặng sự khuyết điểm mình không thấy đặng.

Vậy ta hãy ra sức giữ lòng khiêm nhượng thật bề trong mà chớ.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời rằng : *Lạy Chúa xin, Chúa thêm đức tin vào lòng tôi.*

Này là lời nguyện sốt sắng bởi mọi khi chịu lễ mà ra : *Lạy Chúa, xin Chúa thêm đức tin vào lòng tôi, cho tôi càng biết Chúa rõ hơn, thì tôi càng kính mến Chúa hơn nữa? và xin thêm đức tin vào lòng hết mọi người tôi thương yêu.*

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Kinh ngạn ngữ rằng : *Muốn sang trọng thật thì ăn ở khiêm nhượng trước đã.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : *Lạy Chúa, ấy sự hạ mình xuống và trở nên nhỏ mọn như con nít, chẳng phải là một sự cao trọng cho đến đổi vì bằng chúng*

tôi chẳng học biết đặng nó bởi Chúa là chính sự cao trọng thật, thì chúng tôi chẳng biết phải học với ai cho biết nó là thể nào.

Ngày thứ 6

Gãm về sự ông Lagiariô sống lại

Đã trót ba tháng Đ C G. ở trong xứ Pêrêa mà chờ đợi lệnh Đ C Cha dạy về thành Giêrusalem mà đánh trận sau hết.

Vậy ở làng Bêthania trong nhà thiết nghĩa người là hai chị em Matta và Maria, có người em là Lagiariô mới phải liệt nặng. Hai chị em ấy thấy Đ C G. không trở về nhà mình thì sợ e người lâu trở về lắm chẳng, bèn sai kẻ đến thưa Đ C G. một lời rất đơn sơ mà khéo lắm rằng: Lạy Chúa, kia kẻ Chúa yêu đã phải liệt. Tức thì Đ C G. dạy người ấy phải về mà nói lại với hai chị em những lời mẫu nhiệm rằng: « Bệnh này không phải là bệnh chết, song nó phải làm cho sáng danh Đ C T. và danh Con Người mà thôi. »

Đ C G. thương yêu hai chị và em là Lagiariô lắm, nhưng mà người còn ở rán

lại hai ngày nữa. Đoạn bồng chúc người phán cùng các Tông đồ rằng: « Ta bây giờ trở về xứ Giudêa. » Các Tông đồ nghe nói tiếng Giudêa, thì liền giựt mình mà rằng: « Lạy thầy, nhơn sao mới hôm qua đây quân Giudêu muốn ném đá Thầy, mà Thầy toan trở lại đó làm sao ». Nhưng mà Đ C G. phán cùng pho đấng ấy rằng: « Kể đi ban ngày thì chẳng có đi gì mà sợ, có đi ban đêm thì mới sợ vấp chơn; thôi đừng có ngại gì, tuy đã xế chiều, song ban đêm thì chưa đến ». Khỏi ít phút thì người lại rằng: « Lagiarô là kẻ nghĩa thiết tao nó ngủ, song Tao đến mà thức nó dậy. » Các môn đệ thưa rằng: « Nếu người ngủ thì không hiềm nghèo gì mà lo. » Đ C G. thấy pho đấng ấy không hiểu lời người, thì người phán tỏ rằng: « Lagiarô đã chết và tao vui mừng vì tao chẳng có mặt đo, bởi vì như vậy chúng bay càng tin tao hơn nữa; vậy chúng ta hãy đi đến nơi người. » Bây giờ ông thánh Tôma muốn tỏ ra lòng bạo dạn cho các anh em bắt chước, thì nói lớn tiếng rằng: « Vậy chúng ta hãy đi đến đó, cho dầu chết với người cũng cam tâm. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG: *Bệnh này không đến nỗi phải chết, song nó sẽ giúp làm sáng danh Đ C T.*

Những kẻ bị Chúa thử cho chịu sự khó, nhứt là bị bệnh thì thường năng bứt rứt trong mình dường như hỏi mình, cùng như những kẻ ở xung quanh giúp đỡ cũng thường hỏi rằng: Nhon sao Đ C T, để cho kẻ yêu mến người và làm tội người hết lòng trung tín, phải chịu cực khổ làm vậy? Thánh Gioan Kim-khẩu rằng: Nhiều người khi thấy một người lành đẹp lòng Chúa, phải chịu khó một đôi chút nhỏ phải bệnh hoạn nghèo khó, v. v., thì lấy làm lạ. Song lẽ chúng nó chẳng biết Đ C T. thường ở như vậy cùng những kẻ có nghĩa cùng người. Sách Evang nói Đ C G. thương Lagiarô và hai chị người; nói làm vậy là có ý cho ta hiểu biết những kẻ thiết nghĩa với Chúa, mà phải chịu bệnh hoạn tật nguyên thì đừng lấy làm lạ làm chi. Hẳn thật các bệnh hoạn tật nguyên là dấu, là sự làm chứng, là bằng cớ chỉ tỏ Đ C T. yêu mến những kẻ người cho mắc phải làm vậy, vì chúng khi người cho ta mắc làm vậy là dấu tỏ lòng người ước ao và

nhứt định cứu ta cho đặng rồi, vì khi ấy người đề cho ta gặp những phương thế rất hiệu nghiệm ; ví dụ như đặng dịp lập công cho đáng lên thiên đàng và đền mọi tội lỗi mình cho hết khi còn ở đời này.

Các bệnh hoạn tật nguyên ấy là cách thế là dịp tỏ ra làm chứng ta có lòng kính mến Chúa thật mà chớ. Vì ta vâng phục Đ C T. là dấn lo liệu mọi sự đã truyền dạy mà bằng lòng tế lễ cho người các sự trọng nhứt trong mình là sự sống và sự sức mạnh ta, và sau hết ta nhịn nhục bằng lòng, khi mắc phải sự cực khổ mà tỏ ra lòng yêu mến Chúa, cùng nên giống như người đã chịu trăm ngàn sự khốn khó vì ta, thì cũng làm chứng ta có lòng kính mến Chúa thật mà chớ. Vậy ta hãy vui lòng mà chịu bệnh hoạn và các sự rủi ro khác ở đời này, như của quý trọng Đ C T. ban cho ta vậy.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời mấy chị em rằng ; *Kìa kẻ Chúa yêu phải liệt*

Lạy Chúa, Chúa mới ngự trong tôi, là nơi nhơ nhớp khốn nạn, thì Chúa biết rõ đều ấy hơn kẻ khác ; Chúa biết linh hồn tôi xem ra mạnh mẽ trước mặt thiên hạ, mà thật nó đầy những bệnh hoạn.

yếu đuối khốn nạn lắm. Xin Chúa hãy chữa tôi cho đã.

SAU HẾT TA HÃY SUY LỜI thánh vương Davit rằng: *Các kẻ nhờn đức thường phải nhiều sự khốn khó.*

Lại lời thánh PHAOLINÔ rằng: Lạy Chúa xin hãy làm cho bệnh tôi nên Luyện-ngục mà luyện tôi cho sạch mọi sự bợn nhơ.

Ngày thứ 7

Còn găm về sự ông Lagiariô sống lại.

Vậy Đ C G. đi làng Bêtania, làng ấy cách xa thành Giêrusalem có ba dặm mà thôi. Khi ấy những kẻ quen biết ông Lagiariô thì đã tựu hội đông vô số, mà chia buồn cùng hai chị người đang buồn rầu vì em mới chết. Nhà các chị em ấy là một nhà sang trọng danh tiếng lắm trong người Giudêu. Bà Maria ngồi ở nhà mà nguyện găm, đau đớn buồn bực chẳng nói một lời gì, còn bà Mátta đi ra ngoài mà lo những việc cần kíp. Vậy khi Mátta nghe Đ C G. đến gần thành thì chạy đón người cùng sắp mình dưới chơn người

mà rằng : « Lạy thầy nếu thầy có dây thì em tôi không chết ; nhưng mà tôi biết bất kỳ sự gì thầy xin cùng Đ C T. thì sẽ đặng như ý hết. » Đ C G. trả lời rằng : « Em con sẽ sống lại. » Bà Matta rằng : « Con biết đến ngày Tận thế, thì em con sẽ sống lại. » Đ C G. rằng : « Chính Tao là sự sống cùng là sự sống lại, mà kẻ nào tin Tao thì nó sẽ chẳng phải chết đời đời: Con có tin chẳng ? » — « Lạy Chúa con tin vững vàng Chúa là đấng Cứu chuộc Đ C T. sai, là con Đ C T. hằng sống đã đến trong thế gian này. » Đoạn bà Matta vâng lệnh Chúa mà chạy về nhà và nói thầm cùng em mình rằng : « Ở em Maria, có thầy ở ngoài và gọi em ra. » Maria vừa nghe mấy lời ấy liền chỗi dậy mà ra ngoài lập tức. Quan Giudêu nói rằng : Bà phát sáng sốt vậy ta hãy theo người mà ra đến mồ.

TRƯỚC HẾT TA HÃY GẮM lời bà thánh Matta rằng : *Lạy thầy, nếu thầy có dây thì em tôi chẳng có chết đâu.*

Nhưng mà dầu Đ C G. có mặt ở đó, Lagiarò cũng phải chết vì ông ấy cũng là người hay chết như kẻ khác, vì luật chết là một luật chung cho mọi người, là luật

không lẽ ai xin khỏi dặng, cũng là một luật mẫu nhiệm nữa. Chẳng có ai chống trả sự chết vì nó phải làm việc nó. Khi ông A-dong phạm tội rồi thì đã có luật định mọi người phải chết, và cho dầu có kẻ bệnh vục rất thần thể, rất đẹp lòng Đ C T. như hai chị em Maria và Matta, như chính mình Đ C G. thì người cũng để cho kẻ thiết nghĩa người là Lagiarô và các Tông đồ người là kẻ rất cần kíp mà lo việc Chúa, thì người cũng để cho chết, chính Mẹ thánh người cũng phải chết, vì là sự cần kíp không lẽ xin cho khỏi dặng.

Nhưng mà luật rất nhặt này có những sự bí nhiệm. Vậy ta hãy lấy gương ông Lagiarô chết, mà găm suy về sự chết cho thâm trầm. Vậy người đã chết ở đâu ? Ở trong nhà vui vẻ sung sướng không ai ngờ, đang lúc người suy nghĩ mình sẽ gặp lại bạn thánh mình là Đ C G. mà lấy làm ngon ngọt dịu dàng lắm. Về phần ta, ta cũng sẽ chết thỉnh linh bất luận chỗ nào, hoặc dưới bệ bàn thờ, như nhiều thầy cả phải chết thỉnh linh như vậy : như ông thánh Anrê Avêlinô, trong khi khi sự làm lễ, trong lúc đang giảng đang

làm phúc, hay là đang làm việc gì thuộc về Chúa.

Người phải chết *khi nào*? Là trong buổi Đ C G. đi khỏi mà người trông gặp lại. Ta đang tính toán nhiều điều mà sự chết đến thình lình như kẻ trộm vậy.

Sau hết người đã chết *cách nào*? Người đã chết mau lắm, chẳng có thì giờ nào mà tìm phương cứu chữa. Hẳn thật sự chết là tự nhiên thình lình không ai ngờ đặng, chẳng cần ta phải suy xét lâu dài về điều ấy, cầm trí lại một chút dừng để mình mắc phải những sự lầm lạc giả trá, hãy lục xét các dấu tích ta làm cho ta dễ nhớ thì đã đủ. Như khi nhớ lại biết bao nhiêu người mình quen biết, thương yêu đã phải chết thế nào, ấy là bài học thường ngày mà ta quên đi; ta là kẻ có đức tin thì chẳng nên quên làm vậy.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời bà thánh Matta rằng: *Có thầy ở đó và người gọi em.*

Lạy Chúa, Chúa là thầy tôi, là thầy cao trọng đáng thờ lạy vô cùng. Chúa đã phán một lời: mà tôi liền chạy đến tức thì, xin Chúa hãy dạy tôi tế lễ sự Chúa ưng, là ý riêng tôi, dầu là sự khó mấy

mặc lòng, thì tôi cũng sẵn lòng vâng lời Chúa tôi dạy.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Kinh rằng : *Hãy nhớ đến sự chết, nó đến mau lắm.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Sợ sự chết làm cho kẻ ăn ở theo tính xác thịt phải áy náy cực kho lắm, khi người ta đau lắm thì người ta không sợ chết.

Chúa nhật 29 sau lễ Hiện xuống

Ngày Chúa nhật

Còn găm về sự ông Lagiarô sống lại

Bà Maria đến gần Đ C G. sắp mình xuống dưới chơn Chúa và nói lại một lời như chị mình mà năn nỉ Đ C G. cũng như từ khi em Lagiarô chết, hai chị em đã nói đi nói lại với nhau rằng : « Lay thầy, nếu thầy có đây thì Lagiarô đã không chết ». Bà ấy nói và khóc nữa.

Quân Giudêu thấy người ta buồn bực khóc lóc cả làm vậy thì nó cũng khóc. Khi ấy Đ C G. cũng động lòng bứt rứt khó chịu trong mình, bởi vì người biết phép

là người sẽ làm, nên như án tử của mình. Vậy người phán rằng : « Chúng bay để Lagiariô ở đâu ? » Hai chị em thưa rằng : « Xin thầy đến mà xem ». Đoạn mọi người đem nhau ra mồ. Bấy giờ Đ C G. khi sự khóc, thì quân Giudêu nói rằng : « Kìa ta hãy xem người thương Lagiariô là đường nào ! » Song le có kẻ năn nỉ rằng : « Người đã mở con mắt người mù từ thuở bình sinh, mà chẳng làm đặng cho Lagiariô là kẻ nghĩa thiết khỏi chết sao ? »

Đ C G. nghe quân ấy nói mấy lời sau hết này, thì người hiểu nó có lòng ghen ghét mà nói như vậy, nên người tấm tức lại một lần nữa. Vừa khi ấy mọi người đã đến nơi mồ, thì Đ C G. dạy cất hoàn đá trên mồ. Matta vội vàng thưa rằng : « Lạy thầy, dỡ đá ra làm chi nó đã thúi rồi, vì nó nằm trong mồ đã bốn ngày rồi. » Song Đ C G. trở mặt lại trách bà ấy một cách dịu dàng yêu dấu rằng : « Nỗ phải tao đã nói : nếu mấy tin thì mấy sẽ thấy sự cả sáng Đ C T. sao ? » Đoạn người ta lật hoàn đá lấp mồ ra.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI hai chị em rằng : *Lạy Thầy, xin Thầy hãy đến mà xem.*

Ôi ! mở huyết ra thấy một người trong chúng ta dầu có thần thể mấy mặc lòng rày đề một đồng thúi tha đó chẳng còn nhúc nhích động dậy chút nào nữa, thì đủ cho ta hiểu mọi sự thế gian giả trá là dường nào ?

Xưa *sang trọng* mọi người tôn kính, rày ra thế nào ? Thật phải ra hèn hạ xấu xa, vì sự chết làm cho ra hèn hạ như đồ thối tha hôi hám ; sự chết làm cho trọn lý đoán công bình Đ C T. đã ra, là mọi người phải án chết. Sự chết làm cho ta ra hèn hạ như phải thất trận, là chính sự bại trận cả thế tính kiêu ngạo mà chớ.

Xưa *giàu có* của cải mệnh mông, rày ra thế nào ? Phải ra thiếu thốn, cực chẳng đã phải ra túng ngặt. Dầu làm hết sức thì sự chết cũng cướp hết các của ; phải ra túng thiếu mọi đàng. Những kẻ khi còn sống giàu có phú túc, nhà cửa vinh vang sang trọng, trên bàn ăn không thiếu món gì, mặc những đồ quý hoá sáng láng, chết rồi còn lại đi gì ? Không còn gì hết.

Khi xưa *vui chơi* sung sướng, rày thế nào ? Phải buồn rầu chí đẽ ; xưa người ta mời đi ăn tiệc, ăn mừng vui vẻ, cười reo rộn ràng, rày làm thỉnh nín lặng ; xưa

trong họ hàng gia thất vui mừng lễ nọ tiệc kia, mình có đi khỏi một bữa, thì lấy làm tiếc khó chịu lắm, rày phải đi khỏi luôn đời ; xưa kẻ nghĩa thiết mời đi ăn tiệc vui mừng sung sướng no say, rày để một mình trong mồ không ai ngó lại.

Xưa ông thánh Phanxicô Bogia vâng lệnh vua mà đi châu lễ cất xác bà Hoàng-hậu nước Hiphanho, bởi suy xét những điều làm vậy thì đã trở nên người thánh. Vậy các sự ấy chẳng có sức giục ta đổi cách ăn nết ở xưa rày mà dứt lòng yêu chuộng những của cái hay hư, mà triu mến một mình Đ C T. mà thôi sao ?

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời Đ C G. phán rằng : *Nỗ phải tao đã nói với mây ; vì bằng mây tin thì sẽ thấy sự cả sáng Đ C T. sao ?*

Ôi ! dầu Chúa ăn mình trong hình bánh, thì tôi cũng tin Chúa có hiện tại đây, và tôi cũng tin Chúa là của cầm làm dấu chắc ngày sau tôi sẽ sống lại.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Tiên-tri Igiaia rằng : *Xác thịt mình mây mây sẽ trở nên của ăn đồ mặc cho các sâu bọ.*

Lại lời thánh GIOAN KIM-KHẦU rằng : *Ta sợ sự chết thì ta nhát gan như con nít.*

Ngày thứ 2

Còn găm về sự ông Lagiarô sống lại.

Đ C G. cầm trí lại một chút đoạn ngửa mặt lên trời mà nguyện rằng : « Lạy cha, con biết cha hằng nhậm lời con nguyện luôn, song con nói làm vậy cho những kẻ ở xung quanh con tin cha đã sai con. » Đoạn người ghé mình vào cửa mồ mà kêu một tiếng mạnh rằng : « Ó Lagiarô, hãy ra ngoài. » Khi ấy những kẻ gần đó thấy sự lạ cả thể, là thấy một người chết đã bốn ngày còn đang ràng buộc đồ liệm như xác chết, ra khỏi mồ thì thất kinh sững sờ. Chúng nó quên không nghĩ đến sự mở các đồ liệm ra, đến đôi Đ C G. phải nhắc rằng : « Hãy mở ra cho nó, để cho nó đi. »

Phần nhiều người trong quân Giudêu đến thăm mà chia buồn với bà Matta và Maria, thấy phép lạ cả thể Đ C G. như vậy thì tin người, song cũng có kẻ đi thành Giêrusalem mà tin lại cho các quan công đồng biết sự lạ Đ C G. đã làm.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Đ C G. phán rằng : *Lagiarô hãy ra ngoài.*

Ông thánh AUGUTINÔ rằng : Lagiarô chết đã bốn ngày, đã chôn cất trong mồ, đã bay mùi hôi thối, ấy là hình bóng những kẻ mắc tội quen.

Tội người ta phạm bởi yếu đuối, bởi ham sự sung sướng hay là bởi cơn cảm dỗ thình lình mà sa ngã, thì rất khác xa thứ tội người ta đã để thói quen lớn lên và ra mạnh cùng đã dầm dề theo nó lâu ngày. Hãy xem một cây non mới mọc, thì người ta lấy tay mà nhổ nó lên dễ như không, nhưng mà khi nó đã đâm rễ sâu xuống đất, thì phải lâu lắc khó nhọc mới nhổ nó lên đặng. Về sự tội cũng như làm vậy : Khi mới phạm một lần thì dễ mà chưa đặng, dễ mà ngăn đón cho khỏi phạm thêm ; bằng khi ta để nó lớn nên, đã lập thành thói quen thì phải khó nhọc là dường nào mới gỡ mình ra cho khỏi lòi tói nó đã vấn vít, đã bắt đặng lòng muốn ta chịu phục làm tôi nó. Một tính mê ta đã để cho nó mạnh lên mà làm chủ lòng ta, vì mỗi khi nó dấy động thì ta liền nghe theo cho đến đổi thành thói quen lâu ngày, mà muốn phá nó cho đặng, thì biết ta phải chịu khó phải gắng sức phải cố gắng trả lâu dài là dường nào.

Ấy là chính sự Đ C G. đã muốn dạy ta cho biết khi người cho Lagiarô đã chết, phải chôn trong mồ đã bốn ngày mà đang sống lại, thì người đã làm những sự gì? Thật dầu người có tính Đ C T. phán một lời liền có mọi sự, nhưng mà khi làm cho người chết này đang sống lại thì người kể như tiếng người còn yếu lắm không sức mà làm nổi; bởi đó cho đang đem nó ra khỏi mồ, thì người phải bối rối tấm tức phải khóc phải la một tiếng cho mạnh mà rằng: Lagiarô hãy ra ngoài.

Hẳn thật Đ C T. có phép đủ mà làm cho kẻ chết thiêng liêng này đang sống lại như ta đã thấy biết bao nhiêu người tội lỗi khốn nạn mà đã đang trở lại, mà ăn ở cách xứng đáng kẻ có đạo hơn nhiều người trước đã đoán cho chúng nó đã mất linh hồn không trông trở lại đặng.

Dầu vậy mặc lòng như bệnh càng nặng càng khó trị chừng nào, thì càng phải sợ nó sau còn tái đi tái lại nhiều lần, nên phải lo lắng giữ mình cho khỏi bị lại.

KHI CHỊU LỄ — Ta hãy gẫm lời Đ C G. phán rằng: *Hầu cho chúng nó tin cha đã sai con.*

Lạy Chúa, tôi tin Chúa là con Đ C T. Ắn mình trong hình bánh mầu nhiệm thánh Thể cho chúng tôi là kẻ yếu đuối bớt sợ mà men đến rước Chúa. Xin Chúa thêm đức tin, lòng kính mến Chúa vào trong linh hồn tôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời tiên tri Igiaia rằng : *Ô con gái Sion, đã bị làm tôi lâu ngày, hãy chắc cái xiềng nơi cổ mày.*

Lại có lời thánh AMBRÔSIÔ rằng : Anh em chẳng biết tội quen người ta đã mắc thì có sức lực mạnh mẽ là dường nào chẳng. Thật nó đã ra mạnh hơn bốn tính tự nhiên.

Ngày thứ 3.

Gẫm về án tử Đ C G. và sự người trở về thành Ephrem.

Khi các quan nghe quân Phariseu thuật lại phép lạ cả thể Đ C G. mới làm, và dân sự đồn thổi không khen người quá chừng, không ai ngăn dặng, thì chúng nó hội công đồng. Có thầy cả thượng phẩm tên là Giuse và tên tặng là Caipha đứng đầu công đồng ấy. Các quan toà

thượng nghị nói với nhau rằng : « Chúng ta không làm đi gì sốt, trong lúc này Giê-su làm phép lạ nhiều lắm ; nếu chúng ta cứ để nó làm như vậy, thì mọi người sẽ tin nó và dân sự tin cậy nó sẽ cứu lấy mình, thì sẽ làm nguy với chúng ta, và quân Roma sẽ đến mà phá nước phá dân ta cho tận tuyệt. » Vậy các quan đang cãi nhau chưa ra mặt gì, Caipha thấy sự làm vậy thì chỗi dậy nói lời khinh dễ cả tiếng mà rằng : « Phô ông không biết xét gì cả, phô ông không hiểu thà một người phải chết vì dân, cho cả và nước khỏi điêu sao ? » Đây là lời tiên tri nó mới nói mà nó không xét đến. Vậy chúng nó bắt thăm mà thấy phần nhiều ưng thuận, thì toà thượng thẩm lên án Đ C G. phải chết.

Đ C G. hiểu sự ấy thì người chẳng còn đi trốn tránh với quân Giudêu nữa, và người trở lại trong rừng rú xứ Ephrem. Trong buổi ấy những kẻ đi viếng thành Giêrusalem đã tụ hội tại thành để dọn mình châu lễ Phanxica. Chúng nó tìm Đ C G. khắp mọi nơi, và kháo láo với nhau rằng : Anh em tưởng làm sao ? Có tưởng bữa lễ người sẽ đến chẳng ? Còn toà cộng-đồng thì ra lệnh, dạy mọi người

hễ ai thấy người ở đầu thì phải chỉ dẽ mà bắt người

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI CÁC QUAN CÔNG-ĐỒNG rằng : *Dân sự tưởng người là đáng cứu chuộc thì sẽ theo người hết.*

Hắn thật thấy cả Caipha đầu chẳng muốn thì cũng phải thấy và nói tiên tri cho người ta biết Đ C G. làm phép lạ vô số làm vậy, thì thật là đáng chuộc tội và là đáng cứu chữa dân Israel mà chớ. Người là đáng cứu chuộc chúng ta, vì người đã kéo ta lên cho khỏi sụp xuống : Bởi tổ tông chúng ta đã sa ngã phạm tội, thì chúng ta đã mất hết mọi quyền phép đáng hưởng phước đời đời ; chúng ta đã mất phần gia tài, vì cha chúng tôi đã từ rồi. Người đã cứu chúng tôi cho khỏi điêu tàn xiêu lạc, vì nếu Chúa chẳng cứu, thì chúng ta đã phải lạc lải đã lạc mất dằng ngay lẽ chính rồi. Người đã cứu chúng ta cho khỏi làm tội tá ; vì nếu Chúa không cứu thì chúng tôi đã phải mang ách khốn nạn làm tội quỉ dữ, chẳng trông cậy ra khỏi dặng, vì phải có giá rất cao mới chuộc dặng, mà có một mình Đ C G. trả giá ấy dặng cho chúng tôi mà thôi.

Đ C G. ở với mỗi một người thế nào, thì với xã hội nhân quần cũng như vậy ; một là người phải cai trị, hai là nhơn dân phải điều tòn, hoặc sống khổn sống nạn mà chớ ; và bởi đó khi ta lo sửa nước Chúa Giêsu lại thì ta làm việc hiệu nghiệm làm ích cho quê hương xứ sở ta, ấy là việc bổn phận mọi người có lòng tốt. Bởi vì Đ C G. là đáng cứu thế, là đáng chuộc tội thiên hạ mà một mình người là đáng chuộc tội mà thôi, không có đáng nào khác.

Vậy về những điều buộc phải tin về sự Chúa chuộc tội thì kẻ có đạo chính, cần kíp phải hiểu cho rõ cho chắc mọi đàng. Vậy ta hãy năng xem các sách nói về những điều phải tin trong đạo thánh, như các sách rất quý trọng các thầy bề trên dòng là thầy Lesètre và thầy Prunel đã dọn cho chúng tôi đặt thêm lòng tin mạnh mẽ hơn nữa.

Trong khi ta dạy học chữ hay là dạy học nghề gì mặc lòng, ta chớ bỏ dịp nào chang dạy về sự đạo là nghề cần kíp hệ trọng hơn mọi nghề khác thấy thấy.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy suy gẫm lời rằng : Đ C G. phải chịu chết cho dặng

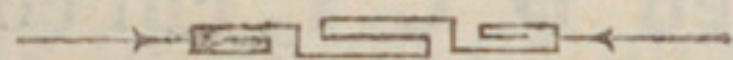

quí góp các con cái Chúa đã xiêu lạc tản cư bấy lâu đang hiệp làm một.

Lạy Đ C G. nhứt là sau khi Chúa đã lập phép Bí tích cực trọng thánh Thể, thì Chúa đã nguyện cùng Đ C Cha, cho các con cái Chúa đang hiệp làm một. Xin Chúa cho chúng tôi đang hiệp làm một cùng nhau trong sự thương yêu.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh vương Đavít rằng : Đ C T là vua chúng tôi người đã lo phần rỗi chúng tôi, từ trước vô cùng ở giữa thế này.

Lại lời thánh REMIGIÔ rằng : Chúng tôi phải vâng theo thánh ý đấng đã đổ máu mình ra mà chuộc lấy chúng tôi.

Ngày thứ 4

Gẫm về mười người tật phung

Lễ Phanxica gần đến Đ C G. chẳng còn ở lại xứ Êphrem lâu hơn nữa, song người dọc theo xứ Galilêa mà trẩy đi lần lần cho đến thành Giêrusalem. Khi người đi qua trong làng kia thì người nghe tiếng nhiều người rập nhau mà kêu rằng : « Lạy Giêsu là thầy chúng tôi xin thương

chúng tôi cùng. » Đ C G. liền bước tới lấy lời dịu dàng mà phán cùng những người tạt phung khốn nạn đã xin người cứu giúp mà rằng : « Chúng bay hãy đi tỏ mình cho các thầy cả theo luật, cho đặng làm chứng bay đã đặng lành. » Vậy đang khi chúng nó đi dọc đường thì đã đặng sạch hết phung.

Một người trong chúng nó thuộc xứ Xamaritanô, khi thấy mình đặng lành đã, thì trở lại sắp mình dưới chơn Đ C G. sắp mặt xuống đất, đội ơn đấng đã làm ơn cho mình. Vậy Đ C G. phán rằng : « Nỗ phải là mười người đặng đã sao ? Mà chín người kia ở đâu chẳng thấy một ai đến mà ngợi khen Đ C T. chỉ có người liệt xứ này mà thôi sao ? » Đoạn người trở mặt lại với người đã đặng lành còn đang quì gối đó, mà phán rằng : « Ở con, con hãy chỗi dậy mà về bằng yên, đức tin con đã cứu lấy con. »

TRƯỚC BẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : Một người trong chúng nó khi thấy mình đặng đã thì trở lại mà ngợi khen Đ C T.

Đ C T. hằng xuống ơn lành cho ta chẳng khi dừng. Cho đặng chứng thật đều ấy thì ta hãy cầm trí một chút mà xét

về cả lúc đã qua trong đời ta thì đã đủ. Ta cũng nói đặng cả đời ta bằng chịu ơn lành Chúa xuống luôn tiếp chẳng khi dừng. Vậy sự biết ơn là việc bổn phận đầu tiên mọi người phải có ; Eôn tính tự nhiên, lẽ hằng, sự đạo và sự ích lợi ta đều dạy ta về sự ấy hết.

Trước hết tính *tự nhiên* dạy ta phải biết ơn là thế nào ; vì chúng ta bởi Đ C T. mà có, và Đ C T. đã đem ta ra khỏi sự không là nơi người còn để muôn vàn loài khác, người có phép dựng nên như đã dựng nên chúng ta mà người chưa dựng nên đến ; vả lại người đã dựng nên chúng tôi giống hình ảnh người, cho có các tài năng trí huệ tự nhiên để phân biệt ta ra khỏi các loài khác và e cũng khác nhiều người khác nữa ; sau hết người đã dựng nên mọi sự cho người ta dùng. Vậy ta hãy xét các ơn ấy thì ta sẽ thấy ta mắc nợ Chúa, phải biết ơn trả thảo Chúa là dường nào.

Thứ hai, ta biết ơn Chúa vì Chúa gọi ta vào *chịu đạo*, là nợ Chúa ban nhưng không chẳng phải ta có công gì cùng Chúa đâu. Hẳn thật đạo Chúa dạy ta cùng tỏ ra cho ta biết các điều chọn thật đời đời, thì

cũng một trật ấy dạy ta cho biết các việc bốn phận con có đạo phải làm, mà việc bốn phận thứ nhứt là phải trả ơn cho Đ C T. vì mọi ơn lành người đã ban cho ta vô số vô ngần, và lo ở trung tín làm tôi người choặng làm chúng ta có lòng biết ơn biết nghĩa cùng người mà chớ ; ơn đức tin ta đã chặng thì chẳng phải Chúa mắc nợ ta mà đã ban cho ta vì ta chẳng có công nghiệp gì đâu. Đ C T. đã định cho ta đến một sự cùng siêu tính là một ngày kia sẽ chặng hưởng mặt Chúa ; người đã ban cho ta chặng mọi phương thể cho chặng rồi là những ơn soi sáng giục bảo bề trong, các phép bí tích và những ơn bề ngoài, hoặc chung hoặc riêng. Vậy có biết mấy lẽ giục ta phải biết ơn người.

Sau hết ta phải biết ơn người, vì sự biết ơn là *chính sự làm ơn cho ta*, bởi vì chẳng có phương nào tốt hơn cho ta chặng các ơn mới, cho bằng ta tỏ lòng biết ơn. Ấy là sự thường có, ta chẳng cần hỏi đâu xa, hỏi mình thì đã đủ : vì chẳng có điều gì làm cho ta khó chịu cho bằng sự vô ơn bội nghĩa và chẳng có điều gì mở tay ta cho rộng cho bằng khi thấy người ta biết ơn mình.

KHI CHỊU LỄ. -- Ta hãy suy gẫm lời rằng : Nó sắp mặt xuống đất mà cảm ơn Chúa.

Lạy Đ C G. dầu đa phen tôi đã ăn ở vô ơn bội nghĩa cùng Chúa, mà Chúa cũng cứ ban mình Chúa mà nuôi tôi, tôi chẳng biết nói lời gì một nài xin Chúa tha thứ và ban cho tôi đặng lòng biết ơn biết nghĩa cùng Chúa.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh vương Đavít rằng : Tôi biết đi gì mà đền ơn Chúa vì mọi ơn lành Chúa đã ban cho tôi.

Lại có lời sách GƯƠNG PHƯỚC rằng : Ta hãy biết ơn vì những ơn rất nhỏ cho ta đặng xứng đáng mà chịu lấy nhiều ơn trọng hơn.

Ngày thứ 5

Gẫm về sự Con người đến lần thứ hai

Một ít lâu sau khi đã chữa mười người tật phung thì quân Phariseu hỏi Đ C G. rằng : « Nước Đ C T. bao giờ sẽ đến ? » Đ C G. trả lời vắn tắt cùng chúng nó rằng : « Nước Tao chẳng phải là nước thế gian

song là nước thiêng liêng, chúng bay đừng bối rối tọc mạch muốn biết những dấu chỉ trước về nước Đấng Cứu chuộc sẽ đến làm chi ; thà bay lo tìm kiếm mọi phương thế cho đặng đến gần người thì hơn. »

Đoạn người trở mặt lại cùng các môn đệ mà phán cùng phò đấng ấy, về sự người sẽ đến lần thứ hai ; người phán trước với các môn đệ về sự người ta không ngờ trước, mà dọn mình ; cũng như đời ông Noe và Abaraham người ta không ngờ mà dọn sẵn, nên phải Đại Hồng thủy trôi hết, và các thành tội lỗi phải hủy hoại hết cũng tại không ngờ trước mà tránh. Cho khỏi khốn trong buổi ấy thì rày mọi người phải đánh bỏ mọi sự đời này cho trọn mà lo về phần rồi, vì những kẻ nào lo lắng giữ mạng sống mình, thì nó sẽ hư mất, mà ai đánh bỏ sự sống mình thì sẽ đặng sống. Cũng như ban đêm hai người nằm một giường với nhau, ban ngày lo một việc như nhau, mà một người phải chết, và người kia còn lại.

Các thánh Tông đồ nghe làm vậy thì bối rối sợ hãi mà nói rằng : « Mọi sự này sẽ xảy đến thế nào ? » Đ C G. dùng lời ví

mà trả lời rằng : « Xác chết ở đâu, thì các con chim ó cũng tự hoi đó », nghĩa là các kẻ xấu ở đâu, thì trên trời sẽ báo oán nó cũng tại chỗ ấy.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI CHÚA phán rằng : *Nước Đ C T ở trong chúng bay.*

Nhiều lần thỉnh linh ta phải khóc lóc rên rầm, vì những sự khốn khó Hội thánh phải chịu vì các sự dữ hằng chập chồng thêm mãi, như biển cả toan nhận chìm hết mọi sự. Ta đừng nản nỉ than van, một phải hồi tâm lại mà xem xét việc ta làm, cho nước Đ C T. đến trong chúng ta. Ta muốn lập nước người trong lòng kẻ khác thì tốt chúc, song ta phải khỉ sự lập trong ta trước đã, ấy là cách nhứt hảo. Nếu ta có đầy lòng kính mến Đ C G. cho thật, thì tự nhiên lửa kính mến ấy sẽ tràn vào trong lòng kẻ khác. Hãy xem ông thánh Philipphê Nêriô và ông thánh Phanxicô Xavie hai đấng ấy có lòng kính mến Đ C G. rất mạnh cho đến đôi phải tràn ra ngoài. Vậy ta hãy cháy lửa kính mến Đ C G. cho thật, thì ta sẽ chóng gặp nhiều phương thế mà làm cho lửa kính mến ấy tràn ra và đốt lòng kẻ khác cháy lửa kính mến Chúa là dường nào !

Nhưng mà sự yêu mến Đ C T. thì phải để cho một mình người mà thôi, người không chịu cho ai tranh phi đối địch với người đầu.

Vậy trước hết ta phải làm cho rảnh chỗ Đ C G. cai trị là ta phải lo cho lòng ta khỏi trứu mến vật hèn thế gian, là căn cơ cho ta phải hư mất. Đ C G., choặng cai trị thật trong lòng ta thì người phải làm chủ *tri khôn ta*, ta phải nhờ lời người dạy dỗ như ngọn đèn soi sáng mà toan tính cân lường mọi sự. Vậy phần nhiều trong lúc ta cãi lể với kẻ khác, thì ta phải sửa lý đoán ta lại, và phải chống trả các ý kiến nhiều người thiên hạ là những đều bằng bày tỏ ra luôn mà phản nghịch cùng các lời Evang dạy.

Người phải làm vua cai trị *lòng ta* : trong hai đều ta phải chọn, một là yêu mến Đ C G., hai là yêu mến thế gian, thì phải chọn Đ C G., hồ nghi gì nữa.

Sau hết người cũng phải làm quan đoán xét *lương tâm ta* nữa, nghĩa là khi lương tâm có bối rối nghi nan về đều gì, thì phải lấy người làm mẹo mực mà noi theo, dầu phải thiệt đến ích lợi phần xác thì cũng phải chịu. Ông thánh

Phaolô rằng : Người phải làm vua cai trị.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy găm lời Chúa phán rằng : *Sẽ có ngày chúng bay sẽ ước ao xem thấy con người, mà chẳng thấy đặng.*

Lạy Chúa, Chúa phán vậy, song le đặng thấy Chúa hay là không và đặng Chúa ngự cùng tôi như của rất châu báu trên hết mọi sự hay là không đặng thì mặc ý tôi, muốn hay là không muốn mà chớ

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh vương Đavít rằng : *Và nước người sẽ lan ra khắp mọi người thấy thấy.*

Lại lời thánh BÊNĂĐÔ rằng : Nước Đ C T. đáng giá bằng mọi sự mảy có, mảy hãy phú mình cho Đ C G. thì mảy mua đặng nước người mà chớ.

Ngày thứ 6

Găm về bài ví dụ một bà goá và
quan đoán xấu.

Găm về bài ví dụ một bà goá quan đoán xấu Đ C G. muốn dạy ta cho biết, khi ta còn sống ở thế gian, thì cần kíp phải cầu nguyện luôn, chẳng nên ngã

lòng bao giờ, thì người phán ví dụ này cùng các môn đệ người rằng :

Trong thành kia có một quan đoán không biết kính sợ Chúa, cũng chẳng sợ người ta ; vậy trong xứ ấy có một bà goá cứ theo quan ấy mà xin đi xin lại một điều này luôn rằng : Bẩm quan xin quan xử cho tôi đăng. Quan ấy không chịu xử đã lâu ; nhưng bởi bà ấy cứ khuấy hoài, thì một bữa kia quan ấy nói trong mình rằng : Tao chẳng sợ Đ C T. cũng chẳng sợ người ta đoán xét thế nào ; nhưng mà bởi con mẹ này cứ khuấy tao hoài, cho đến đôi tao phải xử cho nó, chẳng vậy thì nó có lẽ mà báo oán tao đăng. »

Đoạn Đ C G. nói thêm rằng : « Chúng bay đã nghe quan đoán xấu xa đã nói làm vậy đó ; phương chi Đ C T. mà người chẳng lo cứu chữa các kẻ nghĩa thiết người đem ngày hằng kêu đến cùng người sao ? Hẳn thật người giân ra chưa giúp tức thì, nhưng mà Tao quả quyết chầy kíp người cũng cứu chữa mà chớ. Nhưng vậy khi Con Đ C T. xuống thế gian, chúng bay có tưởng người còn gặp đăng kẻ tin cậy Đ C T. như đờn bà ấy chẳng ? »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : *Chúng*

bay tưởng Đ C T. chẳng nghe lời các con cái người kêu van sao ?

Nầy là một điều an ủi cả thể cho chúng ta là kẻ nhiều khi phải ra như ngã lòng, vì thấy kẻ dữ đang thắng trận. Đức tin ta yếu là vì tại ta cầu nguyện cách yếu đuối nguội lạnh quá, cho đến đôi nhiều khi ta hồ nghi về quyền phép Đ C T. Vốn Đ C T. muốn tập ta ăn ở nhịn nhục, và làm cho ta đang lòng tin cho mạnh lòng kính mến cho sốt sắng. Người đã liệu mà nói trước với các thánh Tông-đồ rằng : Chúng bay hãy bền lòng nhịn nhục thì sẽặng rồi linh hồn.

Vốn tính tự nhiên, chúng ta không hay nhịn nhục và ta phải cầu nguyện luôn, chẳng khi nào nên sờn lòng, thì mới thắng tính xấu ấyặng ; Đ C T. muốn cho ta phải gắng sức thắng mình. Ta hãy trông cậy cho mạnh mẽ sẵn suốt. Dầu mọi sự xem ra đã bỏ ta, thì ta càng phải trông cậy phép tắc Chúa cho vững vàng hơn nữa mà chớ. Vì bằng ở thế nầy không khi nào xem ra phải ngã lòng, thì không hề có phép lạ làm chi.

Các việc xảy ra ta thường thấy, cả truyện Hội-thánh ta thường đọc chẳng

phải là chứng tỏ sự chơn thật nầy sao ? Đ C T. muốn cho ta biết việc người làm có thì giờ có giây phút ; là khi mọi sự xem ra đã ngã lòng, thì người mới ra tay cứu chữa. Chẳng có ai biết đặt người toan tính thay đổi thể nào, mọi người phải chịu xung ra rằng : Có tay Đ C T. ở đó. Vậy ta hãy trông cậy luôn chẳng nên run chí sồn lòng làm chi. Khi ta thấy Đ C T. đề cho Hội-thánh mắc phải gian nan khốn khó, cho Hội-thánh thêm lòng mạnh mẽ bạo dạn hơn, thì ta chớ nản nỉ, một phải chịu cho bằng lòng, vì trước sau Hội-thánh cũng sẽ khởi hoàn thắng trận chẳng sai. Đ C T. đã hứa làm vậy, mà sự khởi hoàn ấy sẽ nên vinh hiển ; trong việc ấy Đ C T. tỏ ra cho ta biết Chúa khôn ngoan và tốt lành vô cùng là dường nào.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời Chúa phán rằng : *Chúng bay có tưởng con Đ C T. xuống thế gian còn gặp đặt người ta có lòng tin chăng ?*

Thương ôi ! khi người ta thấy chúng tôi ở gần nhà tạm Chúa mà ăn ở vô tình làm vậy, thì người ta có lẽ hỏi nhau cho biết chúng tôi có đức tin hay là không.

Lạy Chúa, xin Chúa thêm đức tin vào lòng tôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHIĩ lời thánh Phaolô rằng : *Nếu Chúa bênh vực chúng tôi thì ai làm gì chúng tôi được.*

Lại lời ông THÊÔDÔRÊ rằng : Lời cầu nguyện có sức vô cùng trước mặt Đ C T., như một mình nó thì người ta làm nổi được mọi sự chẳng cần có điều gì khác.

Ngày thứ 7

Gặp về người Phariseu và người Publicanô

Khi Đ C G. dạy ta phải cầu nguyện cho bền chí đoạn, thì người lại dùng bài ví dụ sau này mà dạy ta phải cầu nguyện cho khiêm nhượng nữa, mà rằng :

« Có hai người lên đền thờ mà cầu nguyện một người về dòng Phariseu rất mạnh mẽ, chúng nó ăn ở bề ngoài cho đáng tỏ ra mình là người hơn đức trọn lành ; còn người kia là một người trong những kẻ thâu thuế, ai nấy đều gớm, vì người ta đều cho thứ người ấy có đủ các tính xấu. Vậy người Phariseu đứng thẳng ngửng mặt lên mà nguyện rằng : Lạy

Chúa, tôi đội ơn Chúa vì tôi chẳng phải như các người khác, những trộm cướp, bắt công, ngoại tình, cũng chẳng như người Publicanô tôi mới gặp đó. Chẳng những tôi chẳng có điều gì đáng trách, mà lại tôi làm quá phép đạo dạy nữa : Tôi không phải ăn chay một tuần một lần, như kẻ khác ; song tôi ăn chay một tuần hai lần, tôi chẳng phải chịu nộp phần mười trong điền thổ của tôi mà giúp việc Chúa mà thôi đâu, song mọi sự tôi có thì tôi công đức phần mười hết. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY lời Chúa phán rằng : *Có hai người lên đền thờ mà cần nguyện.*

Trong thí dụ rất rõ này Đ C G. tỏ ra trước mặt ta hai người có lòng đạo khác nhau là thế nào : người Phariseu thì đạo bề ngoài mọi đàng, còn người Publicanô thì có lòng đạo cách nhu mì, nét na, khiêm nhượng nhỏ nhoi và bề trong mà ra thật mọi đàng. Hỡi ôi ! Ta bây xem thì biết, thật lòng đạo như quân Phariseu thì phần nhiều các bọn đạo ngày nay ăn ở như vậy cả, giữ luật đạo bề ngoài mà thôi, thì chẳng có khó gì ; nên đạo bề ngoài mọi đàng như thế nói tắc một lời, là chính sự

kiêu ngạo, và như trong lời ví dụ nói đó thì lòng đạo thể ấy chẳng phải là việc vâng phục Đ C T. phép tắc vô cùng và nhìn biết cảm mến lòng hơn từ người đâu, song thật là sự bình vực và phô trương cách ăn ở mình mà thôi.

Người kiêu ngạo sánh mình với Đ C T. và vốn thật nó thờ lạy chính mình nó mà chớ. Mà sự kiêu ngạo làm nên chính đều ngăn trở nhứt hạng cho việc giảng lời Evang Đ C G., chính mình người đã rao truyền cho ta phải học cùng người mà rằng: Bay hãy học cùng Tao vì Tao hiền lành và khiêm nhượng trong lòng, và trót cả đời từ thuở sinh ra cho đến chết trên cây thánh Giá thì hằng giữ đức khiêm nhượng luôn; như lời thánh Phaolô rằng: Người đã hạ mình xuống cho đến đổi đánh lòng chịu hình khổ rất hèn, là chịu đóng đinh trên cây thánh Giá. Ta hãy theo gương người mà đánh phá tính kiêu ngạo cho hết sức, vì là sự Đ C T. ghét lắm. Ta là giống gì trước mặt Chúa? Nếu ta có chút gì bề ngoài làm ích đáng hay là có tài năng gì riêng thì là bởi đâu mà có, chẳng phải là của Chúa ban cho ta sao?

Tính kiêu ngạo tự nhiên khinh dể kẻ khác và hời đố nó lỗi đức yêu người và phải cách xa lòng Đ C G., là đáng đã xuống thế gian mà dạy nhưn đức khiêm nhượng cho trọn bảo mọi đàng. Song le nhứt là trong khi ta đọc kinh cầu nguyện, thì ta càng phải giữ cho khỏi tính kiêu ngạo. Thánh Bênadô hỏi mình rằng: Tôi không biết làm sao mà Đ C T. ở gần kẻ khiêm nhượng luôn và thông mình người ra cho nó một cách riêng làm vậy. Là vì người đã muốn hạ mình xuống cho dặng bình vực bầu chứa chúng ta mà chớ.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gắm lời rằng: *Lạy Chúa, tôi đội ơn Chúa.*

Lạy Đ C G. đầu trót cả đời tôi hằng cảm tạ Chúa vì ơn trọng Chúa mới ban cho tôi hôm nay, thì chẳng có quá đâu; xin Chúa hãy giúp tôi kéo tôi thiếu thốn quá không biết cảm ơn Chúa làm sao cho nên.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng: *Anh em hãy giữ, chớ có tăng mình lên, song hãy giữ lòng giới sợ luôn thì mới dặng.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng: Kẻ không có tính kiêu ngạo thì thật nó chẳng

có tính xấu nào đáng, vì chúng nết xấu ấy là chính đều kẻ muốn trở lại cùng Đ C T. thì phải chống trả trước hết, cũng như ai bỏ Đ C T. thì cũng tại tính kiêu ngạo làm có trước hết mà chớ.

Tuần thứ 20 sau lễ Hiện xuống.

Ngày Chúa nhật

**Còn Gẫm về người Phariseu
và người Publicanô.**

Trong lúc người Phariseu kiêu ngạo đang khoe trẻ việc mình với Đ C T. làm vậy, thì người Publicanô kia, biết mình chẳng đáng, thì ở xa đèn thánh chẳng dám ngửa mặt lên trời, một nhìn biết mình là đứa tội lỗi, liền sắp mình đánh ngực mà rằng : « Lạy Chúa, xin hãy thương xót tôi là đứa tội lỗi. »

Vậy Đ C G. phán rằng : « Tao quyết thật cùng chúng bay, người thu thuế này xuống khỏi đèn thờ mà về nhà, thì đã đáng nghĩa lại cùng Chúa, đáng sạch hết mọi tội lỗi ; còn người Phariseu thì không đáng sạch tội đâu, bởi vì ai tâng mình

thì sẽ phải hạ xuống, ai hạ mình xuống thì sẽ đăng nhắc lên. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : *Người thâu thuế trở về nhà thì đã đăng ơn nghĩa lại cùng Chúa mọi đảng.*

Ai có lòng khiêm nhượng thật thì đủ cho Chúa vui mừng và sẵn lòng nghe lời kẻ ấy cầu nguyện. Như sao Đ C T. thích lời cầu nguyện kẻ khiêm nhượng làm vậy :

Một là vì đức tin những kẻ ấy bền vững hơn, vì nó như nhà xây nền có móng đào sâu lắm. Cho đăng tin Đ C T., tin quyền phép cùng mọi sự trọn tốt trọn lành vô cùng người thì chẳng phải tin trông nơi mình người mà thôi đâu, song le phải tin thật ta là không, là yếu hèn mọi đảng, nếu chẳng có ơn người giúp, thì ta chẳng làm được việc gì ; mà ta càng tin ta bất tài bất lực chừng nào, thì đức tin càng ra mạnh chừng ấy mà chớ.

Hai là vì lòng sốt sắng những kẻ ấy thì trong sạch hơn ; những kẻ ấy chẳng phải giữ đạo bề ngoài, chỉ tìm sự sáng danh mình ích lợi riêng mình đâu, một lo cho danh Chúa cả sáng mà thôi. Thánh Gioan Baotixita đã nói một lời rất cao ý

mẫu nhiệm rằng : Đ C G. phải lớn lên, còn tôi thì nhỏ lại ; lời ấy vẫn thật luôn đời, ta hãy năng gẫm lời ấy mà xét về mình ta.

Ba là vì những kẻ ấy có lòng trung tín vững bền hơn kẻ khác trong khi bị thử ; người kiêu ngạo không hề đáng tin chút nào, khi nó bị thiệt hại một chút, thì nó liền bỏ ta ; khi không có sự gì hại đến ích riêng nó, thì nó cũng muốn làm tôi Chúa chúc, song như vậy chẳng phải là tôi tá trung nghĩa đâu, bởi vì nó chẳng hề tìm ích gì cho chủ bao giờ, một ích kỉ mà thôi.

Sau hết bởi vì những kẻ khiêm nhượng có lòng bền đỗ chắc chắn hơn ; nhà thiêng liêng những kẻ ấy xây trên nền có móng vững vàng, còn kẻ kiêu ngạo, cho dầu có sự trung tín bề ngoài một ít năm rồi bỗng chúc nó lổ lời hứa dễ như không. Đ C G. cũng phán dạy, nếu chúng ta có muốn làm môn đệ người thì phải lo tập tành về hai hơn đức là hiền lành và khiêm nhượng.

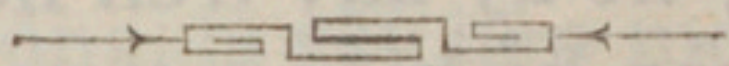
KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời người thâu thuế cầu nguyện cùng Chúa rằng :
Lạy Chúa xin thương tôi là đứa tội lỗi.

Lạy Chúa đó chẳng phải là một câu tôi phải mượn lấy mà thưa với Chúa sao. Lạy Đ C G. Chúa biết lòng tôi dơ dáy xấu xa, mà Chúa thanh sạch vô cùng đã khăng ngự xuống đó. Lạy Chúa, xin rửa lòng cùng miệng lưỡi tôi cho sạch, hầu dâng rước Chúa và ngợi khen Chúa cho xứng.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Giacôbê rằng : *Anh em hãy hạ mình xuống trước mặt Chúa, thì Chúa sẽ nhắc anh em lên.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Quê hương ta thì ở trên cao, mà sự khiêm nhường là đường đưa ta cho đến đó, hơn sao ta từ rầy không chịu đi đường ấy.

Ngày thứ 2

Gấm về phép nhứt phu nhứt phụ và sự giữ đức đồng trinh.

Đ C G. cứ đi luôn cho đến thành Giêrusalem khi qua giới hạn xứ Giuđêa và đoàn lũ lại hội hiệp xung quanh người như mọi khi thì người dạy dỗ chúng nó.

Vậy quân Phariseu đến gần người mà hỏi thử người rằng : « Có nên rầy vợ, vì

lễ nào cũng đặn chẳng ? » Đ C G. trả lời rằng : « ông Môisen dạy bay làm sao ? » Chúng nó thưa rằng : « ông Môisen cho phép viết tờ đề, và cho rầy vợ. » Đ C G. trả lời rằng : « ông Môisen đề làm vậy là vì người biết bay cứng cổ cứng lòng mà chớ ; song le từ đầu hết, chẳng có như vậy đâu. Chúng bay chẳng đọc Sách thánh cho biết từ thuở nguyên sinh Đ C T. đã dựng nên hai người : một nam một nữ, đoạn người phán rằng : Người ta phải bỏ cha mẹ mà ở với bạn mình, và cả hai phải nên một xương một thịt mà chớ sao ? Vậy sự Đ C T. đã cột lại, thì người ta chẳng nên lấy ý riêng mà tháo ra đâu. Về phần tao thì tao phán cùng chúng bay rằng : Bất kỳ ai để vợ mà cưới người khác, thì phạm tội ngoại tình, mà ai lấy vợ người ta đã để ra thì cũng phạm tội ngoại tình như vậy. »

Khi đã trở về nhà rồi thì các môn đệ còn hỏi về điều này rằng : « Nếu như đáng bậc kẻ có vợ chồng khó đến đôi ấy thì thà ở vậy thì hơn. » Đ C G. phán rằng : « Chẳng phải mọi người đặn hiều như vậy cả đâu, chỉ có kẻ đặn ơn riêng ; vì chúng có kẻ tự nhiên bởi lòng mẹ mà

sinh ra thì đã nên người dám rồi, có kẻ khác vì lẽ cao trọng là sự sáng danh Đ C T. thì đã tự hoạn lấy mình », nghĩa là những kẻ ấy quyết ở vậy vì lòng yêu mến bạn thanh sạch mình là Đ C G.

Ông thánh Hiêrônimô thêm rằng : Ai nấy phải thủ túc mình ; ai biết mình có sức mà chống trả xác thịt dặng thì hãy đánh giặc cho mạnh thì sẽ thắng trận.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : *Chẳng phải hết thấy mọi người đều hiểu dặng lời này cả đâu.*

Ông thánh Phaolô rằng : « Người ta là loài tri giác, chẳng hiểu dặng các việc Đ C T. đâu ». Mà sự đồng trình kẻ có đạo, vốn là sự siêu tánh, là của trọng Đ C T. ban cho một ít kẻ dặng ơn riêng mà thôi. Kẻ giữ mình đồng trình là thứ người trong hội đạo. Như vậy thì kẻ ở bậc vợ chồng không hề ai dặng nên trọng vọng trước mặt Đ C T. sao ? chắc không phải như vậy đâu, song le những kẻ ấy khó nên trọn lành hơn, và trong thư ông thánh Phaolô gởi cho bôn đạo Corinthô thì người nói : kẻ ở đồng trình thì trọng hơn.

Trước hết kẻ đồng trình chỉ giúp lo

cho nước Chúa trị đến. Mà hẳn thật kẻ ấy vì không vương vấn về đảng xác thịt thì dễ mà phú mình làm việc Đ C T. hơn, còn kẻ mắc vòng vợ chồng, hoặc nam hoặc nữ chẳng dặt tự do cho trọn, phải mắc lo cho bạn mình, cho con cái mình, nên lòng nó không dặt thông thả mà lo việc Chúa.

Vả lại phải có kẻ giữ mình đồng trình thì sự đạo mới nên cao trọng, bằng chẳng thì mọi người chỉ chăm lo về việc đời này mà thôi. Có một ít kẻ về bậc trọng này chăm lo một việc đẹp lòng đáng nó đã dâng mình làm tôi cho trọn, mà cứu lấy xã-hội cho khỏi sự hiểm nghèo đã nói trước này ; này là Tàu ông Noe đang vượt ở giữa ba đảo biển hiểm thế gian vậy.

Sau hết sự đồng trình là ích lợi cả thể cho dặt dàng mình lo việc giúp đỡ người ta ; chẳng cần cắt nghĩa lâu dài về sự ấy làm chi, vì ai ai cũng xét dặt có một kẻ xong thân cho trọn mới có phép liệu sự sống mình, phú sự sống mình cho trọn mà lo việc giúp đỡ kẻ khác, những kẻ ấy có sức mà liệu mình cho đến đổi bằng lòng chịu chết cho anh em dặt nhờ nữa.

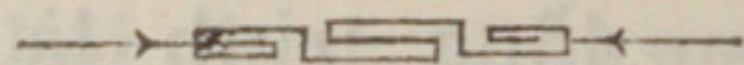
Nếu như ta còn có lẽ chọn ở bậc đồng trình đẳng, thì rày ta chọn đẳng tức thì không đều gì đáng nghi ngại nữa sớt.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gắm lời rằng : *Người dạy dỗ chúng nó như mọi khi.*

Lạy Chúa nếu tôi biết nghe Chúa dạy đang khi Chúa ngự trong lòng tôi, thì khi ấy Chúa sẽ tỏ ra cho tôi biết việc tôi phải làm cho đẳng vâng theo ý Chúa cho trọn ở đời này hầu ngày sao đẳng hưởng mặt oai nghi Chúa đời đời chẳng cùng.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHIÏ lời Kinh thánh rằng : *Sự thanh sạch trọn hảo làm cho người ta đẳng ở gần Đ C T.*

Lại lời thầy cả ZENON rằng : Nhơn đức khiết tịnh làm cho linh hồn người ta nên xinh tốt đẹp đẽ thật và đời đời chẳng hết.

Ngày thứ 3 .

Gắm về lời Chúa phán rằng : Bay hãy để cho những trẻ con đến cùng tao.

Khỏi một chốc thì Đ C G. có dịp mà nhắc lại nhơn đức khiêm nhượng một lần nữa. Theo như mọi khi, có nhiều me

đem con mình đến cùng thầy rất danh tiếng là Đ C G. mà xin người làm phép lành cho chúng nó. Song các thánh Tông đồ bởi lòng tốt mà xua đuổi chúng nó ra vì sợ thầy mình phải mệt nhọc khó chịu.

Đ C G. thấy phò đảng ấy làm như vậy, thì tỏ ra mặt chẳng bằng lòng mà phán cùng phò thánh ấy rằng : « Bay hãy đề cho các trẻ con đến cùng Tao, chớ đuổi chúng nó làm chi, vì nước Thiên đang là phần riêng chúng nó, và những kẻ giống như chúng nó. Tao phán thật cùng chúng bay : Bất kỳ ai chẳng có lòng tin đạo Chúa như một trẻ con, thì chẳng dặng vào nước Đ C T. đâu. » Đoạn Đ C G. đến gần chúng nó mà vuốt ve tỏ lòng thương yêu, ẵm lấy và làm phép lành cho chúng nó.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Chúa phán rằng : *Bay hãy đề cho các con trẻ đến cùng Tao.*

Ây là lời Chúa Cứu thế truyền dạy cách rõ ràng về sự phải lo cho con nít, người muốn cho các con nít ở xung quanh người. Nếu chúng ta có con cái thì việc phải lo cho chúng nó là việc bổn phận chúng ta rõ ràng, cho đến đời

ai không lo hiểu và làm cho tròn bổn phận ấy, thì không đáng kể là người có đạo nữa ; về sự ấy ai nấy cũng đã rõ, song le chúng ta hãy nói về việc bổn phận buộc hết mọi người có đạo phải tận tâm kiệt lực và bằng lòng hao công tốn của mà chống cự với kẻ vô đạo, nó ra sức cướp lấy linh hồn con nít cho khỏi tay Đ C G.

Trong thời đại bây giờ, nhứt là trong các thành lớn, mọi người ra sức làm cho các con nít mất nết hư thân : sự vô đạo giống như con loài dữ tợn gớm ghiết, sự gì sạch sẽ thì nó ước ao làm cho ra nhơ nhớp, nó muốn cướp lấy linh hồn trẻ con cho khỏi tay Đ C G. Bởi đó nó lập trường học vô đạo cho nhiều, để cự địch với kẻ có đạo hết sức. Người ta không muốn cho con nít đi học trường có đạo, bởi vì các kẻ vô đạo biết rõ lòng con nít mềm mại dễ uốn, ai bắt trước thì nấy sẽ dặng. Chẳng những chúng nó chẳng cho phép dạy chút gì về sự đạo, mà lại nó ra sức bày ra những tò yết thị hay là những hình tượng xấu xa gớm ghiết xứng đáng quỷ satan, để mà làm hư nết các trẻ con nữa. Vậy chúng ta hãy làm hết sức mà

cự địch cùng kẻ chẳng có thuần phong
mĩ tục làm vậy.

Song le một sự mình không theo,
không giúp chúng nó mà thôi, thì chưa
đủ bổn phận kẻ có đạo đâu ; còn phải lo
hết sức cho đặng đem con trẻ đến cùng
thầy thánh nó là Đ C G. ; phải dạy nó cho
biết kính mến người, cho biết đọc sách
rất châu báu người truyền là sách Evang,
phải đem nó đến nhà thờ cung thánh,
trước nhà tạm đọc kinh xem lễ, châu
Mình thánh, v. v. Ta hãy biết ta chẳng
có làm đặng sự gì đẹp lòng Đ C G. cho
bằng chăm lo nhiều việc giúp con nít có
đạo cho nên người đạo đức chắc chắn ;
ấy là lo cho có trường học có đạo, dạy
chữ nghĩa, lập trường chơi ngày nghỉ,
và sự lo giảng dạy sách phần, v. v.

Xung quanh ta biết mấy gia thất lỗi
việc bổn phận mình trong việc ấy, hoặc
là vì nghèo khổ túng thiếu mà không
làm trọn bổn phận ấy đặng ; nếu chúng
ta có rảnh rang và có thể liệu đặng thì
hãy làm thế cho những nhà ấy.

KHI CHỊU LỄ. Ta hãy gẫm lời Chúa
rằng : *Hãy để cho các trẻ con đến cùng Tao.*

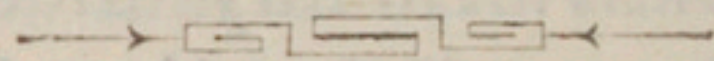
Ấy là lời bởi Trái tim Đ C G. mà ra.

Bồn phận tôi Chúa đã chỉ vẽ rõ ràng, đó là tôi phải gắng sức mà lo cho các con nít hết thấy, biết đàng kính trọng phép Minh thánh Chúa, cho chúng nó biết đến gần lò lửa yêu mến này cho sớm.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Kinh hánh rằng : *Người ta thấy các con cái thì biết cha mẹ thế nào.*

Lại lời thánh BASILIO rằng : Lòng con nít là như sáp mềm, người ta in hình tượng nào vào đó, thì mắc lấy đó chẳng có khó gì.

Ngày thứ 4

Gặp về người trai kia Chúa gọi
đi đàng trọn lành.

Đ C G. vừa ra khỏi làng người đã làm phép lành cho con trẻ, thì gặp một trai đang thì, chạy đến gần người quì gối xuống, chẳng thưa gì trước, một hồi người rằng : « Lạy thầy tốt lành, tôi phải làm đi gì cho đặng sống đời đời. » Đ C G. phán rằng : « Nheo sao mày gọi tao là tốt ? Một mình Đ C T. đáng gọi là tốt mà thôi. Mày muốn vậy, thì hãy giữ các điều răn mày đã hiểu rõ. — Điều răn nào ?

Chớ ngoại tình, chớ tà dâm, chớ trộm cướp, chớ lỗi phép công bình, chớ làm chứng dối. Hãy thảo kính cha mẹ, và thương yêu người ta như mình. » Con trai ấy liền thưa rằng : Các điều ấy tôi đã giữ từ thuở bình sinh ; nhưng mà tôi muốn biết còn thiếu điều gì nữa chẳng.

Đ C G. nhìn xem nó, thấy nó có tài năng trí huệ khác thường thì đem lòng thương nó lắm, bèn phán rằng : Còn một sự mây phải có cho nên lành, là mây hãy đi về, bán mọi của cải, lấy tiền cho kẻ khó khăn, như vậy thì mây sẽ tích đức của cải mây trên trời rồi hãy đến mà theo tao. » Con trẻ này vừa nghe tiếng ấy, bỗng chốc mặt mũi sáng láng vui vẻ liền hoá ra buồn bực quá chừng, chẳng thưa một lời nào, một trở mặt mà đi mất ; bởi vì nó giàu có lắm.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Chúa phán rằng : *Còn thiếu một điều nữa cho mây đăng nên trọn lành.*

Đ C G. kêu mọi người đi đăng trọn lành, nhưng mà ai nấy có ơn kêu gọi riêng ; người thì Chúa gọi ở bậc này, kẻ thì ở bậc khác, song le có một điều buộc chung hết mọi người, bất kỳ ở bậc nào

cũng phải giữ, là đừng vương vấn sự gì thế gian quá lễ.

Nếu ta là người thế gian, mà ta giữ các luật chung cho nhứt thì phải, nếu ta là người nhà dòng thì có luật riêng; mà ta có muốn theo Đ C G. cho thật, khát khao nên trọn lành chẳng? Nếu muốn làm vậy thì phải bỏ mình cho trọn, ấy là phải ra sức thắng mình.

Ta hãy dò xét lòng ta, thì sẽ thấy lòng ta dính bén những vật bèn đời này thời quá, như của cải, thật nó hư bèn là đường nào, có đáng gì đâu! như chức quyền sang trọng thế gian, nó là phù vân hay thay đổi lắm; như việc giao thiệp với người sang trọng thế gian, người ta gọi là việc bòn phận kẻ ở thế gian. Ôi! biết mấy sự lầm lạc trong đều ấy! Ta hãy lên cao hơn chút nữa; nếu ta chẳng có dính bén vật bèn thế gian, thì ta sẽ thấy ta còn trần trụi mến yêu người thế gian lắm, còn yêu mến cha mẹ bà con, theo tình nghĩa xác thịt quá, còn yêu mến bạn hữu theo cách tình nghĩa tự nhiên quá.

Song dầu đã nên đến bậc thanh liêm này mặc lòng, ta còn phải gắng sức mà làm một việc khó hơn ta đã biết rõ rồi,

là ta phải từ bỏ mình ta cho thật. Thương ôi ! Ta còn chịu theo mình ta quá lẽ, cần cứ tàng phục ý kiến ta lắm, chẳng có chịu ai cãi ý kiến ta, nhứt là về trong các việc đạo ; ta còn chịu theo thói quen hèn ta. Khi có ai cãi ý ta hay là khuấy rối một chút, thì ta liền mất thứ tự trong mình. Sau hết, ta còn ở yêu chuộng sự ở sung sướng quá, dầu không phải tìm sự sang trọng, sự sung sướng an nhàn như người thế gian mặc lòng, song về phần ta thì sự ở sung sướng cũng chẳng kém gì sự thế gian yêu chuộng đâu.

Ôi ! còn biết bao nhiêu lời tôi phải chát di cho đặng nên môn đệ thật Đ C G. là dường nào !

KHI CHỊU LỄ. — Ta phải găm lời này : Đ C G. nhìn xem nó và thương nó lắm.

Lạy Đ C G., Chúa ghé mắt nhìn xem tôi, một cách thân tình chí thiết yêu dấu lâu dài, cũng như Chúa đã nhìn xem người trai này, thì lẽ nào tôi dám từ chối chẳng cho Chúa một chút của hèn Chúa đòi tôi dâng, là lòng khốn nạn này, đã thuộc về biết bao nhiêu người rồi sáo.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng ; Tôi liêu mất hết mọi sự cho

đặng học biết Đ C G. là đặng cứu chuộc tôi, ấy là điều rất cao trọng mà chớ.

Lại lời thánh BONAVENTURA rằng : Kẻ nào từ bỏ ý riêng mình cho trọn, ấy là người có phước thật.

Ngày thứ 5

Găm về phần thưởng kẻ tự ý
giữ đức khó khăn

Người trai ấy đi rồi, thì Đ C G. phán cùng các môn đệ rằng : « Vậy người giàu có khó vào nước Thiên đàng là thế nào ! » Các Tông đồ nghe vậy thì khiếp vía thất kinh, vì các lời ấy làm cho lòng trí phơ phất ấy phải bối rối và mất trông mất cậy. Đ C G. thấy vậy liền lấy lời dịu dàng phán lại mà cắt nghĩa lời ấy, người có ý dạy thế nào mà rằng : « Ở chúng con rất yêu dấu, thật kẻ đem lòng trông cậy của cái đời này, thì khó vào nước thiên đàng là dường nào ! con lạc đà qua lỗ kim còn dễ hơn người giàu có vào nước thiên đàng. Các Tông đồ thêm sợ hãi và kháo láo với nhau rằng : « Vậy thì ai đặng rồi linh hồn ? »

Bấy giờ Đ C G. trở mặt lại mà phán rằng : « Phải sự ấy về người ta thì không lẽ làm đặng, nhưng mà mọi sự Đ C T. làm đặng hết. » Tức thì ông thánh Phêrô la lên rằng ; « Ít nữa là chúng tôi không đem lòng trông cậy của cải vì chúng tôi đã bỏ hết mọi sự mà theo thầy, thì sẽ đặng số phận nào ? » Đ C G. phán rằng : « Tao nói thật cùng chúng bay là tôi tớ trung thành chí tín lao, khi con người sẽ ngự trên toà sang trọng mà phán xét thiên hạ, thì bay cũng đặng ngồi trên 12 toà mà đoán xét 12 họ dân Ysarae. » Đ C G. lại phán rằng : « Chẳng có ai vì tao và vì lời Evang tao mà bỏ của cải gì hay là dứt lòng yêu mến vật nào dầu là phải lẽ, mà chẳng đặng lại gấp trăm ở đời này, dầu ở giữa cơn bắt bớ cấm cách thì cũng đặng vui mừng và đặng thông công cùng các người có đạo khác ở đời này và đời sau sẽ đặng sống đời đời. Nhưng mà bay chớ quên đều này bao giờ ; là có nhiều người sau, mà trở nên trước, còn có kẻ trước thì lộn lại sau. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI CHÚA PHÁN rằng : *Chẳng có ai mà chẳng đặng gấp trăm ở đời này.*

Kẻ có đạo phải từ bỏ những sự gì ? Phải vui lòng tế lễ cho Đ C T. hết mọi sự mình yêu dấu hơn, chẳng nên giữ lại cho mình phần nào, ấy là theo nghĩa lý tiếng thanh liêm cho trọn, ta đã suy gẫm hôm qua ; nghĩa là từ bỏ của cải đời này, mọi sự nghĩa thiết cùng bạn hữu và lòng yêu mến cha mẹ họ hàng. Trước hết của cải là đều ngăn trở lớn lao lắm cho phần rồi ta, vì những của cải ấy làm cho người ta mê mang sự đời này thối quá, chẳng biết gì đến việc đời sau, dầu những sự có lẽ nó thấy đặng và động lòng đặng thì của cải cũng làm cho nó chẳng động chẳng chuyển chút nào, nó làm cho ra cứng lòng chai đá, nó giúp đỡ nuôi nấng các tính hư rất xấu, vì có của cải thì có phương làm thoã tình tư dục. Thứ hai lòng trần trụi yêu mến người đời, dầu là trúng phép mặc lòng, cũng ngăn trở phần rồi ta nữa, vì nhiều lần các tình nghĩa ấy làm cho ta sa đà quá sự ta ước ao, và làm có cho ta biếng nhác trễ nải trong sự làm tội Đ C T.

Song le ta hãy xét cho biết những điều nào cần kíp buộc kẻ có đạo phải có cho đặng giữ nhưn đức từ bỏ mình cho nên :

nghĩa là ta phải từ bỏ mọi sự vì một mình Đ C G., vì lòng kính mến người và cho danh người cả sáng mà thôi; và như vậy thì sự tế lễ này dầu có khi trước mặt thiên hạ thì nhỏ hèn lắm chước, song vì lẽ giục ta làm nghĩa, là ta làm vì lòng kính mến Chúa Giêsu, nó hoá ra trọng lớn mà chớ. Vả lại ta có muốn cho sự tế lễ ấy nên trọn lành hơn nữa, thì ta hãy làm theo gương ông thánh Phêrô; là đừng có xét Đ C T. có thưởng ta về sự ấy hay là không.

Chúng ta đã biết rõ Đ C T. sẽ thưởng ta vì người đã hứa sự ấy, nhưng mà ta phú trót mọi sự cho Chúa, thì chẳng phải tại phần thưởng Chúa đã hứa mà thôi đâu, song phải làm sự ấy vì lòng kính mến Chúa một cách trong sạch mọi đàng. Chúa là như đá nam châm, làm sao cũng phải kéo lòng ta đến cùng người.

Ta chớ làm tội Đ C T. như kẻ làm thuê, song phải làm như con cái có lòng mến yêu cha mẹ vậy.

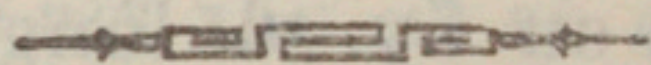
KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời Đ C G. phán rằng: *Thật cho người ta thì không lễ đặng song cho Đ C T. chẳng phải như vậy.*

Tôi lạy Đ C G., nầy tôi đang học dưới chơn Chúa đây. Xin Chúa hãy làm cho tôi một ngày một thêm lòng đánh bỏ mọi sự choặng trứu mến một mình Chúa mà thôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Kinh thánh rằng : *Có ít của mà có lòng kính sợ Chúa, thì quí hơn có nhiều của mà chẳng làm cho ta đặng phỉ lòng phỉ dạ.*

Lại lời thánh GHÊGÔRIÔ rằng : Kẻ nào không giữ lại chút gì cho mình, thì dầu nó bỏ ít mấy mặc lòng, cũng đáng gọi là bỏ hết mọi sự. Mà kẻ đánh lòng chê bỏ các sự tính hư nết xấu ưa hạp cũng bằng bỏ của cải, thì ấy là bỏ hết, không giữ lại phần nào cho mình hết.

Ngày thứ 6

Gẫm về bài ví dụ kẻ làm vườn nho.

Bởi vì các thánh Tông đồ chẳng hiểu rõ mấy lời Chúa mới phán sau hết, thì Chúa lại phán thí dụ sau nầy cho pho kẻ ấy đặng hiểu rõ hơn :

« Đấng làm vua nước Thiên đàng thì giống như ông chủ nhà kia ban mai thái

tảo đi ra thuê người làm việc trong vườn nho mình, và đã giao kết cùng kẻ làm thuê, nếu có làm việc trọn ngày, thì sẽ hoàn công một đồng bạc. Khi đến đầu giờ Tị người lại ra, mà thấy những kẻ đứng không làm việc gì, thì phán cùng chúng nó rằng : Bay cũng hãy đi làm vườn nho tao, tao sẽ hoàn công cho chúng bay cho phải lẽ. Thì chúng nó liền đi. Đến chính giờ Ngọ và đầu giờ Thân, thì người lại ra mà cũng làm như vậy ; mà đến giờ Dậu thì người ra lại mà gặp kẻ khác đứng nể, liền nói cùng nó rằng : Sao bay ở nhưng trót ngày làm vậy không làm việc ? Chúng nó thưa rằng : Bởi vì chẳng có ai thuê chúng tôi. Vậy người nói cùng chúng nó rằng : Vậy thì bay hãy đi trong vườn nho tao.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : *Nhơn sao bay ở nhưng trót ngày không làm việc ?*

Biết mấy lần người ta cũng có lẽ mà nói cũng một lời ấy mà trách nhiều kẻ có đạo đời ta bây giờ, là những kẻ có lẽ than khóc rên rầm cả ngày, về sự khốn nạn trong đời, vì đức tin đã gần mất, về các nhà thờ người ta bỏ phế, về phong hoá

trong dân sự một ngày một sút kém, xã-hội đã ra suy đồi, người ta chỉ tìm sự vui chơi sung sướng đời này, ấy là đều không lẽ chối đặng.

Vậy ta hãy xét lương tâm ta cho kỹ mà hỏi mình cho biết ta có lỗi ít nhiều về đều ấy chẳng ? Ta có ra sức làm việc cho khỏi van trách mình như vậy chẳng ? Hay là ta nói rằng không ai dạy thì không biết việc chi mà làm. Phải biết dầu ta đã uổng phí ngày giờ nhiều lắm, dầu việc làm sẽ gay go hơn nhiều mặc lòng, thì cũng hãy nghe tiếng Đ C G. gọi ta rằng : Bay cũng hãy đi làm trong vườn nho tao.

Trước hết phải biết ta phải làm việc gì ? không phải là làm những việc cho có danh tiếng bề ngoài, song làm những việc ta làm thường mà hằng lo lắng cho danh Đ C T. đặng cả sáng. Nầy là chính luật ông thánh Phaolô đã ra cho ta mà rằng : Mọi sự anh em làm, thì hãy làm vì danh thánh Đ C G.. Khi ta làm cho ta nên thánh đẹp lòng Chúa, thì ta sẽ kéo các ơn trên trời xuống trong mình ta và trong mọi việc ta làm và bấy giờ ta sẽ nên một bình đầy ơn Đ C T. cho đến đôi phải tràn ra xung quanh ta nữa.

Sau nữa việc ta phải làm là phải chăm lo hết sức cho nước Chúa trị đến. Trong họ ta ở, thiếu chi việc ta làm đặng mà ta chẳng biết làm cho nên. Đ C T. chẳng dạy ta làm hết mọi việc trong một trật, ta hãy bằng lòng canh phá một góc nhỏ nhỏ trong vườn đã, là làm cho một ít người lân cận tiếp giáp ta đặng trở lại cùng Chúa trước đã.

Song cho việc ấy đặng nên ích thật, thì ta chớ làm việc theo ý riêng kỳ cục ta, là ưng thể nào thì làm thể ấy đâu, song phải tùng phục theo thánh ý Chúa mọi đàng luôn : Ta là kẻ làm thuê, không phải làm chủ nhà, Chúa đã đặt kẻ giữ việc coi sóc ta làm, nên ta phải vâng nghe các đấng ấy dạy dỗ bảo ban.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời Chúa phán rằng : *Nhơn sao bay ở nhưng trót ngày làm vậy ?*

Nầy là lời Chúa ngự trong nhà tạm đã phán bảo tôi làm vậy. Lạy Chúa, tôi ở trước mặt Chúa, mà tôi chẳng biết nói biết làm đều gì, xin Chúa hãy soi sáng chỉ dẫn cho tôi biết ăn ở làm sao cho phải đạo làm con Chúa.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh

Phaolô rằng : *Ai nấy sẽặng phần công xứng việc mình làm.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Sự kính mến không hề ở nhưng bao giờ ; đâu có nó thì nó làm nhiều việc cả thể, mà nếu nó từ chối chẳng làm, thì ấy là không phải có lòng kính mến thật đâu.

Ngày thứ 7

Còn găm về kẻ làm vườn nho

« Chiều lại, thì chủ vườn nho ấy biểu kẻ giữ việc rằng : Hãy kêu kẻ làm việc mà trả công cho chúng nó, như tao đã giao kết với chúng nó, hãy bắt đầu từ kẻ đến sau hết cho đến những kẻ đã đến trước hết. Vậy khi những kẻ ra làm việc đầu giờ dậu đã đến, thì mỗi một người đều đặng lãnh một đồng ; rồi kẻ đã đi làm việc trước hết cũng đến, đều tưởng mình sẽ đặng bằng hai ; chẳng ngờ mỗi người cũng đều đặng lãnh một đồng mà thôi. Vậy đang khi chúng nó cất lấy bạc ấy thì năn nỉ trách móc chủ nhà mà rằng : Các người nầy đến sau hết nó làm việc một giờ mà thôi, mà ông trả cho chúng

nó cũng bằng chúng tôi, là kẻ đã làm việc nặng nề chịu khó trót ngày làm vậy.

Bấy giờ chủ vườn chỉ một đứa trong chúng nó ngó bộ cung cò hơn mà nói rằng : Thằng kia, tao chẳng có ỨC HIẾP MẦY ĐÂU. Nỡ phải mầy đã giao cùng tao một ngày trả một đồng sao ? Mầy hãy cất lấy của mầy mà về, tao muốn cho kẻ đến sau hết này, cũng bằng cho mầy thì sao ; thế thì tao chẳng dặng làm việc tao muốn làm hay sao ? Có phải con mắt mầy dữ tợn vì thấy tao ăn ở hiền lành sao ? »

Đoạn Đ C G. kết bài lại rằng : « Ấy kẻ sau hết lại nên trước hết, và kẻ trước hết lại trở nên sau hết thì làm vậy, vì chúng kẻ dặng gọi thì nhiều mà kẻ dặng chọn thì ít lắm. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : *Chúng tôi đã chịu khó nhọc trót cả ngày.*

Sự làm việc là một lễ luật Đ C T. đã ra cho người ta, không phải là hình phạt như có kẻ tưởng làm vậy đâu, song sự làm việc là một ơn lành Chúa ban cho ta chúc. Vậy khi ta có việc mà làm dẫu phải chịu nhọc nhằn nóng nẩy cả ngày, ta đừng năn nỉ phàn nàn, một phải cảm ơn Đ C T. là đáng lo liệu mọi sự cho ta,

và hãy lấy lòng nhịn nhục sốt sắng mà lãnh làm việc ấy cho nên.

Trước hết chịu lấy cho bằng lòng ; nếu như sự làm việc ta kể là ách nặng cho ta, song nói cho thật thì không phải ách đâu, bởi vì theo tính khí nhiều người, thì sự làm việc không nhọc nhằn cho mấy, mà lại là sự cần kíp giúp cho phần xác đang sống đang mạnh ; này là cái ách làm cho ta đang tiếng, đang nên sang trọng nữa. Này là thánh Giá nặng nề cho ta, nhưng mà thánh Giá này giúp ta để đền tội ta hay là đền tội kẻ thuộc về ta, nhứt là đền tội cha mẹ cách riêng. Nếu sự làm việc là đều phải gắng sức khó chịu, thì sự gắng sức lại sinh ích lợi cho ta ; bởi vì ta gắng sức chăm chỉ làm vậy, thì trí khôn ta khỏi to tưởng những đều xấu xa tội lỗi : lại có kẻ có tính khí hăng nồng (dễ chịu theo tình tư dục) quá, thì chẳng có thuốc nào hiệu nghiệm hơn mà chữa nó, cho bằng sự làm việc khó nhọc nặng nề, biệp làm một cùng sự đọc kinh cầu nguyện và năng chịu các phép bí-tích. Vả lại sự gắng sức làm việc hay rèn hay uốn lòng ta làm việc lành mà làm cho Chúa xuống ơn cho ta nữa.

Hai là phải lấy lòng sốt sắng mà làm việc khó nhọc nặng nề, vì Đ C T. ở với ta, ở hai bên ta, mà nâng đỡ thêm sức cho ta dặng mạnh mẽ sẵn suốt mà làm việc cho khỏi ngã lòng, như lời vua thánh Đavít rằng : Tao ở cùng nó khi nó chịu cực khổ gian nan. Vả lại chính đấng đã bày việc cho ta làm, thì người đã muốn làm vậy. Vậy thì còn đi gì cho ta phải làm nữa, chỉ còn một sự là phải thuận theo ý Chúa mà thôi.

Hằng ngày ta chẳng năng nguyện rằng : Vâng ý Cha sao ? Ta đừng nản nỉ phàn nàn vì phải chịu khó làm việc, một phải vui mừng mà làm việc Chúa muốn cho ta phải làm. Ta phải làm cho trọn việc bốn phần ta cho vui lòng, bởi vì Đ C T. sẽ ban phần thưởng cho ta. Trong vòng ba mươi năm Đ C G. chẳng để gương cho ta về sự ấy cũng bằng nhiều sự khác sao ? Ta hãy đặt gương người trước mặt ta luôn.

KHI CHỊU LỄ. — Ta phải gẫm lời Chúa phán cùng người kia rằng : *Lễ nào con mắt mày ra dữ tợn vì tao ở hiền lành sao ?*

Lạy Chúa, Chúa là chính sự hiền lành chúc ; mà hơn sao lòng tôi đa phen

ở gần lòng Chúa mà còn theo tính xác thịt lắm, còn đẩy dẩy các tính hư nết xấu làm vậy. Xin Chúa uốn lòng chúng tôi nên giống như rất thánh Trái Tim Chúa.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Kinh rằng : *Mầy phải đổ mồ hôi sôi nước mắt mới có mà ăn.*

Lại lời thánh GIOAN KIM KHẨU rằng : Không làm việc gì lành, ấy là làm dữ mà chớ.

Tuần thứ 21 sau lễ hiện xuống

Ngày Chúa nhật

Gâm về sự Đ C G. phán lần thứ ba về sự thương khó người.

Trong buổi ấy Đ C G. cứ đi thẳng đến thành Giêrusalen, các thánh Tông đồ thất kinh sợ hãi chẳng dám đi gần, một theo xa xa vậy mà thôi. Vậy Đ C G. đến gần phô đăng ấy ; đoạn đem nơi riêng mà nói rõ cùng phô đăng ấy về mọi sự sẽ xảy ra, mà rằng : « Kia Con người sẽ chịu nộp cho các ký lục, cho kẻ kỳ cựu và các đầu mục thầy cả, mà các kẻ ấy sẽ lên án

xử tử người, rồi nộp cho quân Roma, cho người chịu giỗ, chịu vạ, chịu đòn, chịu đóng đinh, chịu chết ; song ngày thứ ba người sẽ sống lại ».

Các thánh Tông đồ chẳng hiểu đặt chút nào trong các lời Chúa phán phi thường làm vậy, vì những lời ấy là lời khó hiểu, phô đẳng ấy không lẽ giải đặt : cho nên phô đẳng ấy không lẽ hiểu thấu ý nghĩa thầy mình muốn nói làm sao, một đi theo người dường như cái máy vậy mà thôi.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : *Các thánh Tông đồ không hiểu chút gì trong các lời ấy.*

Hỡi ôi ! biết bao nhiêu người có đạo đời bây giờ, không hiểu chút gì về truyện Đ C G. chịu đóng đinh trên cây thánh Giá. Nhưng mà ảnh Chuộc-tội có trong nhà nó, không ở trọng chỗ trọng nhứt như phải có mới xứng đáng, thì ít nữa ở trên đầu giường chúng nó mà nhắc lại cho nó nhớ lại sự mầu nhiệm Chúa chuộc tội chịu đóng đinh trên cây thánh Giá vì ta. Dầu có nhiều kẻ hiểu đều ấy, thì cũng chẳng chuộng là bao nhiêu ; nó theo Đ C G. chúc, nhưng mà đến núi Taborê

mà thôi. Làm môn đệ một thầy rất vinh hiển phép tắc thì nó bằng lòng lắm ; nhưng chẳng bao giờ nó ưng làm và cao rao mình là môn đệ một thầy đã hạ mình xuống, đã ra hèn hạ và như thánh Phaolô dạy : là một thầy trót đời chịu cực chịu khổn luôn dẫu.

Mà nếu ta chịu lấy chức phẩm người đạo Chúa Kirixitô, thì phải lấy làm cần kíp mọi đàng về sự học biết Chúa chuộc tội chịu khổ chịu nạn cho chúng ta, và cho nhiều người khác nữa. Chúa Kirixitô là thầy chúng ta, chẳng những nhin nhục bằng lòng, chịu khổn khó mà thôi dẫu, song le người cũng ước ao và vui lòng hết sức cho đặng chịu cực khổ làm vậy nữa. Ấy người đã làm gương đi trước, cho ta bắt chước mà dõng theo sau đó. Vậy có lẽ nào ta chẳng run sợ cho phần rỗi nhiều người có đạo, tưởng mình không có lỗi gì đáng trách, không đều gì đáng hạch, vì không ăn ở bậy bạ theo tính xác hệt thì thôi ; nó chẳng biết đóng đinh tính xác thật, lại lo tìm mọi sự vui sướng, miễn là không thấy rõ là đều có tội, lại nó cứ theo. Chúng nó chẳng suy một sự không vác thánh Giá theo, chơn thấy

mình, thì đã đủ mà mất phước Thiên đàng đầu.

Ta hãy nhớ lời ông thánh Bênêđiô răn bảo, mà kết lại rằng : Chớ gì hình tượng chuộc tội Chúa chịu đóng đinh chớ hề ra khỏi trí ta bao giờ, chớ gì nó hoá nên lương thực làm cho chúng tôi đặt sống, chớ gì nó hoá nên của quý đáng cho chúng tôi tưởng nhớ ước ao, và nên bài cho chúng tôi suy gẫm chẳng khi dừng.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời rằng : *Phô ông ấy chẳng hiểu lời Đ C G. phán với mình.*

Lời Chúa phán cùng tôi ở trong nhà tạm mà ra, là nếu tôi muốn sống với Chúa và sống trong Chúa, thì tôi phải hạ mình xuống ra không mọi đàng. Xin Chúa hãy thiêu đốt hãy dứt phá cho hết mọi dây nhợ hăng buộc tôi trói mền đời này.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng : *Bây giờ thầy phải chảy nước mắt ra mà nói với anh em một điều là có kẻ ăn ở chống nghịch cùng thánh Giá Chúa Kirixitô.*

Lại lời thánh GIOAN KIM KHẦU rằng : Những người nhọn đức gập dặng trong cây thánh Giá, đều làm cho mình nên

vinh hiển, vì thánh Giá là mạch sự sống đời đời.

Ngày thứ 2

Gãm về đều hai con ông Giêbêđêô
xin cùng Đ C G.

Vậy dầu mà Đ C G. đã phán một chuyện đáng buồn, thì hai anh em là Giacôbê và Gioan khi sự nói ra một đều đã suy xét đã lâu. Vậy mẹ hai ông ấy là bà Salômê đến xin với Đ C G. một đều về hai con mình, vì chúng nó chẳng dám tự xin một mình. Bà ấy sắp mình xuống đất mà thưa rằng : « Con có một chuyện xin Chúa giúp. » Tức thì hai anh em sốt ruột chờ chẳng đặng, bèn thưa hốt rằng : « Thật, chúng con ước ao một việc, xin Chúa ban cho chúng con. » Đ C G. phán rằng : « Bay muốn cho tao làm gì cho bay ? » Bà mẹ thưa rằng : « Lạy Chúa, ngày Chúa tức vị lên ngai vinh hiển như Chúa mới phán dạy, thì xin cho hai con tôi đặng ngồi một đũa bên hữu, một đũa bên tả trong nước Chúa trị. »

Đ C G. chẳng trả lời với bà mẹ, một phán

cùng hai con rằng : « Chúng bay chẳng biết việc chúng bay xin. Chúng bay có uống đắng chén tao sẽ uống, và sẵn lòng chịu khổn khó đắng như tao sẽ chịu chẳng ? » Hai Tông đồ ấy chẳng nghi ngại gì, một thưa tức thì rằng : « Thật, chúng con chịu đắng hết. » Đ C G. liền phán rằng : « Được chúng bay sẽ uống chén của tao thì đắng, bằng về sự cho bay ngồi hai bên tả hữu tao, thì chẳng phải việc tao cho đắng, Cha tao chỉ định cho ai thì nấy sẽ đắng mà chớ. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Chúa phán rằng : *Chúng bay chẳng biết việc chúng bay xin.*

Nầy là cái tật riêng trước hết kẻ có lòng ham hố chức quyền, là nó ra mù quáng tối tăm trong sự ích lợi riêng cho mình. Hỡi ôi ! biết là mấy lần ta toan tính những sự bơ vơ, ta ước ao những điều mị mông, ta tìm kiếm những sự hư không : Thương ôi ! biết bao nhiêu người nóng nảy ham hố cho được đều nọ sự kia, mà khi nó đã đắng rồi, thì nó trở nên mạch suối chảy ra các sự khổn khó, buồn sầu, phiền muộn, nản nỉ, đắng cay, chua xót, lại nhiều khi phải lương tâm cắn rứt

khốn cực quá chừng mà nếu đều ấy chẳng phải là có trước hết làm cho nó phải mất linh hồn thì còn may phước cho nó lắm.

Tính tham lam ham hố quyền cao chức trọng, nói cho phải là nó làm cho rối việc Đ C T, lo liệu mọi sự, nó chống nghịch cùng thánh ý người, nó chỉ theo ý kiến và sự toan liệu của nó mà thôi ; ai nấy muốn nhắc mình lên trên kẻ khác, ai nấy muốn trèo cao quá chỗ mình.

Đều thứ hai chỉ sự ham hố chức quyền là tính cậy mình tưởng mình làm đặng mọi sự, chẳng có hồ nghi mình thiếu sức bao giờ : như hai anh em ấy Đ C G. hỏi chúng bay có uống dặng chén tao phải uống chẳng ; tức thì trả lời chẳng chút gì nghi ngại lưỡng lự mà rằng : chúng tôi uống dặng. Những kẻ ham chức quyền hằng tưởng mình có sức có tài làm nổi việc mình ước ao. Song ta đã từng biết về việc mình và về việc những kẻ quen biết ta, thì ta phải nên khôn ngoan hơn mà bớt cậy mình. Thánh Augutinô rằng : Bất kỳ việc nào, dầu lớn dầu nhỏ, thì người ta cũng chẳng làm nên trọn dặng, trừ ra dùng cậy sức riêng mình, thì mới dặng mà chớ.

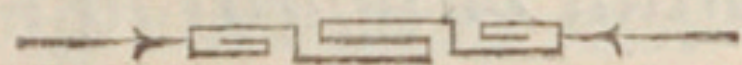
Có một bài thuốc linh đơn cho đặng chữa tính ham hố chức quyền, là sự xét vì ý nào Đ C T. định cho ta ở dưới đất này. Ta chẳng phải ở dưới đất cho đặng vui sướng, song cho đặng chịu khó chịu cực; phải đánh trận trước khi đặng triều thiên. Có một điều cho ta là kẻ có đạo đặng ham hố mà thôi, là ước ao càng ngày càng nên giống mẫu gương tròn lành của thầy ta là Đ C G. và hằng làm theo thánh ý người mọi đường mà chớ.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy găm lời rằng: *Mầy sẽ uống chén tao trao cho.*

Lạy Chúa, chén này là chén Chúa bởi lòng thương yêu tôi mà trao cho tôi uống, là lấy lòng khăng khai mà chịu mọi sự khốn khó vì Chúa, và hiệp làm một cùng Chúa. Xin Chúa hãy làm cho tôi say mến thánh Giá Chúa đừng nguôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Kinh ngạn ngữ rằng: *Ai cất nhà mình lên cho cao, ấy là làm sập nhà mình xuống.*

Lại lời thánh XIPRIANÔ rằng: Kẻ ham hố chức quyền, dầu có tính kiêu ngạo mấy mặc lòng, cũng đành chịu xấu hổ, chịu mất danh tiếng, miễn đặng sự mình ước ao thì đã đủ.

Ngày thứ 3

Còn găm về sự hai con ông Giêbêđêô
xin với Đ C G.

Mười vị Tông đồ kia khi nghe Đ C G. phán mấy lời sau hết và hiểu nghĩa về đều hai anh em xin, thì tỏ ra không bằng lòng với hai anh em ấy lắm. Vậy Đ C G. gọi các đấng lại hết mà phán rằng : « Chúng bay từng biết, vua chúa các dân ngoại đạo trị nước một cách oai quờn áp chế, kẻ có quyền thì dùng quyền mà dạy biểu một cách rất kiêu hãnh. Bằng về chúng bay là những kẻ sẽ làm tướng trong nước tao sẽ lập, thì chẳng phải ăn ở như vậy đâu ; kẻ nào muốn lớn hơn hết trong chúng bay, thì phải giúp việc như kẻ làm tôi, kẻ nào muốn lãnh chức làm đầu, thì phải trở nên tôi tá mọi người, vì chúng con người cũng đã ăn ở như vậy : người chẳng đến để cho người ta hầu hạ, song người đến cho đặng làm tôi giúp đỡ, và phú sự sống mình làm giá mà chuộc tội muôn dân. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SỬY LỜI RẰNG : Con người đã đến cho đặng làm tôi giúp đỡ và phú sự sống mình vì người ta.

Các lời rất đơn sơ này tóm lại mọi sự, kẻ có chức quyền trong đạo phải biết ăn ở thế nào : Ý kẻ lập đạo Chúa Kirixitô là cốt tại sự thương yêu, hết lòng lo lắng làm ích cho anh em mọi đảng, và nếu có cần kíp thì cũng bằng lòng liều sự sống mình vì anh em nữa ; vì đáng chẵn chiên lành phú sự sống mình cho con chiên. Vậy ta càng dâng Chúa nhắc lên trên anh em ta chừng nào, thì ta càng phải tỏ lòng thương yêu hơn chừng ấy. Nếu ta có lòng ước ao chức quyền theo luật dễ mà bình vực chống đỡ Hội thánh là khi làm những việc thương yêu linh hồn người ta và nếu có cần kíp cũng làm đầu cai trị kẻ khác nữa, thì ta càng phải có lòng thương yêu và sốt sắng lo việc anh em cho trọn hảo trời xa hơn mọi người khác mà chớ. Chúng ta chẳng còn thuộc về chúng ta nữa, song chúng ta đã trở nên tôi tớ giúp việc các anh em ta.

Cho dặng hiệu ta phải có nhưn đức thương yêu và sự chịu lòng anh em cho đến chừng nào, thì ta hãy có ý tứ mà coi lại thư thứ nhứt ông thánh Phaolô gởi cho bôn đạo Corintô đoạn thứ 13, cho dặng biết rõ những dấu nào chỉ nhưn đức

thương yêu thật, con có đạo phải có. Ta hãy gắm suy các điều ấy cho thâm trầm, cho đặng trót đời ta hằng nhớ luôn chẳng bao giờ quên đặng, la chớ sợ ta suy gắm điều ấy quá đâu.

« Vậy nhưn đức ấy hay ở nhịn nhục hiền lành, chẳng hay phân bì ganh gổ ai, chẳng ơ bờ vô ý, xét đoán sự trái cho ai, chẳng cậy mình kiêu ngạo ham hố chức quyền, chẳng ham sự gì vô phép bất đàng, chẳng tìm ích riêng, chẳng hay xung giận, chẳng xem sao sự dữ người ta làm cho mình, khi thấy ai ăn ở trái phép thì chẳng vui mừng, một vui mừng khi thấy ai ăn ở ngay thật, nhưn đức ấy hay chữa lỗi cho anh em, tin mọi sự, trông cậy mọi sự, và bằng lòng chịu mọi sự. »

Vậy trong mọi việc ta ăn ở với anh em ta hết thấy là con cái Chúa Kirixitô, thì ta hãy nhớ luôn về các tư cách dạy ta như đã nói trước này.

KHI CHỊU LỄ — Ta hãy gắm lời Chúa phán rằng : *Con người đã đến mà phú sự sống mình cho đặng chuộc tội muôn dân.*

Ôi ! những kẻ hiền đặng ơn cứu chuộc rất trọng này thì hi thiếu hoạ hiểm là dường nào ! Lạy Chúa, xin Chúa hãy

giúp tôi cho đừng đem nhiều linh hồn trở về cùng Chúa cho hết sức tôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời vua thánh Đavít rằng : *Lạy Chúa, tôi chẳng để cho tôi ra mù mắt vì sự sang trọng đời này đâu.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Chúc quyền danh tiếng phải tìm anh em mà đến, chớ anh em lại phải tìm nó làm chi.

Ngày thứ 4

Gẫm về sự Đ C G. chữa hai người mù ở thành Giêricô.

Có hai thành Giêricô là cựu Giêricô, và tân Giêricô, hai thành ấy cách nhau chừng hai ngàn thước. Vậy đang khi Đ C G. ở thành cựu mà vào thành mới, thì có hai người mù đang ăn mày ở bên mé đường giáp hai thành ấy ; khi chúng nó nghe tiếng om sòm, thì chúng nó hỏi người ta cho biết có sự, đoạn cất tiếng kêu rằng ; *Lạy Giêsu là con vua Đavít, xin hãy thương xót tôi !* Người ta muốn biểu chúng nó làm thinh, thì chúng nó càng kêu mạnh tiếng hơn nữa. Vậy Đ C G. ngừng chon

lại, đoạn dạy người ta đem hai người bệnh ấy đến cùng mình. Người ta liền vội vàng vâng lời người và nói cùng chúng nó rằng : Chúng bay hãy trông cậy cho lắm, hãy chỗi dậy, ông bay làm phép lạ gọi bay đến. Vậy chúng nó liền đến gần người. Trong hai người ấy có một người tên là Bartimê, đến sau có tiếng trong đạo (ấy là người ông thánh Luca và ô. thánh Mátcô có nhắc lại trong sách Evang).

Vậy Đ C G phán rằng : « Bay muốn cho tao làm gì cho bay ? » Cả hai liền cất tiếng kêu rằng : « Lạy Chúa, xin Chúa cho tôi được thấy. » Đoạn Đ C G. giơ tay ra lấy ngón tay mà đá đến các con mắt đang nhắm trít khốn nạn mà phán rằng : « Bay hãy xem thử và hãy đi, đức tin bay đã chữa lấy bay. » Tức thì chúng nó sáng mắt ra đứng xem thấy mọi sự, và hiệp làm một cùng đoàn lũ đông người đi theo Đ C G. cùng có lòng hừng vui ái mộ mà hát mừng rằng : Lạy mừng con vua Đavít, mừng đấng khong khen Thiên Chúa nhà Israel, đã đến viếng thăm dân mình. Và như vậy Đ C G. cứ đi vào thành Giê-ricô tân, có hội đông người sang trọng oai nghi đi theo hầu hạ người nữa.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI CHÚA phán rằng : Bay hãy mở mắt mà xem và hãy đi, vì đức tin bay đã chữa lấy bay.

Đ C G. mới làm phép lạ mà thưởng đức tin người mù khốn nạn tên là Bartimê ; mà chẳng những là người đã chữa con mắt phần xác người ấy, đã phải nhắm lại chẳng dặng xem thấy sự sáng ban ngày mà thôi đâu, song người cũng đã soi sáng linh hồn người ấy nữa

Người mù ấy đã trở nên sáng sủa, mà ông thánh Mátcô đã có ý chép tên ấy lại cho ta biết, âu là vì người ấy sau đã trở nên một môn-đệ Chúa, nhiều người đã quen biết, cùng thật là một đấng đã giảng rao các ơn lành Đ C G. cho thiên hạ biết chẳng sai.

Chúng ta cũng nói dặng ta là kẻ mù quáng khốn nạn và nếu ơn Chúa chẳng khai quang cho ta, thì ta cũng cứ mù quáng trót đời mà chớ. Vậy ta phải bắt chước người khốn nạn ấy mà hết lòng kêu van cầu xin Đ C G. rằng : Lạy Đ C G. xin hãy thương xót tôi là kẻ thiếu thốn mọi đàng, cùng yếu đuối non nớt về đức tin thối quá. Xin Chúa hãy mở mắt tôi cho tôi dặng hiểu các lẽ chọn thật cao sâu

mầu nhiệm Chúa ẩn giấu trong sách E vang. Xin Chúa hãy cho tôi đặng thấy.

Song ta phải biết ai đáng cho Đ C T. thương, mà ban ơn thông hiểu các lẽ chơn thật trong Evang? Chúa thường ban ơn ấy cho kẻ có lòng thật thà đơn sơ, như lời Đ C G. thưa cùng Đ C Cha rằng: Lạy Cha, con đội ơn Cha, vì Cha đã ẩn giấu các điều chơn thật ấy, chẳng tỏ ra cho người sang trọng thế gian này đâu, Cha một tỏ ra cho các người hèn hạ nhỏ nhoi biết mà chớ. Chúa thường ban ơn ấy cho những kẻ có lòng sạch sẽ, vì chung Đ C T. chẳng chịu ở trong mình kẻ tội lỗi; và chẳng có sự gì làm cho trí khôn ra tối tăm cho bằng sự mê đắm xác thịt. Sau hết Chúa thường ban ơn ấy cho kẻ có lòng muốn ngay thẳng, là kẻ chẳng có ý trái chứt nào, chẳng tìm ích riêng mình, một tìm cho danh Chúa cả sáng mà thôi.

Về ta thì làm sao? Nếu ta thấy Đ C T. chẳng ban ơn cho ta đặng hiểu nghĩa kinh thánh mà lấy làm lạ, thì ta phải biết đó là tại lòng ta chang đơn sơ thật thà cho đủ, chẳng thanh sạch cho đủ, chẳng khiêm nhượng cho đủ, cũng chẳng chê bỏ các của hèn đời này cho đủ mà chớ.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời người mù thừa cùng Đ C G. rằng : *Lạy Chúa, xin cho tôi được thấy.*

Lạy Chúa, tôi chẳng xin cho con mắt xác thịt tôi được thấy làm chi, bởi vì tôi chẳng cần dùng con mắt phần xác cho được tin Chúa ngự thật ở đây, tôi một phải để cho lòng tôi đầy lửa kính mến, đừng nói phô cùng Chúa mà thôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh vương Đavít rằng : *Lạy Chúa Trời tôi, xin soi sáng cho tôi khỏi tối tăm mù quáng.*

Lại lời thánh AUGUSTINÔ rằng : Hỡi ôi ! xưa tôi là đứa dui tối mà cứ yêu chuộng sự tối tăm u ám, chẳng muốn làm sao cho khỏi bao giờ.

Ngày thứ 5

Gẫm về tích ông Giakêu gặp Đ C G.

Thuở ấy có đoàn lũ đông người tụ hội nơi hàng cái thành Giêricô cho được xem thấy đấng làm phép lạ sẽ đi qua đó, thì mọi người ra ngạch cửa nhà mình cho được xem cơ hội đi theo Đ C G.. Trong đoàn lũ ấy có một người rất giàu có nhưt

trong thành, là một người ai nấy trong
bồn hương đều cho là bạc ác thất trung
vì làm đầu coi các sở thầu thuế, người
ấy tên là Giakêu publicanô, là kẻ thầu
thuế cho quân Rôma, ác nghiệp, ai ai cũng
gớm. Giakêu nầy hình thù thấp bé lắm
không có lẽ mà giúp đoàn lũ dặng, vì ai
ai tự nhiên thì đã không có lòng thương
ông ta mấy chút. Vậy chen nhau một nhọc
không xong, bèn chạy trước người ta, mà
leo trên cây dâu kia mọc một bên dặng
ấy.

Vậy khi Đ C G. đến gần cây dâu ấy
liền dừng chơn lại ngửa mặt lên mà phán
một lời, ai nấy đều lấy làm lạ lắm, rằng :
« Ở Giakêu hãy xuống cho kịp vì hôm
nay Tao sẽ nghỉ tại nhà mầy. » Ôi ! một
người thầu thuế mà dặng dặng tiên tri cả
trú ngụ nhà mình thì có phước là dường
nào ! như vậy biết ông ấy hết lòng vui
mừng khoái lạc mà rước Đ C G. vào nhà
sang trọng mình là ngần nào.

TRƯỚC HẾT TA HÃY GÃM lời rằng : Ông
ấy ra sức cho dặng xem thấy Đ C G. vì có
lòng ước ao biết người.

Ông Giakêu là quan cai các quan thầu
thuế thành Giêricô, đã nên giàu có phú

túc lắm mà đã dặng ơn trở lại đạo ; vậy chẳng phải các kẻ giàu có thì không thể dặng rồi linh hồn đâu. Đ C G. đã cho mọi đẳng bậc dặng đến gần người hết thấy bất kỳ kẻ khó người giàu. Nói cho thật kẻ khó khăn thì dặng Chúa thương cách riêng chúc ; nhưng mà Đ C G. chẳng phải như người ta cứ mọi sự bề ngoài mà đoán sai ; người biết rõ ràng ông ấy dầu có nhiều của mặc lòng, thì không dặng vui sướng gì đâu, vì lương tâm cắn rứt luôn không hề yên dặng ; người ấy có bỏ một phần của mình như người đã toan, thì sẽ nên giàu có thật mà chớ.

Vậy nếu ta có lòng mến cho thật, và hết lòng ước ao phần rồi thật, mà dùng mọi phương thế cho dặng trở lại như ông Giakêu, thì dầu có khó mấy mặc lòng, thì Đ C T. cũng sẽ giúp sức cho dặng mạnh mẽ bền lòng trở lại cùng Chúa dặng. Mà sự ước ao tìm kiếm cho dặng gặp Đ C G. ấy là bước trước hết, là hột giống đầu tiên hay sinh phần rồi.

Bước thứ hai vào phần rồi là lánh cho khỏi đồ hội người ta ; theo lời thánh vương Đavít rằng : đâu có sự rộn ràng xao xiển thì đó chẳng có Đ C T. ở với.

Cho dặng nhìn biết và theo Đ C G., thì phải biết xa lánh lũ đông người, và như ông Giakêu đi riêng ra leo lên nhánh cây là độc kinh nguyện gãm ; vì chưng ở giữa hội đông người thì khó mà làm như vậy dặng.

Song le đều cần thiết nhứt cho dặng ơn trở lại như người thâu thuế nầy, là phải biết thẳng trợn sự vị nể người ta, nầy là một hoàn đá nằm ngang, phần nhiều người ta hay sợ vấp phải. Kẻ kiêu ngạo thì sợ người ta nhạo cười. Tôi làm như vậy thì người ta sẽ nói về tôi làm sao ? mà thật những người một quê quán với ông Giakêu thấy người rất sang trọng giàu có thế ấy mà leo lên cây như một đứa con nít, thì đã nói về người ấy làm sao ? nhưng mà kẻ biết giầy đạp, chẳng xem sao lời người thế, thì đã dặng phần thưởng trọng vọng là dường nào !

Ta hãy gắng sức mà làm như vậy.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gãm lời Chúa phán cùng ông Giakêu rằng : *Hôm nay tao sẽ nghỉ tại nhà mày.*

Lạy Chúa, nếu tôi sẵn lòng nghe lời Chúa, thì thường ngày Chúa cứ phán đi phán lại lời rất ngon ngọt dịu dàng với

tôi luôn. Phần tôi dầu chẳng đáng ơn trọng thể này, thì tôi cũng dâng rước Chúa ngự vào nhà tôi. Ở linh hồn tôi, mây hãy thờ lạy và hãy ở lặng.

SAU HẾT TA HÃY THĂM nghĩ lời tiên tri Giêrêmia rằng : *Lạy Chúa, xin Chúa ban ơn cho chúng tôi đừng trở lại thì chúng tôi sẽ sẵn lòng trở lại cùng Chúa.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Ta có sẵn lòng trở lại cùng Chúa cho trọn, thì Chúa sẵn lòng tha thứ cho ta luôn.

Ngày thứ 6.

Còn găm về truyện ông Giakêu

Tức thì ông Giakêu mời các kẻ nghĩa thiết tụ tại nhà mình mà Đ C G. ngự giữa pho người tội lỗi ấy, người dùng dịp ấy mà dạy chúng nó cho biết đàng khinh dể của cái dưới đất này, và cần kíp phải ăn năn đền tội ; ông Giakêu khi ấy chăm chỉ mà nghe Chúa giảng, và khi Đ C G. thôi nói, thì Giakêu đứng dậy mũi lòng, cất tiếng mạnh mà thưa rằng : « Lạy Chúa, hôm nay con buộc mình trước mặt mọi người, con sẽ lấy một phần nửa của con,

mà bố thí cho kẻ khó khăn, lại dâng khác con có làm thiệt hại cho ai cách nào, thì con xin trả lại cho nó bằng bốn lần. » Nầy là bởi lòng đại độ lạ lùng chưa từng nghe. Vậy đoàn lũ xung quanh nghe làm vậy đều lấy làm lạ lùng bỏ ngỏ.

Đoạn Đ C G. chỗi dậy mà phán cùng mọi người có mặt ở đó rằng : « Tao tỏ ra cho chúng bay biết, hôm nay cả và nhà nầy dâng rồi, bởi vì người nầy (khi nói làm vậy thì người giơ tay chỉ ông Giakêu) là con thật ông Abaraham ; vì chung con người đã đến tìm kiếm và cứu chuộc những kẻ đã hư mất. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Chúa phán rằng : *Người nầy là con thật ông Abaraham.*

Ông Giakêu trở lại một cách trợn lành làm vậy, người đã dâng Chúa ban ơn ấy thì thật bởi người có lòng đại độ lắm ; ấy là một mẫu gương cho kẻ có tội soi mà bắt chước mà chớ. Ông ấy có lòng tìm kiếm Đ C G. và Đ C G. đã khăng đến gặp người, mà làm có cho dâng một người trở lại cách lạ lùng phi thường làm vậy, để làm gương cho kẻ khác ; bởi vì sự trở lại làm vậy thì làm cho ông Giakêu dâng ba ơn

rất trọng này, là ơn sửa lại mọi sự cho ra mới, ơn biết đàng chê bỏ của cái đời này, lại biết dăng mình mà làm tội Chúa cho trọn, Ấy là một điều phải thối thúc giục giã ta học đòi bắt chước khi ta đã phạm tội, hay là bởi biếng nhác trễ nải lâu ngày mà muốn trở về cùng Chúa.

Trước hết, đổi cách ăn ở cho *ra người mới*. Ta hãy nói như người Publican ô này rằng : Kìa hôm nay tôi muốn đổi cách ăn nết ở lại, tôi dốc lòng trước mặt Chúa và trước mặt các bạn hữu tôi, cho ai nấy biết tôi dốc lòng chẳng hề thay đổi nữa. Tôi dốc lòng làm vậy chẳng phải bởi sự gì thế gian xui giục đâu, song là vì ơn Chúa soi sáng bề trong một cách quá sự tự nhiên mọi đàng mà chớ. Trước hết tôi lo sửa mình lại chẳng những là cho đặng đẹp lòng Chúa vì tôi đã lỗi phạm đến người mà thôi đâu, song tôi cũng phải sửa mình cho đặng làm gương cho người ta, vì xưa rày tôi đã làm gương xấu, làm cớ, làm dịp cho người ta phạm tội, hay là vì tôi chưa hề làm gương tốt cho anh em, như việc bốn phận tôi là kẻ có đạo phải có làm vậy nữa.

Đoạn ta phải dốc lòng *chê bỏ của cái*

đời này chẳng những là những của cải ta có không theo phép công bình, hoặc tại ta hay là tại kẻ khác mà ta có mà thôi đâu, song ta còn phải sẵn lòng chê bỏ những của ta có dư dật nữa ; vì các của ấy là như áo giáp vua Saolê trao cho ông Đavít để đi đánh thắng Goliát mà ông phải cởi áo ấy ra đã, mới thông thả mà đi đứng dặng. Ta hãy nói như ông thánh Phaolô rằng : Ta có cơm ăn áo mặc, thì đủ cho ta rồi, các vật khác là đều ngăn trở không cho ta lên Thiên đàng mà chớ.

Sau hết, khi ta đã dâng mọi của ta cho Chúa, phần thì cho dặng sửa mình lại, phần thì cho dặng nhìn biết mọi ơn lành người, và nhìn người là Chúa cao cả cai trị mọi sự rồi ; thì ta còn phải *dâng trót mình ta*, sự thông dong ta, và mọi điều ta mơ ước nữa, thì của lễ ta dâng mới dặng trọn mới xứng đáng mũ triều thiên mà chớ. Ta hãy bắt chước vua Đavít mà thưa với Chúa chang phải bởi miệng, song cho thật trong lòng rằng : Lạy Chúa, tôi là của Chúa mọi đàng, tôi là con tôi tớ hèn hạ của Chúa.

Chớ gì Chúa ban ơn cho chúng tôi dặng dốc lòng cho mạnh mẽ, hầu dặng

ra khỏi thói cũ xưa nay, và phú dâng trót mình ta cho Chúa cho đến trọn đời.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời Kinh thánh rằng : *Ông Giakêu vui mừng rước Chúa ngự vào nhà mình.*

Lạy Chúa, dầu linh hồn tôi tối tăm u ám chẳng khác nào thiên sâu địa thẳm, nhưng mà hằng ngày tôi rước Chúa ngự vào linh hồn tôi, thì cũng một trật ấy có yển sáng mặt trời làm cho tôi đặng vui mừng khoái lạc.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời tiên tri Igiaia rằng : *Tôi sẽ xét lại trước mặt Chúa, mọi năm tháng ngày giờ trót đời tôi mà đặng cay chua xót.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Trong khi ta còn có lẽ sửa lại mọi điều ta đã sai lỗi, thì ta hãy lo đổi cách ăn nết ở và làm mọi việc lành phước đức, ta hãy chết cho tội lỗi ở đời này, thì ta sẽ khỏi chết đời đời.

Ngày thứ 7.

Gẫm về bài ví dụ khối bạc

Những kẻ nghe Đ C G. phán mấy lời sau hết này, thì tưởng đã đến ngày giờ

đặng Cứu thế sẽ tỏ sự cả sáng mình ra nơi thành Giêrusalem và cứu dân cho khỏi làm tội khốn nạn nước Roma. Vậy trước hết cho đặng làm cho phò kẻ ấy hiểu ngày giờ người sẽ lập nước mình hãy còn xa lắm, mà trong buổi này các kẻ tin kính người phải tỉnh thức lo don mình sẵn mà rước lấy người, vì có một kẻ biết tỉnh thức làm vậy sẽ đặng phần thưởng mà thôi, và sau hết cho chúng nó hiểu, kẻ nghịch thù người chẳng thoát khỏi người báo oán đặng, thì người phán ví dụ này về các khối bạc mà rằng :

« Một người vẽ dòng dõi sang trọng, đi phương xa cho đặng thọ phong về làm vua một nước ; mà trước hết người gọi các tôi tớ mình mà giao cho mỗi đứa một nén bạc, cho đặng trong buổi người đi khỏi, phải lo làm lợi. Dầu người bòn xừ âm mưu hại người, thì khi người trở về cũng đặng làm vua chúng nó, và gọi các tôi tớ đến mà bắt tính sổ về mỗi bạc người đã giao cho làm lợi. Vậy có kẻ đem dâng lại mười nén, kẻ thì 5 nén và đặng thưởng cho làm vua trị nước 10 thành hoặc 5 thành tùy đó. Sau hết có đứa đem một nén bạc đến mà tâu rằng : Bẩm ông

tôi biết ông riết róng lắm, nên tôi đã gìn giữ cẩn thận nén bạc ông đã phú cho tôi đây. — Mày biết tao riết róng lắm, nhưn sao mày chẳng làm cho bạc tao sinh lợi ? Rồi người truyền cho lính cất nén bạc cho khỏi nó mà trao cho kẻ đã có mười nén, rồi người thêm rằng : Bởi vì kẻ lãnh mà làm lời ra, thì phải giao thêm cho nó dặng dây dầy dư dật ; bằng kẻ chẳng có làm lời chút nào, thì dầu nó có ít, cũng phải cất lấy cho hết, chẳng để chút nào ; còn kẻ nghịch với tao, thì hãy đem nó đến mà giết trước mặt tao ».

Lời ví dụ ấy ai nấy cũng hiểu rõ người có ý nói về ông Arkêlaô là con vua Hero-de cự.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : *Bay hãy làm cho của nầy sinh lợi, trong buổi đợi chờ tao trở về.*

Chúng tôi hết thấy chẳng kỳ bạc nào, đều có lãnh bởi tay Đ C T. cả của phần trí, của trong lòng, hoặc của phần xác, sự giàu có chức quyền thần thể trong xã hội, ấy là của gởi, đến ngày phán xét Đ C T. sẽ bắt ta tính sổ cách nhiệm nhứt lắm. Nầy là của Đ C T. bởi lòng tin cậy ta mà gởi gắm cho ta, của ấy không nên

dùng về việc khác, chỉ phải dùng cho sáng danh người hay là cho đặng thương giúp người ta mà thôi, nhứt là để giúp đỡ kẻ khó khăn cách riêng, vì nó là kẻ thay mặt người. Gìn giữ của ấy mà chẳng làm cho sinh lợi thì chẳng đủ đâu, bởi vì sự sống con có đạo là như nghề buôn bán, các ơn phần xác, hoặc ơn thiêng liêng thấy đều là như một vốn phải có lợi.

Mà sự ấy thật là theo lẽ công bình lắm, bởi vì chúng ta là loài Chúa đã dựng nên, mà loài thọ tạo chẳng phải lo làm sáng danh đấng tạo thành sao? Ta hãy xem các tầng trời và hết mọi vật thọ tạo nó hát mừng ngợi khen Chúa luôn. Mà người ta là loài tốt đẹp là việc khéo nhứt bởi tay Chúa đã tạo thành một mình nó chẳng phải hiệp tiếng khen ngợi Chúa làm một với các loài khác sao?

Chúng ta cũng là tôi tá Đ C T. là tôi tá Chúa đã phú sự sống mình mà chịu mọi giống hình khổ phi thường cho đặng làm giá mà chuộc lấy nó. Vậy ta hãy ra sức làm tôi người và nhứt là làm những sự người đòi ta phải làm, hầu đặng làm chứng ta có lòng biết ơn trả thảo cho người vậy. Ta lại phải làm cho các anh

em khác hoặc ăn ở vô nhơn bội nghĩa, hay là đã quên Chúa rồi, dặng nhin biết kính mến người nữa. Chúng ta là phận làm tôi, mà Đ C T. đã nhắc ta lên chức làm con cái người ; vậy đũa làm con mà ăn ở bơ thờ nguội lạnh chẳng biết kính tôn cha mình cho phải đạo thì làm sao ?

Nói tắt một lời ta phải phú trót mình ta mà làm tôi Chúa và giúp đáp anh em khắp mọi nơi chẳng khi dừng, thì mới phải mà chớ.

KHI CHỊU LỄ — Ta bầy găm lời rằng : *Chúng tôi không muốn người này cai trị chúng tôi.*

Lạy Chúa, tôi muốn kính mến Chúa cho nhiều hơn nữa, cho dặng đèn bồi phạt tạ Chúa vì đều phạm thượng này, là đều tôi biết vô vàn vô số người đời tôi bây giờ đã nói đã làm như làm vậy.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời tiên tri Igiaia rằng : *Ó dân Ysrael mầy là tôi tá tạo và chính mình mầy sẽ làm sáng danh tạo.*

Lại lời thánh PHÊRÔ KIM NGÔN rằng : Trước ta đã làm sự gì cho đẹp lòng thế gian, cho dặng của cải đời này, cho dặng theo các tính hư nết xấu, thì rày ta nên

uọc ao làm những sự ấy cho dặng làm
tôi Đ C T. cho dặng nước thiên dăng, và
dặng tập đi dăng nhưn đức cũng như làm
vậy.

Chúa nhật thứ 22 sau lễ Hiện xuống

Ngày Chúa nhật

Gẫm về Đ C G. dùng bữa tại làng Bêthania.

Tám ngày trước lễ Phanxica, nhằm
ngày thứ 6, Đ C G. đi buổi mai thiết sớm,
khó nhọc vất vả bảy tám giờ trường, mới
gần đến thành Giêrusalem ở làng Bêtha-
nia là nơi các người yêu dấu và kẻ nghĩa
tuyệt người đang chờ đợi người ở đó.

Khi người đã ở tại làng Bêthania trót
cả ngày thứ bảy rồi, thì có một người phú
hộ lành ấy tên là Simon tật phung, mời
người đến thăm nhà mình. Vậy trong khi
dùng bữa thì có bà Mátta giúp đỡ và La-
giarô đã sống lại, ngồi gần một bên, thì
bà Madalenna lấy bình ngọc phúng chứa
đầy thuốc thơm rất quý giá, mở nút ra mà

đồ trên đầu Đ C G. cùng xúc chơn người, đoạn lấy tóc mình xanh tốt rờm rà mà lau chơn Chúa. Cả và nhà khi ấy đầy những mùi thuốc thơm tho ngạt ngào. Bấy giờ Giuda là kẻ sẽ nộp thầy mình, cất tiếng lên mà đánh phách rằng : Bán bình thuốc thơm này lấy tiền bố thí cho kẻ khó, thì nõ tốt hơn sao ? Nó nói vậy chẳng phải là có lòng thương kẻ khó đâu, song là bởi tính hà tiện mà thôi ; vì nó giữ tiền bạc các thánh Tông đồ, thì nó cứ ăn cắp trong bị chung luôn luôn. Nhiều Tông đồ khác cũng xét như nó, nhưng mà chẳng dám nói ra.

Vậy Đ C G. bênh bà thánh ấy là bạn nghĩa thiết cùng mình mà rằng : « Nhon sao bay làm cực lòng bà này làm chi, vì người dùng thuốc thơm này mà xúc cho tao, trước ngày chôn xác tao ? (Tao phán thật cùng chúng bay) các kẻ khó khăn bay thường gặp luôn, muốn thương, giúp khi nào thìặng khi ấy, còn tao thì chẳng ở với bay đặng luôn. Tao phán thật cùng chúng bay : Trong cả và thế gian, bất kỳ xứ nào, bao giờ đọc đến bài Evang này, thì người ta sẽ nhắc lại mà khen ngợi việc bà ấy đã làm. »

Có nhiều người Giudêu đã trụ lại thành Giêrusalem mà xem lễ, chúng nó biết Đ C G. đang ở tại làng Bêthania thì đến đó cho đăng xem người và dùng dịp ấy mà xem ông Lagiarô nhờ phép lạ Chúa cho sống lại. Vậy các quan toà thượng nghị lo phương liệu thể cho đăng giết Lagiarô nữa, vì người làm cơ cho nhiều người tin Đ C G.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : Bà Madalenna lấy bình thuốc thơm quý trọng mà xức cho Đ C G.

Thuốc thơm quý báu ấy là hình bóng người tội lỗi này đăng ơn trở lại đã tỏ lòng kính mến thầy mình cách sốt sắng nóng nẩy là dường nào. Lòng ta cũng như lòng bà ấy, phải kính mến thật, phải sốt sắng thật mà thờ phượng Đ C G. là đáng đáng cho ta thờ lạy vô cùng. Vậy lòng ta sốt sắng ái mộ mến yêu phải có những đều nào ; sự sốt sắng ấy phải có 3 đều đại cái : là phải sốt sắng cho thật thà, phải sốt sắng cho rộng lượng, và phải sốt sắng một cách ngoan ngùy dịu dàng nữa.

Một là phải sốt sắng cho thật lòng, đều ấy chẳng cần phải nói nữa, vì sự đạo thì

phải có trong lòng cho thật mọi đàng, mà thật Đ C G. đã phán lời này mà quở trách quân Phariseu rằng : Dân này nó kính tao ngoài môi miệng, mà lòng nó thì cách xa tao lắm, người trách làm vậy thì chưa nặng lời cho đủ, vì chúng nó trót đời chỉ giả hình binh bãi luôn.

Hai là phải sốt sắng *cho rộng lượng*. Vậy hễ Chúa soi lòng ta làm việc lành gì mặc lòng, thì ta hãy làm đừng có vị nể ai, đừng có xét thiên hạ đàm tiếu xét xức ta làm chi ; đừng có sợ kẻ ở xung quanh ta sẽ nói rằng : Cúng thí nhà thờ này làm chi, đã có nhiều của đủ rồi ; thiếu chi việc lành phước đức khác cần hơn. Nhưng mà phải biết có một ý chỉ bề trong làm cho các việc ta đặt công trước mặt Đ C T. mà thôi. Kìa Đ C G là thấy ta đó, là đấng ta yêu mến kính chuộng trên hết mọi sự. Vậy ta phải biết chẳng có khi nào ta ăn ở rộng rãi với Chúa quá đâu, vì người đã ở rộng rãi với ta quá hơn bội phần mà chớ.

Ba là nhưng nhứt là ta phải sốt sắng một *cách ngoan ngùy dịu dàng* nữa : Khi người ta yêu mến thật, thì tự nhiên làm nhiều việc bề ngoài mà tỏ sự yêu mến

thật bề trong mà chớ. Như ta có lòng mến Đ C G. thật, thì hãy đến viếng thăm người ngự trong nhà tạm, và đổ thuốc thơm dưới chơn người, nghĩa là hãy kính mến người hết lòng hết sức mà chớ.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gắm lời Kinh thánh rằng : *Bà ấy đổ bình thuốc thơm trên đầu Đ C G. đang dùng bữa.*

Lạy Đ C G. tôi có ít của mà dâng cho Chúa, song tôi cũng dâng cho Chúa làm của lễ biết ơn và kính mến hết lòng, xin Chúa nhậm lấy lòng tôi, nó là của Chúa hết.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phao-lô rằng : *Sự sốt sắng giúp đủ mọi sự.*

Lại lời thánh BÊNÊĐÔ rằng : Sự sốt sắng là một sự thuộc về lòng, vì nó là của riêng lòng người ta.

Ngày thứ 2

Gắm về sự Đ C G. ngự vào thành
Giêrusalem cách trọng thể.

Đ C G. đi thành Giêrusalem nhằm ngày thứ ba trong tuần lễ. Trước khi vào thành thì phải đi qua một làng ở dọc

theo chơn núi Olivê-tê, gọi là làng Beth-phagê. Bấy giờ Đ C G. sai môn đệ và phán cùng phô ông ấy rằng : « Bay hãy vào làng này và bay sẽ gặp ở đầu làng một con lừa mẹ và một con lừa con chưa gác dù, bay hãy mở mà đem đến cho tao, mà ví bằng ai có chối thì bay hãy trả lời rằng : Thầy có việc dùng, tức thì người ta sẽ để cho bay dắt đi. »

Hai môn đệ ấy vâng lệnh Chúa dạy, và người ta cũng để cho dắt hai con vật ấy. Đoạn phô ông ấy trải áo mình trên con lừa nhỏ và Đ C G. ngồi trên và mọi người đi theo hầu người. Thật ứng nghiệm lời thánh Tiên tri Giacaria đã nói ; mà khi ấy các thánh Tông đồ chưa hiểu, nhưng mà đến sau khi Chúa sống lại thì mới hiểu đặng.

Khi ấy những kẻ ở xa đến chầu lễ, đều nhảy nhót vui mừng, kẻ thì leo lên cây chặt nhánh lá mà trải dưới đất hoặc cầm nơi tay, phát phơ như cò mà chỉ sự hớn hở vui mừng ; cũng có kẻ thì trải áo mình giữa đường, mà làm như nệm để rước Chúa ngự qua. Đây là một đạo quân hầu hạ rất oai nghi đến rước đấng khởi hoàn sang trọng, thì làm vậy, đây là đoàn

kẻ đến viếng thành Giêrusalem đặng tin người đến, thì hết thấy đều cầm nhánh lá oliva mà hát mừng rằng : Kính mừng con vua Đavít, chúc mừng đấng lấy tên Chúa mà đến.

Người ta đi như vậy cho đến chơn núi Olivêlê, và đạo hầu các môn đệ nức lòng mừng rỡ và đưa nhau hát đi hát lại mấy lời tung hô theo sách lễ nhạc mà rằng : Ta hãy ngợi khen tán tụng con vua Đavít, chúc bằng yên trên các tầng trời ; chúc mừng đấng ngự trên cao các tầng trời.

Quân Phariseu khi ấy cũng có đó, chúng nó giận quá mà không biết làm gì, thì thưa cùng Chúa rằng : Lạy thầy, xin thầy dạy các môn đệ thầy làm thinh. Đ C G. phán rằng : « Tao nói thật cùng chúng bay, nếu các người này làm thinh, thì các hoàn đá sẽ cao rao thế lại. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Kinh thánh rằng : *Kìa vua bay đầy lòng hiền lành dịu dàng mà đến cùng chúng bay.*

Sự Đ C G. khởi hoàn vào thành Giêrusalem làm vậy là hình bóng sự Người ngự vào lòng ta, khi ta chịu lễ ; Người cũng ngự đến trong lòng ta như một vua

ngự vào thành mà nhận lấy một của thuộc về mình. Chúng ta là vật riêng của Người, mà ta từ chối chẳng để Người ngự vào lòng ta, thì ta phạm phép công bình lắm. Hẳn thật Người dùng quyền phép oai nghi mà ép uôn ta phải rước Người ngự vào lòng thì cũng đáng; song Người muốn lấy sự hiền lành và ra như xin phép ta cho ngự vào, thì Người mới ngự vào mà thôi. Người lấy sự vào lòng ta làm cần kíp cho Người, cũng như ta lấy sự rước Người làm cần kíp cho ta vậy. Vì chung lòng yêu mến cần kíp phải tràn ra, và thông minh và đồ ơn lành xuống cho người ta, như lời Người đã phán rằng: Tao đã đến mà đốt lửa dưới thế này, thì Tao ước ao sự gì, chẳng phải là cho nó thiêu đốt mọi sự sao?

Ta hãy đến rước người, như dân Giu-dêu thuở xưa mà sắp mình xuống dưới chơn người mà xưng ngay thú thật mọi tội lỗi ta đã phạm. Ta hãy chế bỏ những của hư hèn đời này là những của ta đem lòng dính bén yêu chuộng xưa nay, nó chẳng có trọng hơn áo ta mặc, là đồ cũng sẽ nên mỗi nuôi các giòi bọ dưới đất. Ta hãy đến cùng người cho thật lòng ước ao,

hãm dẹp các tình tư dục, ta hãy cầm nhánh lá trong tay mà chỉ sự thắng trận kẻ nghịch thù ta là ma quỷ và các tính mê nết xấu ta, ta hãy đến cùng người cho đầy lòng hớn hở, vui mừng, mến yêu, biết ơn biết nghĩa với người. Như vậy thì ta sẽ đặt mọi sự làm một với người là đặt sự bằng yên trong lòng và sự vui mừng các con cái Chúa thường đặt hưởng. Chẳng có người, thì chỉ có sự tối tăm buồn bực, và khốn nạn vô cùng mà thôi.

Ta hãy khát khao phước trọng này mà than thở làm một cùng thánh Gioan tông đồ rằng : Lạy Chúa xin hãy đến, lạy Đ C G. xin hãy đến cùng tôi.

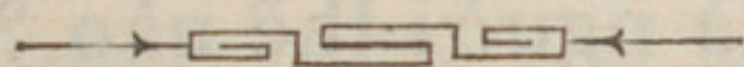
KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gắm lời rằng : *Chúc mừng đấng lấy tên Chúa mà đến.*

Này là tiếng bõ ngực tôi, bõ lòng tôi đã đầy tràn sự vui mừng và sự biết ơn, nên đã giội ra cách tự nhiên làm vậy. Lạy Đ C G., Chúa ăn ở nhưn từ hiền hậu cùng tôi tá Chúa là thể nào ; dầu ghe phen nó đã thất tín chẳng biết dùng ơn Chúa nên.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh vương Đavít rằng : *Các kẻ nghèo khó sẽ đặt ăn uống no đầy.*

Lại lời thánh LÔSENSÔ rằng : Sự rước lễ là dấu chỉ, là của cầm hậu thế hiển vinh, cũng là dấu chỉ chắc chắn lòng Chúa thương yêu ta là dường nào,

Ngày thứ 3

Còn găm về sự Đ C G. khởi hoàn
vào thành Giêrusalem

Đ C G. vừa đến ngang thành Giêrusalem thì người đứng lại, đoạn người nhìn xem thành bội nghĩa ấy một phút và tấm tức mà phán rằng : « Ô Giêrusalem, ít nữa trong ngày này đã ban cho mây, mây hiệu đăng sự có lẽ làm cho mây đăng bằng yên ; song le mây chẳng hiệu ; ơn trọng tao đến viếng thăm mây hãy còn che trước con mắt mây. Hỡi ôi ! sẽ đến ngày bay phải buồn bực, như kẻ chịu tang chế, là khi kẻ nghịch mây sẽ đào hào xung quanh mà vây lấy mây, sẽ nghiền tán mây và các con cái mây ở trong lũy thành, nó chẳng để cho mây hoàn đá nào chôn trên hoàn đá nào, bởi vì mây chẳng nhìn biết ngày giờ Đ C T. đến viếng mây. » Đoạn Đ C G.

khóc lóc thương tiếc thành ấy vì phạm tội giết Con Thiên Chúa.

Rồi mọi người cứ đi vào thành Giêrusalem, mà tứ phía có các người ngoại quốc đến châu lễ kháo láo với nhau rằng : Người này là người thể nào ? Có kẻ trả lời rằng : Đó là Giêsu thuộc quán Nagiarét, xứ Galilêa chúc. Bấy giờ các kẻ đã xem thấy phép lạ cả thể Đ C G. làm ở thành Bêthania là cho ông Lagiarô sống lại, khi ấy thuật lại cho kẻ khác nghe ; đều ấy cũng làm cho mọi người thêm tọc mạch hơn nữa.

Nhưng mà trong buổi ấy quân Pharisêu hiệp nhau từng lũ, nó chẳng dám ngăn cấm dân sự tung hô ngợi khen Chúa, chúng nó chỉ toan mưu liệu thể hại người ; sau hết nó dùng những lời vô phép thô tục mà nói rằng : Anh em thấy không ? vì chúng ta nhieu nhục thì không nên việc gì ; cả và thể gian đã theo người hết.

Đoạn Đ C G. muốn tránh khỏi đoàn lũ cho dễ hơn, thì người đi thẳng vào đền thờ. Khi vào đó người xem xét kỹ cang, người xem thấy mọi sự trong đền thờ lỗi thứ tự bậy bạ như cách ba năm trước, lễ dâng người phải giảng lại một bài mà quở

trách người ta như trước, song bởi người sẽ đến lại, cho nên người hoãn việc ấy lại cho đến ngày mốt. Đoạn người trở về làng Bêthania làm một cùng mười hai Tông đồ.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY GÀM lời Chúa phán rằng : *Bởi vì mấy chẳng biết ngày giờ Chúa viếng thăm mấy.*

Dẫu từng người một hay là cả và dân đều có ngày giờ chắc chắn mà quyết định về sự mình phải mất linh hồn hay là sẽ đặng rồi tùy theo có biết dùng ngày giờ ấy cho nên hay là chẳng nên. Đ C G. hằng viếng thăm ta, hằng gõ cửa lòng ta chẳng khi dừng. Vậy nhìn biết ngày giờ Chúa viếng thăm và dùng ơn ấy cho nên, thật là một đều can hệ lớn lao cho số phận ta đời sau là dường nào.

Một là Đ C G. đến viếng ta là *khi người ban ơn soi sáng* bề trong và các ơn bề ngoài mà giục giã ta, ví dụ như nghe nói một lời lành hay là xem một trang sách thiêng liêng, tức thì làm cho ta động lòng ; nhứt là các trang sách Evang là như các ngọn đèn soi sáng cách riêng ; có khi ta đã xem đi xem lại một trăm lần mà chưa động lòng gì, mà bỗng chốc ngày kia sự sáng

soi vào trong lòng ta, đó là chính ngày giờ giây phút đã định cho ta phải dốc lòng làm những việc cao trọng mà chớ.

Hai là Đ C G đến viếng ta là *khi người ta chịu khốn khó* rủi ro, người cho chịu các sự làm vậy, ấy là người biếu ta phải đổi cách ăn nết ở, phải bỏ tính ơ hờ nguội lạnh ; người muốn sửa linh hồn ta cho ra trong sạch và sửa ý tứ cho ra ngay thẳng, kéo e ta chưa có các ý ngay lành cho đủ chẳng ; người cho ta chịu cực chịu khổ, ấy là ơn trọng người ban, ta chẳng nên năn nỉ phàn nàn, mà lại ta phải cảm ơn người đã làm thầy dạy dỗ ta một cách thương yêu như cha dạy con vậy. Người nhắc lại cho ta nhớ ta thuộc về người, và lòng ta cùng trót sự sống ta chỉ phải dùng cho sáng danh người mà thôi.

Ba là Người đến viếng ta nhứt là *khi ta chịu lễ* vì khi ấy người thăm viếng linh hồn ta, rồi ở lại đó như nhà mình vậy ; người hiệp với ta một cách bền bỉ liên lạc cho đến đời ta với người trở nên như một vậy.

Ta hãy biết đội ơn người ăn ở nhơn lành hiền hậu cùng ta, và ta chớ để sự người viếng thăm làm vậy qua mất chẳng

đặng ích gì cho ta, kéo như vậy thì ta mắc phải các hình khổ gớm ghê xưa đã đổ xuống trên thành Giêrusalem vô phước khổn nạn, bởi vì nó không dùng các ơn Chúa cho nên. Sự thành Giêrusalem phải hủy hoại đó là hình tượng mét meo u ám chỉ sự Đ C T. sắp phạt những kẻ vô ơn bội nghĩa với người đời sau thì làm vậy. Ta chớ cậy mình vì hơn đức ta đã giữ trước làm chi.

KHI CHỊU LỄ. — Ta phải gẫm lời rằng : *Người này là người thế nào ? là chính Giêsu là đấng Tiên tri đó chúc.*

Khi tôi chịu lễ mà ra nếu có ai hỏi tôi : anh đã chịu lễ cái bánh nào đó, thì lòng tôi trả lời rằng : Chẳng phải là bánh nào đâu, này là Giêsu là đấng cứu chuộc tôi cùng là vua tôi nữa. Lạy Chúa tôi là Chúa Trời tôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng : *Này là ngày tiện, này là ngày phần rồi.*

Lại lời thánh EUKERÔ rằng : Sự gì người ta yêu chuộng hơn thì người ta phải lo trước hết ; vậy phải lo cho phần rồi ta trước hết vì nó là ích trọng đáng cho ta yêu chuộng trên hết mọi sự.

*Ngày thứ 4**Gẫm về cây vả bị chúc dữ*

Ngày mốt đúng ngày thứ năm Đ C G. lại bỏ làng Bêthania mà đi thành Giêrusalem. Người đi đặng một chốc thì đói bụng, vậy người thấy xa xa bên mé đường có một cây vả sum sê giầm già, thì người lại gần xem coi có trái nào cho đỡ đói chẳng; song le người chẳng gặp đặng quả nào chỉ có lá không mà thôi; bởi vì buổi ấy chẳng nhằm mùa. Bảy giờ người phán cùng cây ấy rằng: « Từ rày mà đi mãi không đặng sinh trái nào, và chẳng có ai sẽ dùng trái của mày nữa. » Các Tông đồ ai nấy đều nghe người phán mấy lời mầu nhiệm ấy hết, và bỗng chúc cây vả đang xanh tươi làm vậy, phải héo đi ngay.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Kinh thánh rằng: *Song le người chẳng gặp trái nào sớt.*

Đ C G. làm việc bóng bảy mầu nhiệm này là có ý giục các thánh Tông đồ động lòng suy nghĩ, vì chưng người muốn cho các đấng ấy hiểu bất kỳ buổi nào Đấng Tạo hoá cũng có phép đòi loài có trí khôn phải dâng trái trắng cho người, là làm việc lành phước đức luôn. Mà ví bằng người thấy nó làm bộ bề ngoài, giữ hình

nhơn đức, thì người chúc dữ cho nó chẳng sai. Đức giám mục Bossuet rằng : Ta hãy ở trung tín sẵn sàng mà dâng trái trắng hoa quả cho đấng cứu chuộc ta, mỗi lần người đòi ta dâng. Trái trắng ấy là các việc lành ta làm.

Thương ôi ! biết là bao nhiêu người bòn đạo, biết mấy kẻ đi dâng nhơn đức mà chỉ có sự nhơn đức bề ngoài như cây vả ấy mà thôi. Thật sự sống chúng nó là son sể chẳng có sinh con cái dặng. Cây không có trái hết các mùa thì phải, nhưng mà con có đạo thì buộc phải đi dâng nhơn đức và làm mọi việc lành trong mọi buổi chẳng trừ khi nào. Đ C T muốn làm vậy, người đói khát việc lành ta lắm, người đến gần ta, là khi người ban ơn cho ta dặng làm việc lành, mà bất kỳ khi nào người đến mà người không gặp dặng trái tốt thì sự son sể không sinh trái là tại ta, nên phải bị tội, vì chưng nếu ta muốn, thì ta sẽ sinh dặng nhiều trái chẳng sai. Ta phải khốn nạn như cây vả đã nói trong sách Evang, là tại ta chẳng chịu đi dâng hẹp, là nơi Đ C T. cho mưa sa xuống đượm nhuần mát mẻ, ta chỉ đi dâng rộng thể gian mà thôi.

Bởi đó cho nên ta chỉ đăng tưới nước bới đất mà thôi, chẳng chịu lấy mưa bởi trời nên son sẻ chẳng sinh đăng trái trắng việc lành phước đức, chỉ sinh sản nhiều trái xấu xa là các tính hư nết xấu và các sự chẳng trọn lành. Ôi ! ta hãy sợ Đ C G. chúc sự dữ cho ta. Người đã rửa cây vả, dầu chẳng phải vì tội nó, bởi vì không nhằm mùa nó phải sanh trái, song người làm như vậy, để cho những kẻ trể nải việc lành phước đức, phải kinh khủng sợ hãi mà chớ. Vì chưng nếu người đòi hái trái cây kia ngoài mùa, mà chẳng có, thì người đã cất khí tư nhuận hay nuôi dưỡng nó, mà làm cho phải khô héo đi ; phương chi người thấy chúng ta chính mùa phải có trái trắng, mà ta chẳng sinh đăng trái trắng nào sớt, mà người chẳng ở bằng phép với ta sao ! Ta chẳng phải sợ người rửa ta và đoán phạt ta trong lửa đời đời sao ? (ấy là những lời trong bài găm cha Nosët đã làm trong buổi cấm phòng cho đăng dọn mình chết)

KHI CHỊU LỄ — Ta bầy găm lời rằng :
Các thánh Tông đồ đều nghe đều nầy hết.

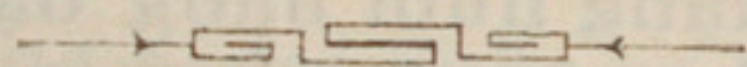
Tôi là Tông đồ Chúa, tôi lại ước ao nên thật Tông đồ Chúa cho đăng làm cho

người ta nhìn biết và kính mến Chúa một ngày một hơn. Lạy Chúa, xin Chúa phán, đày tớ Chúa lắng tai nghe cho đăng cất lấy các lời Chúa dạy.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Tiên tri ông Gioan tông đồ rằng : *Ít lâu nữa tao sẽ đến mà đem phần thưởng dể thưởng cho mọi người theo việc nó làm*

Lại lời thánh GHÊRÊGORIÔ NADANDÊNÔ rằng : Đức tin chẳng có việc lành là đức tin chết, cũng như các việc lành chẳng có đức tin cũng là những việc chết mà chớ.

Ngày thứ 5

Gắm về đền thánh phải giữ sạch sẽ

Đ C G. đã đến thành Giêrusalem thì người đi thẳng vào đền thánh, vừa gặp sân đền thờ đầy đoàn lũ đông người vô số. Dầu ban mai thiệt sớm, thì các kẻ buôn bán đã tụ hội đông đặng vô số mà nghe tiếng la lối om sòm khôn kể xiết. Đ C G. liền đi tới đuổi những kẻ buôn bán, làm đổ các bàn những người làm nghề đổi bạc, và những ghế người ta ngồi mà bán chim bồ câu. Người cũng cầm roi mà

cấm đoán chẳng cho ai đi ngang qua ngang lại trước đền thánh mà rằng : Chúng bay biết rõ Sách thánh có lời dạy rằng : « Nhà tao là nhà cầu nguyện, mà bay dùng nó như hang trộm cướp. » Các tướng dân Israel mắng tiếng làm vậy, thì đã bàn luận tìm phương cho đặt hai đấng tiên tri mới, song chúng nó chưa dám làm, vì sợ dân nổi dậy.

Vậy khi đã sắp đặt mọi sự lại cho có thứ tự, thì các kẻ bệnh tật lại gần mà Đ C G. chữa đã chúng nó hết. Đoạn các trẻ con đã đặt nuôi nấng dạy dỗ trong đền thờ để giúp việc Chúa, khi ấy hội nhau lại và cất tiếng lên tụng hô ngợi khen Chúa như đã nghe hôm trước rằng : Sáng danh con vua Đavít. Vậy các tướng Israel cầm cơn giận chang đặng, bèn đến gần mà thưa Đ C G. rằng : « Thấy có nghe người ta nói đi gì chẳng ? » Đ C G. trả lời rằng : « Có nghe, nhưng mà chúng bay biết rõ lời ca vịnh Tiên tri Đavít rằng : Lạy Chúa, Chúa đã muốn chịu lấy lời khong khen trọn hảo bởi miệng các con trẻ và những kẻ còn đang bú sữa mẹ mà ra ». Đến chiều Đ C G. bỏ thành Giêrusalem mà về làng Bêthania mà nghỉ.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Kinh thánh rằng : *Đ C G. vào trong đền thánh.*

Linh hồn mọi người có đạo, là đền thờ Đ C T., như lời thánh Phaolô dạy, vì Đ C T. ở đó và làm việc tại đó nữa.

Đ C T. ở đó. Vậy vì lẽ ấy thì trước hết ta phải cắt lấy cho hết các sự có lẽ làm cho đền thánh ra nhơ nhớp, là đem các tượng bụt thần ngoại quốc vào đó, các tượng ấy là sự hà tiện, cho vay án lờ, mê tham của cải thế gian quá lẽ, và hết mọi tính hư thói xấu khác nữa. Mà khi đã cắt các tượng ngoại quốc ra hết cho sạch rồi, thì lại phải trau giồi đền thánh cho xứng đáng chức quờn đáng đang ngự đó. Ta càng dùng các nhơn đức thật chẳng giả mà trau giồi đền thánh chừng nào, thì Đ C T. càng vui lòng mà ngự đó chừng ấy.

Song le đền thờ này chẳng phải là cam như các đền đài đời xưa, trau giồi loạn lạc ngó cũng rực rỡ sang trọng thật, song trống vồng chẳng có sự đọc kinh cầu nguyện cũng chẳng có kẻ thờ phượng đàu. Ta hãy năng vào đền thánh trong lòng ta và ở đó trước mặt đáng hằng có đời đời, ta hãy dâng tiếng ngợi khen người

giục lòng ăn năn đau đớn về mọi tội lỗi ta và đọc kinh cầu nguyện cho sốt sắng nữa. Ta ở giữa muôn vạn việc giăng gịt vây phủ ta, thì ta hãy biết cầm tríd lại, nói khó cùng Chúa, dâng các lời nguyện tắt và sốt sắng, hoặc than thở bởi lòng yêu mến cây trông; các lời nguyện ấy tự nhiên bởi lòng ta mà xuất ra như con cái cỏ lòng yêu mến cha mẹ vậy; các lời than thở mến yêu ấy đã có sẵn trong sách Evang, và trong các lời ca vịnh vua thánh Đavít, như những lời sau này : Lạy Chúa tôi, kìa kẻ Chúa yêu phải liệt. Lạy Chúa, xin đến cứu giúp tôi. Lạy Chúa là Chúa Trời tôi, tôi kính mến Chúa lắm, v. v.

Đ C T. ngự trong đền thờ cực trọng này, song chẳng phải ở nhưng đó không làm việc gì đâu : *người làm việc chẳng khi dừng*, người làm việc Đ C T T. mà việc ấy ta phải phụ lực với người thì mới xuôi đặng. Người soi sáng dẫn đường chỉ nẻo cho dưới đất này, và bởi đó Thánh kinh nhắc lại đều ấy trong bấy nhiêu lời này rằng : Ở những người mù quảng tối tăm, bay hãy trở về trong lòng bay, hãy đi trong đền thờ này mà xin đấng ngự trên cao cứu giúp bay.

Đ C T T. chẳng những soi sáng cho ta mà lại ban sức mạnh và các sự an ủi cần kíp cho ta nữa. Vậy ta hãy yêu chuộng đèn thánh trong lòng cho hết sức, và gìn giữ nó cho thanh sạch tuyền vẹn mọi đàng.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời rằng :
Cả và dân chăm chỉ mà nghe lời người.

Lạy Chúa, Chúa là Chúa cùng là thầy tôi có một. Người ta học dưới chơn nhà tạm Chúa một giờ, thì dặng thông mình hơn học nhiều năm với các thầy thế gian khác. Xin hãy dạy tôi vì tôi sẵn lòng nghe tiếng Chúa.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng : *Anh em là đèn thờ Đ C T. hằng sống.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Linh hồn người ta là thành thị thiên Chúa, người ta đã đồn thổi biết bao nhiêu sự lạ nơi thành này, cũng như lời thánh tiên tri đã nói, bởi vì nó đã dặng dựng nên giống hình ảnh Đ C T.

Ngày thứ 6

Gâm về đức tin có sức mạnh
phép tắc là trùng nào

Sớm một, nhằm ngày thứ ba, Đ C G. lại đi thành Giêrusalem, dọc đường các thánh Tông đồ thấy cây vả bị chóc dữ hôm qua đã phải héo cho đến rễ, thì lấy làm lạ mà kháo láo với nhau rằng : Làm sao mà nó héo lập tức như vậy ? ông thánh Phêrô trình việc ấy lại với thầy mình.

Bảy giờ Đ C G. dùng dịp ấy mà phán với các thánh Tông đồ rằng : « Tao nói thật cùng chúng bay, bất kỳ ai nói với hòn núi trước mặt đó rằng : Mầy hãy chỗi dậy mà gieo mình xuống biển, nếu nó nói làm vậy mà chẳng có chút gì nghi nan, thì sẽặng việc chẳng sai. Vậy tao quả quyết cùng chúng bay rằng : Mọi sự chúng bay cầu xin nếu bay cầu nguyện cho có lòng trông cậy vững chắc mọi đường mình sẽặng, thì chúng bay sẽ làmặng chẳng sai. Khi chúng bay dọn mình cầu nguyện nếu anh em bay có sự gì đáng trách thì hãy tha cho nó, để cha chúng bay ở trên trời cũng sẽ tha lỗi cho chúng bay, bởi vì nếu chúng bay chẳng muốn tha, thì

cha chúng bay ở trên trời cũng chẳng tha lỗi cho chúng bay mà chớ. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Kinh thánh rằng : *Nếu chúng bay có đức tin.*

Đức tin là cần kíp, ta đã thấy đều ấy trong đoạn trước, ta cũng lấy làm chắc chắn như vậy, và khi ta làm chứng đặng ta là kẻ tin, kẻ phục lễ đức tin dạy, thì là cầm mình là kẻ có phước thật ; song le đức tin ta có đặng các tư cách như Đ C G. dạy chẳng ? nghĩa là đức tin ta có thật đặng thắng trận, và chẳng bao giờ phải thua chẳng ? Ta có tin vững vàng mọi sự ta lấy danh thánh Đ C G. mà cầu xin cùng Đ C T., thì ta sẽ đặng chẳng ?

Hôm nay ta hãy vội vàng suy xét cho biết sự gì làm cho đức tin ta đáng gọi là thắng trận và chẳng bao giờ thua và sự gì làm cho nó ra yếu sức phải bại trận nữa.

Một là cho đặng có đức tin chẳng hề thua, thoát khỏi mọi cơn chiến trận và có sức làm đặng mọi sự, thì trước hết phải có lòng mạnh mẽ mà chịu lấy mọi lễ đức tin dạy làm thật, bởi vì khi ấy chẳng có sự gì đáng lo nữa. Anh em chẳng có nghe nói biết mấy lần về người nọ người kia rằng : Ôi ! người ấy thật là kẻ mạnh tip,

sao ? Hết mọi người bốn đạo muốn xứng đáng tên này thì phải tin cho vững vàng mạnh mẽ và hết lòng trung tín mà làm mọi việc bốn phần mình cho nên, bởi vì chẳng có sự gì làm cho ta ra người nguội lánh trẽ nãi cho bằng khi ta bán tín bán nghi.

Hai là sự làm cho đức tin đặng thẳng trện luôn là chính sự năng suy gẫm về các lẽ chơn thật và những lời cao ý đức tin dạy về ; nếu chẳng năng suy gẫm về những điều chơn thật mẫu nhiệm trong đạo thánh ta, thì chắc đức tin ta sẽ ra gãy mòn yếu đuối và lần lần sẽ tắt mất như ngọn đèn thiếu dầu vậy. Sự làm cho đức tin nhiều bốn đạo ra yêu và cừ úng ta cũng đã từng thử trong mình thì ta cũng có lẽ cắt nghĩa các điều ấy cho rõ hơn.

Vậy : Một là các tính xấu và tình tư dục. Vì Đ C T T. chẳng r gự và chẳng soi sáng những linh hồn mê dăng tội lỗi dàu. Vậy kẻ mê đắm xác thịt, tham lam, hà tiện và hay báo thù người ta, thì sự sáng sẽ tắt đi mau lắm. Tính mê đắm đuối đức tin ra khỏi lòng người ta, cũng như sự tối che lấp sự sáng vậy. Hai là lòng dính bện của cái thế gian quá lẽ : Vì đức tin

đòi cho có lòng thông dong rảnh rang, thì nó mới chịu ở đó. Ba là các sự khó thường gặp trong khi giữ những lễ chọn thật trong đạo phải giữ ; vậy ta hãy biết nhận nhục một hai chút.

Ta hãy nguyện cầu các thánh, nhất là cùng các thánh Tử vì đạo, cầu cùng Chúa cho ta đặt ơn đức tin bền vững luôn chẳng hề thua bao giờ.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy suy lời Chúa phán rằng : *Khi chúng bay dọn mình cầu nguyện, thì bay hãy sẵn lòng tha thứ cho anh em.*

Lạy Chúa là Chúa sự thương yêu, khi tôi dọn mình rước Chúa, thì tôi sẽ nói đi gì. Chúa đã đến mà đem lửa yêu mến xuống dưới đất này, thì xin Chúa hãy đốt lòng tôi cho đang sốt sắng kính mến Chúa và thương yêu người ta như mình tôi vậy.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phêrô rằng : *Đ C T. đã kêu gọi anh em bởi sự tối tăm mà đến sự sáng lạ lùng.*

Lại lời thánh CLEMÊNTÊ ALEXANDRIA rằng : Đức tin cần kíp cho kẻ có đạo đang sống phần hồn, cũng như hơi thở cần cho các loài các vật đang sống vậy.

Ngày thứ 7

Gấm về sự Đ C G. cãi lẽ
với những kẻ thông thái Giudêu
về phép Rửa ông thánh Gioan

Khi Đ C G. đã đến thành Giêrusalem, thì người đi làm một cùng các Tông đồ mà vào trong đền thánh. Khi ấy có đoàn lũ tỵu hội đầy các sần, các nhà cầu xung quanh đền thờ. Vậy khi các phái viên toà hội nghị đến thuật lại sự Đ C G. đến trong đền thờ, đang giảng giải và cắt nghĩa Sách thánh cho đoàn lũ, tức thì toà thượng nghị hiệp nhau mà bàn luận phương nào mà ngăn trở cho người thôi giảng và cho khỏi dân sự một ngày một tin Giêsu Nadareth. Tức thì nó lựa một ít người trong ba hạng quan toà công đồng mà lập một hội đồng để lo việc ấy ; một là các đầu mục thầy cả, hai là các ký lục, ba là các kỳ cựu trong dân.

Những người ấy đến gặp Đ C G. mà thưa rằng : « Ông lấy phép ai mà giảng dạy ? Ai đã cho ông phép ấy ? » Đ C G. trả lời rằng : « Tao cũng có một điều mà hỏi chúng bay, nếu chúng bay trả lời đặng, thì tao sẽ nói với chúng bay biết tao lấy

phép ai mà giảng dạy. Vậy phép rửa ông Gioan bởi dầu mà ra, có phải là bởi Đ C T. hay là bởi người ta ? »

Các phái viên nghe Đ C G. hỏi một đều lạ, chưa từng nghe thì nhìn nhau ngỡ ngờ mà nói với nhau rằng : Ví bằng chúng ta thừa rằng bởi Đ C T. mà ra, thì người sẽ nói với chúng ta, nhưn sao chúng bay không tin người ; mà nếu chúng ta trả lời rằng bởi người ta thì chúng ta lại sợ dân dấy loạn, vì dân sự có lòng tin vững vàng : ông thánh Gioan là một tiên tri cả.

Vậy chúng nó bối rối chẳng biết liệu làm sao, một chịu thừa rằng : « Chúng tôi không biết. » Đ C G. trả lời rằng : « Vậy thì tao cũng chẳng nói với bay tao lấy phép ai mà giảng dạy »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Chúa phán rằng : *Tao cũng chẳng nói với chúng bay.*

Hẳn thật chúng ta là kẻ tin đạo, và chúng ta cũng chẳng sa vào tội tối tăm này, là tội Chúa để cho quân Giudêu phải mắc, vì chúng nó phản nghịch cùng sự thật luôn. Nhưng mà nhiều lần người ta hỏi chúng tôi nhưn sao người kia là kẻ bà con bạn hữu với ta ăn ở thế ấy mà dặng chịu lấy sự sáng đức tin, còn người

nọ đầu hết xem ra có lòng hơn, mà lại từ chối ơn Chúa soi sáng một cách bạo dạn làm vậy ? Lời hỏi này có lẽ làm cho ta bối rối, nhứt là khi ta đầy lòng sốt sắng lo việc Chúa mà đã trả lời đặng mà bác các điều người ta cãi với chúng ta.

Hỡi ôi ! thật phải nói rằng : Những kẻ ra sức cãi lẽ đạo với chúng ta, thì chẳng phải chúng nó có ý thanh sạch ngay lành luôn, như chúng nó thường nói đâu. Song nhiều khi tại nó tự ý muốn lăm lặc làm vậy cho nên chúng nó phải khốn nạn lắm. Ông Bourdaloue nói rằng : Trong các tội chẳng có tội nào nghịch với phần rỗi cho bằng sự tự ý muốn lăm lặc tối tăm thế ấy. Bởi vì sự mù quáng ấy, là chính sự tội chực : Vì chưng nó cất khỏi lòng chúng ta ơn trước hết mọi ơn là sự nhìn biết đạo thật. Cho đặng cứu ta cho rồi thì Đ C T. phải ban ơn ấy trước, lại dầu Đ C T. là Chúa phép tắc vô cùng thì trong sự này người cũng theo luật tự nhiên người đã lập ra ; bởi vì như trong thứ tự theo việc đời, thì chúng ta chẳng đặng làm việc gì mà không biết trước ; cũng một lẽ ấy, trong việc thiêng liêng về ơn Chúa, thì người cũng chẳng làm cho ta rồi linh hồn đặng, nếu

người chẳng cho ta có lòng muốn trước đã, mà nếu người chẳng có cho ta biết trước đã, thì người cũng chẳng biết làm sao cho ta muốn dâng. Vậy khi ta chống trả ơn Chúa, mà chẳng chịu nhìn biết, thì ta làm đi gì ? Ắt là ta từ chẳng chịu lo phần rồi ta đâu, và ta đã từ chối không chịu sự sáng trước hết này soi cho, thì ta cũng từ chối hết mọi ơn khác có sức làm cho dâng rồi nữa.

Vậy khi ta gặp thứ người, bề ngoài xem ra có ơn xui giục nó, ít nữa là như chúng nó nói rõ ràng, có khi cũng quả quyết phân phó mình có lòng thật muốn biết lẽ đạo ; nhưng mà vốn thật nó chỉ ra sức cho dâng biết các lẽ trong đạo ta, để mà bắt lỗi mà thôi, thì khi ấy ta sẽ làm thế nào ? Về những linh hồn khốn nạn này, thì ta chỉ có đều này là cầu nguyện xin Đ C T. cắt cái màn che sự sáng cho khỏi lòng chúng nó mà thôi.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời Kinh thánh rằng : *Bởi vì Đ C G. đang giảng cho dân trong đền thờ.*

Nếu tôi muốn biết phải làm phải nói đi gì, thì tôi phải đến nơi nhà tạm này, vì trong khi chịu lễ hằng ngày nhưt là

khi lòng tôi hiệp với lòng Chúa cho bền chắc, thì tôi sẽ biết rõ điều ấy.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Kinh rằng : *Bởi vì chúng nó chống trả chẳng chịu sự sáng soi cho, thì chúng nó chẳng biết đường nẻo Chúa.*

Lại lời thánh BÊNĂĐÔ rằng : Anh em hỏi cho biết lòng cứng cõi là thể nào, nếu anh em chẳng có sợ, thì hãy nói, đó là lòng anh em chúc.

Tuần 23 sau lễ Hiện xuống

Ngày Chúa nhật

Gẫm về hai đứa con kia

Những kẻ thừa sai phải xấu hổ trước mặt đông người thì toan ra về ; bấy giờ Đ C G. đến gần chúng nó mà phán rằng : « Chúng bay nghĩ làm sao về việc sau này : Cha kia có hai đứa con, người đến cùng con trưởng mà nói cùng nó rằng : Hôm nay mày phải đi làm việc trong vườn nho tao. Nó thưa rằng : Không, tôi không muốn. Khi một chiếc nó xét lại mình đã

làm bậy, thì nó liền đi làm việc. Đoạn người cha cũng đến với người con thứ mà dạy cũng một điều ấy, thì nó liền rằng : Dạ thưa cha con xin vâng, nhưng mà sau nó không đi làm, thì bay xét đũa nào trong hai đũa ấy đã làm theo ý cha nó. » Các kẻ ấy chẳng hồ nghi Đ C G. có ý nói về sự gì, thì đánh liều mà thưa rằng : « Đũa con trưởng đã làm theo ý cha nó. »

Bấy giờ Đ C G. phán rằng : « Tao nói thật cùng chúng bay, các người thâu thuế và các kẻ tội lỗi, sẽ lên thiên đàng trước chúng bay. Ông Gioan đã đến cùng chúng bay, đã chỉ đàng phần rỗi cho bay mà bay chẳng tin người, song các kẻ thâu thuế và các người tội lỗi đã tin người ; chúng bay đã xem chúng nó tin, nhưng mà chúng bay chẳng chịu soi gương chúng nó mà ăn năn trở lại, cùng chẳng tin người làm việc Đ C T. sai »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI thánh Kinh rằng : *Những người thâu thuế và các kẻ tội lỗi sẽ vào nước Đ C T. trước chúng bay*

Những kẻ thâu thuế và các người tội lỗi này cách xa đàng ngay lễ thánh và sự nhơn đức đã lâu ngày, là hình bóng đũa con, trước hết không chịu vâng lời

cha nó ; mà sau khi đã suy xét và ăn năn, thì đã dốc lòng lo việc phần rồi.

Nếu ta đã chẳng dâng cho Chúa các năm đầu hết, và những năm tốt hơn trong đời ta ; thì ít nữa ta còn dâng ngày nào, thì hãy dâng cho người, bởi vì ta chẳng dâng dâng cho người sự đã qua. Ta hãy lấy lòng tốt mà dâng cho Chúa sự còn lại, sau khi ta đã lạc mất đã phá bại vì theo sự thế gian, vì chúng làm một ít việc lành còn khá hơn là không làm gì sốt ; dùng một ít ngày giờ ta còn sống, mà làm tội Đ C T. thì còn hơn là để nó lộn bậy với các năm tháng ngày giờ ta đã uổng phí mà Đ C T. sẽ đòi lại, mà báo oán ta trong ngày phán xét, nếu ta chẳng lo ăn năn trở lại. Người sẽ hỏi về tuổi trẻ ta là tuổi không lẽ sửa mình lại dâng nữa ; người sẽ hỏi về tuổi đang thì, là tuổi ta đã mê theo các tính xấu, mà ra hư đi, người cũng hỏi về tuổi trưởng thành ta đã dùng mà vô ích cho sự đời đời.

Nhưng mà nếu ta còn có ngày giờ hoặc một năm, một tháng, một tuần, hay là một ngày, mà ta biết dùng cho nên, thì hết mọi ngày giờ năm tháng ta đã mất chẳng có làm cho ta phải xấu hổ đâu. Đ

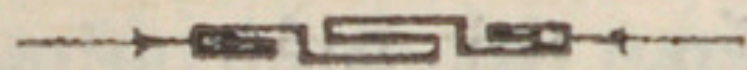
C T. chẳng có nhớ tội lỗi ta mà sửa phạt ta đâu ; song người nhắc lại cho đừng nhớ ta có lòng ăn năn về mọi năm tháng ta đã uổng phí và dùng cho nên, thì sự ấy sẽ làm cho ta đừng chết đầy ngày, theo nghĩa Sách thánh, là đầy các nhơn đức cùng các việc lành.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy găm lời rằng : Ở con, hôm nay con hãy đi làm việc trong vườn nho tao.

Lạy Chúa Giêsu, đây là chính lời Chúa dạy rõ ràng, và sự ích lợi bởi sự rước lễ mà ra cũng ở tại sự ấy ; vì chúng lòng tôi kính mến Chúa phải có sẵn suốt làm việc nữa, chẳng phải kính mến không mà thôi đâu.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng : Chúng ta biết thì giờ gấp lắm và đã đến giờ chúng ta phải chỗi dậy chẳng còn mê ngủ nữa.

Lại lời thánh GHÊRÊGORIÔ rằng : Khi ta có lòng ăn năn khóc lóc mà sửa lại cách ăn nết ở xưa nay đã mê theo đàng hoa nguyệt tội lỗi, thì ta sẽ chuộc năm tháng ngày giờ lại được.

Ngày thứ 2

Gã về những người làm vườn nho
phạm tội sát nhân.

Đ C G. phán cùng các kẻ nghịch mình rằng: « Bay hãy nghe lời thí dụ khác: Có một ông chủ nhà trồng một vườn nho, xung quanh rào giao kỹ càng, ở giữa thì xây một tháp cao, để canh giữ, rồi giao cho kẻ làm vườn thuê, đoạn trầy đi phương xa. Đến mùa trái nho chín thì chủ sai một đầy tớ trở về đòi tiền thuê, thì những kẻ làm vườn bắt nó mà đánh đòn, đoạn đuổi nó đi tay không; ông ấy lại sai một người khác mà người ấy cũng bị như vậy; sau đến người thứ ba cũng bị đánh phải thương tích. Chúng nó đã ăn ở như vậy với nhiều người khác nữa; kẻ thì bị đánh đòn người thì bị giết. Vậy ông chủ nhà có một con một người yêu dấu, người nói trong mình rằng: Phải làm đi gì với quân ngụ nghịch này. Thôi, tao sẽ sai con yêu dấu tao, hoạ may nó thấy con tao thì nó đem lòng kính sợ ít nhiều chăng. Chẳng may quân ấy thấy con người đến, thì hiệp nhau mà nói

rằng: Kìa kẻ ăn gia tài đó, ta hãy giết nó đi, thì phần gia tài sẽ về tay ta. Đoạn chúng nó bắt người con ấy mà kéo ra khỏi vườn nho rồi giết đi. »

Đoạn Đ C G. thêm rằng: « Khi chủ nhà đến, thì người sẽ làm gì với mấy người làm vườn ấy? » Cả đoàn lũ thưa rằng: « Người sẽ giết chết các đứa ngỗ nghịch ấy mà giao vườn cho kẻ khác thuê, để đến mùa có trái trắng hoa quả mà dùng. » Đ C G. phán rằng: « Bay trả lời đúng lắm: thật chủ nhà sẽ đến và sẽ phá tan những người làm vườn mắc tội sát hơn thê ấy, và sẽ đặt kẻ khác thay cho chúng nó mà chớ. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG: *Chúng nó trở lòng làm ngụy.*

Vườn nho của chủ vườn ấy là linh hồn ta. Vườn nho ấy chính tay Đ C T. đã trồng, đã lấy máu rất châu báu mình mà tưới nó; rồi giao cho ta giữ. Song hỡi ôi! ta vô hơn bội nghĩa là dường nào! Ta tội lỗi hơn quân Giudêu bội phần, vì ta đã để vườn ấy ra hoang vu; phương chi là ta đã giết con một chủ nhà ấy là đã đuổi Đ C G. ra khỏi lòng ta; và ta có sức ngăn nào, thì ta đóng người lại trên

cây thánh Giá vì mọi tội lỗi ta. Bởi đó Đ C T. dùng miệng Tiên tri mà phán với ta hơn là phán với quân Giudêu rằng : Chúng bay hãy xét tao ở với vườn nho tao thế nào ? có sự gì tao làm dặng cho nó mà tao chẳng làm sao ? Ta hãy găm lời thánh Phaolô rằng : Khi đất dặng mưa sa xuống mà sinh ra những cây cần kíp cho những kẻ làm nó, thì sẽ dặng Đ C T. xuống phước lành cho, bằng nó sinh ra những gai gốc, thì phải bỏ đi và phải chúc dữ ; mà sau người ta bỏ lửa vào mà đốt nó đi.

Ta mới thấy sự làm loạn cách đại dột mà chống trả cùng Đ C T. là Chúa cao trọng trên hết mọi sự, là tội nặng nề, và Đ C T. phạt nó rất gớm ghê là thế nào, thì ta hãy dùng các ơn Đ C T. ban cho ta, mà ăn năn khóc lóc cho nên, kéo người cất lấy các ơn ấy khỏi lòng ta mà ban cho kẻ khác đáng hơn chẳng. Vậy ta hãy cày lên bới xuống cho thuần thực phần ruộng Đ C T. đã phú cho ta làm ; hầu làm cho các ơn Chúa ban, dặng sinh ra hoa quả thiêng liêng, là các việc lành phước đức. Ta hãy sợ phép công bình Đ C T. và hãy xa lánh những sự có lẽ làm

cho ta phải tay công thẳng Đ C T. báo oán đặng ta.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy găm lời Kinh thánh rằng : *Tao sẽ sai Con tao đi hoạ may chúng nó sẽ kinh sợ người chẳng.*

Lạy Chúa, những kẻ không có đức tin, ăn ở với Chúa làm vậy, thì tôi còn hiểu đặng. So igit thương ôi ! biết mấy người có đạo cũng ăn ở như vậy. Xin Chúa hãy nhậm lấy lòng tôi làm của lễ đền tội các anh em tôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Kinh Ngạn-ngữ rằng : *Sự tội làm cho các dân thiên hạ phải ra khốn nạn.*

Lại lời ông HILDEBERTO rằng : Các sự khốn nạn người ta mắc phải, là những sự bởi tội mà ra cũng như phải nộp thuế về sự tội.

Ngày thứ ?

Còn găm về những kẻ làm vườn nho phạm tội sát nhân.

Các đầu mục thầy cả và quân Pharisêu đã hiểu rõ ý nghĩa bài thí-dụ, và đã

nghe Đ C G. kết lại làm sao ; thì nó la lên rằng : Có đâu làm vậy. Đ C G. liền trừng xem chúng nó mà phán rằng : « Chẳng có làm vậy thật sao ? Vậy thì lời ví trong Kinh thánh bay đã biết rõ rằng : Hoàn đá, những kẻ xây nhà đã loại ra, thì đã trở nên hoàn đá cốt và cũng là một việc lạ lùng tay Đ C T. làm ; thì lời ấy chỉ sự gì. Bởi đó tao phán thật cùng chúng bay : Nước Đ C T. sẽ cất lấy cho khỏi bay và sẽ ban cho các dân khác, có lẽ sinh ích lợi đặng. Và bất kỳ ai chạm đến hoàn đá cốt này thì phải bề mặt, và hoàn đá cốt ấy sa vào ai thì nấy sẽ bị đè dẹp tan nát. »

Các thầy cả và quân Phariseu đã hiểu Đ C G. có ý nói về chúng nó và lời ví dụ cũng chỉ về chúng nó nữa ; vậy chúng nó tính bắt Đ C G. tức thì, song chúng nó sợ dân vì mọi người đều kể Đ C G. là một đáng tiên tri.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Kinh thánh rằng : *Nước Đ C T. sẽ cất khỏi chúng bay.*

Nhơn sao quân Giudêu bị Đ C G. giận gắt làm vậy. Là vì hết thấy các thầy cả quân Phariseu và các kẻ thông thái lề luật, chẳng muốn hiểu công việc Đ C G., nhứt là ở tại sự làm cho sự thương yêu cai trị,

vì lòng chúng nó đã ra chai đá không muốn hiểu đều ấy.

Ở đâu có nhơn đức thương yêu, thì ở đó có Đ C T., như lời Hội thánh hát ngày thứ năm tuần thánh, và ông Tertulianô rằng : Nhơn đức thương yêu là một bí tích trọng trong đạo. Khi ta ra sức làm cho mọi người xung quanh ta đều hiểu nhơn đức thương yêu cho thật, thì ta làm cho nước Đ C T. càng ngày càng thanh và chắc ta sẽ đăng rồi.

Sự thương yêu anh em là bậc cao hơn đức trọn lành ; vì chung sự trọn lành ở tại sự kính mến Chúa, mà sự kính mến Chúa chẳng có sự thương yêu anh em hiệp với, thì chẳng đăng trọn đâu. Vì vậy Đ C T. muốn để cho ta một mẫu gương trọn lành trong các bốn đạo đời Hội thánh mới lập, thì trong các nhơn đức các kẻ ấy giữ người chẳng nhắc lại một nhơn đức nào, người chỉ nhắc lại sự phô kẻ ấy hiệp làm một cùng nhau, ăn ở thương yêu thuận hoà cùng nhau, cho đến đến nói rằng những người ấy có một lòng một linh hồn mà thôi. Người ta chỉ nói về sự thương yêu nhau cách rất sốt sắng đến đến mọi của đều đem vào của

chung hết, buộc các kẻ giàu có phải bán của mình mà nhập vào của chung, hầu cho mọi người chẳng còn ai là kẻ ngặt nghèo khó khăn nữa.

Đạo thật Chúa Kirixitô không có lẽ đứng vững dặng khi có sự làm cho người ta mất lòng thương yêu nhau. Bởi đó dầu ta có bỏ thế gian cùng mọi sự vui sướng nó, mà nếu ta còn tích lòng phân bì ghen ghét, còn lập phe cánh mà làm gương xấu cho người ta, thì cũng chẳng dặng ích gì. Dầu ta có từ bỏ mọi sự vui chơi sung sướng, mà nếu ta lo bề ích kỉ quá, chẳng xem sao sự làm ích cho anh em, thì cũng vô ích. Dầu ta sốt sắng đọc kinh cầu nguyện, suy gẫm cao sâu mà ví bằng ta không biết nhịn nhục, giữ tính dị kỳ mặt mũi kháu ó, chẳng hề dễ cho gia nhơn mình dặng một giây phút nghỉ ngơi vui vẻ cho thật, thì sự sốt sắng ấy cũng là đều vô ích mà chớ.

Ông thánh Augutinô rằng : Mọi người hãy xét mình lại, mà nếu thấy mình có lòng thương yêu anh em, thì trông cậy chắc mình sẽ khỏi chết, mà dặng sống đời đời. Chúng ta có dặng vào sò những bòn đạo thật này chẳng ?

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gắm lời Kinh thánh rằng : *Cả và dân đều kể Đ C G. như một đấng tiên tri.*

Lạy Đ C G., Chúa là đấng trọng hơn tiên tri, Chúa là đấng cứu chuộc Đ C T. sai, Chúa đã đem tôi ra khỏi các sự tối tăm, mà đem vào sự sáng láng như đức thương yêu trọn lành.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng : *Anh em hãy giữ sự thương yêu nhau luôn.*

Lại lời thánh GIOAN KIM-KHẦU rằng : *Như đức thương yêu có sức mạnh cho đến đổi làm cho linh hồn người ta ra rộng lớn hơn cả bầu trời, bởi đó thánh Phaolô rằng : Anh em phải trải mình ra cho dài cho rộng.*

Ngày thứ 4

Gắm về sự vua kia làm lễ cưới
cho con mình.

Đ C G. chẳng lo gì đến quân nghịch ngăm đe người, như người đã thấy nơi mặt mũi và nơi con mắt chúng nó, người

cử lấy ví dụ thứ ba này mà phán trước cho chúng nó biết các sự khốn nạn chúng nó hòng mắc phải vì tội cứng lòng chẳng muốn tin.

Vậy người phán rằng : « Nước Thiên đàng giống như vua kia làm lễ cưới cho con mình, người sai gia đệ mình đi mời ít kẻ đến dự tiệc, song chúng nó từ chối chẳng đi, người lại sai đầy tớ khác đi tin cho chúng nó biết, đã hạ con bò rất béo và cỗ bàn đã dọn sẵn, phải đến cho chóng mà dự tiệc. Nhưng mà những kẻ đang mời, chẳng xem sao các lời vua mời cho người đến thối thúc, một đi làm việc riêng mình ; kẻ khác lại xui giục người ta dấy loạn, cho đến đổi bắt các đầy tớ nhà vua, làm sỉ nhục cho vua sức rồi giết đi. Khi vua hiểu biết sự làm vậy, thì nổi cơn thịnh nộ, bèn sai binh lính đánh chết quân sát nhân ấy và đốt thành chúng nó đi. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Kinh thánh rằng : *Những người này không chịu đến.*

Đ C T. kêu gọi mọi người lo phần rồi cho ngày sau đang hưởng phước thanh nhàn, trọn hảo chẳng hề pha lộn. Người muốn làm vậy và chẳng ai đang nói người

không kêu mời mình đâu, song le người chẳng ép ai ; từ thuở sơ khai người đã ban cho người ta có sự thông dong chọn sự lành hay là sự dữ, sự sống hay là sự chết mặc ý ai, như lời Kinh thánh rằng : Người đã để cho lòng người ta định liệu theo ý mình.

Người ta chẳng có công linh gì mà đã đặt Chúa kêu mời hưởng phước làm vậy, thì người ta vui mừng trước, và khát khao phần phước đời sau thì mới phải. Song hỡi ôi ! dầu Chúa kêu gọi làm vậy thì người ta cũng giả điếc làm ngơ và cũng từ rầy một cách vô lễ quá chừng ; như vậy người sẽ báo oán cách dữ tợn kinh hoàng, vì chung thương mà không thêm thì phải đồ ghét mà làm dữ.

Người ta sẽ lấy những lẽ nào mà chữa mình cho khỏi đến dự tiệc cực trọng bởi trời ban xuống ? Mỗi lần ta khuyên bảo những kẻ trẻ nải lo làm việc bổn phận nó đối với Đ C T. thì ta thường nghe chữa mình một cách như nhau luôn rằng : Tôi có ngày giờ đâu, mà lo các việc thế ấy, anh không biết tôi phải lo những việc đời này trước đã, phải lo những sự cần kíp bây giờ sao ? Buổi này còn mắc nhiều

việc quá, những kẻ phong lưu, những bọn thợ thầy làm các việc ấy thì phải, vì chúng nó có giờ mà lo đặng, còn tôi phần thì phải lo cho con cái, phần thì phải lo việc làng việc nước, đến sau sẽ hay. Mà đến sau là buổi nào ? Là đến giờ chết phải không ? Nhiều khi, nhứt là những kẻ mắc trở nhiều việc phải chết mau kíp, phải chết thình lình không ai ngờ.

Có kẻ ước ao vâng tiếng Chúa kêu gọi thật ; song chúng nó ước ao bông lòng, vô ích, và chóng qua, vừa ước ao vừa thôi ước ao trong một trập, sự ước ao thế ấy thì chỉ giúp mà giết những kẻ trẻ nải cho mau, như lời thánh vương Đavít đã phán làm vậy. Những kẻ ấy ước ao cũng như quân Giudêu thuở xưa, nó khát khao trông đợi đấng Cứu thế đã lâu ngày, mà đến sau nó đã ra cứng cỏi cho đến đời không chịu rước người.

Ta hãy tin vững vàng, sự lo phần rồi đời đời là đều can hệ lắm, và như vậy có lẽ ta làm cho kẻ khác cũng lấy làm thật sự ấy là đều cần kíp phải lo, mà ta có lẽ thức chúng nó dậy, cho khỏi mê ngủ và khỏi trê trang biếng nhác là sự làm cho nó phải chết đời đời.

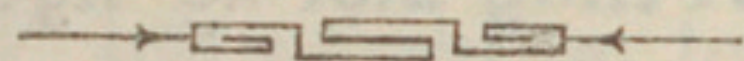

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gắm lời Kinh thánh rằng : *Kìa tao đã dọn tiệc bay đến mà ăn cưới.*

Đ C G. kêu mời mọi người đến ăn tiệc cực trọng Mình thánh người ; nhưng mà biết bao nhiêu người khốn nạn từ rầy chẳng màng đến và chỉ đi tìm sự vui ở nơi không lẽ có đặng.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng : *Nếu ta trễ bỏ chẳng dùng biết bao nhiêu phương thế giúp ta đặng rồi, thì có lẽ nào ta tránh khỏi Đ C T. báo oán đặng đâu.*

Lại lời thánh GHÊRÊGÔRIÔ rằng : Khi người ta chỉ suy xét về sự bây giờ mà thôi, chẳng xét đến sự đời đời, thì thà đừng có linh hồn thì hơn.

Ngày thứ 5

Còn gắm về tiệc cưới

« Khi vua đã oán phạt thẳng phép xong, thì người phán cùng tôi tỏ mình rằng : Tiệc cưới đã dọn sẵn, song le những kẻ đặng mời, thì không ai đặng dự tiệc ấy. Vậy bay hãy đi đón các ngã đầu đường,

mà hễ gặp ai thì đem vào ăn cưới hết. Các đầy tớ vâng lời đi ra gặp ai thì thâu góp lại hết bất kỳ tốt xấu, và phòng dọn tiệc đã đầy đủ người ngồi ăn tiệc.

Vậy vua đi vào mà xem những kẻ ngồi ăn thì thấy một người trong chúng nó không có áo lễ cưới như các người khác, thì phán rằng : Anh kia, nhơn sao anh vào đây mà không có áo cưới ? Người ấy chẳng dám trả lời, vì biết không có lễ gì mà chữa mình đặng. Bấy giờ vua phán cùng các kẻ hầu rằng : Bay hãy trói chơn tay nó, mà bỏ ra ngoài nơi chốn tối tăm, ở đó nó sẽ bị các hình khổ và bị lương tâm cắn rứt luôn. Đoạn Đ C G. tóm lại rằng : Bay chớ quên, bởi vì nhiều người đặng kêu gọi mà có ít người đặng chọn. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Kinh thánh rằng : *Người thấy một kẻ ngồi ăn không mặc áo lễ cưới.*

Có lời thánh Hiêrônimô rằng : Vua làm lễ cưới cho con mình, ấy là Đ C T. phép tắc vô cùng làm cho Đ C G. kết bạn cùng Hội thánh. Lễ cưới là hình bóng mĩa mai, chỉ mọi người bất kỳ kẻ nhơn đức, người tội lỗi, đều đặng kêu gọi vào trong Hội thánh. Mọi người nhờ chịu phép Rửa tội,

thì đều đặn ngồi trong nhà dọn tiệc hết thấy ; song le có đức tin, chịu phép Rửa tội thì chẳng đủ mà lên Thiên đàng đâu.

Nếu người ta có tên là có đạo, có đức tin mà chẳng lo làm các việc trong đạo dạy hiệp cùng đức tin, thì đức tin ấy là đức tin chết, và làm cho người ta đáng phạt đời đời, như Đ C G. đã ngăm đe chúng ta ngày hôm như vậy.

Bây giờ nếu có ai trách ta không ăn ở xứng đáng hiệp cùng các luật đạo dạy, thì ta có lẽ mà chữa mình như những kẻ đặn mời ăn tiệc trong sách Evang đã nói, mà rằng : Chúng tôi có nhiều việc cần kíp gấp rúc phải lo đã, phải lo buôn bán mà ăn, phải lo việc gia đạo, phải giữ nhà v. v.. Song khi ta đến trước toà Đ C T. thì ta phải ngậm câm như đứa kia bị vua hỏi, như ta đã thấy trên này mà chớ.

Vốn Đ C T. bắt người ta lo phần rồi cho đặn sự sống đời đời thì không buộc người ta chịu khốn khó cho bằng người ta chịu cực khổ mà làm cho mình phải khốn nạn đời đời. Hẳn thật khi người ta lo cho đặn chức quyền của cải, thì có sự khó nào mà người ta chẳng bằng lòng mà chịu sao ? Ôi ! biết mấy sự vui giả, và biết

mấy sự khốn khó thật : Tính kiêu ngạo làm cho ta mắc phải biết bao nhiêu sự khốn khó hoạn nạn. Đ C T. chẳng bắt người ta chịu cực khổ choặng phước thanh nhàn đời đời bằng ma quỷ đòi người ta phải chịu cực khổ cho ngày sau phải hình khổ đời đời trong hoả ngục đau. Nếu người ta có chịu cực khổ ấy nấy, mà lo phần rồi bằng nửa phần người ta chịu choặng sự thanh nhàn chóng qua đời này mà thôi, thì chắc người ta sẽ đặng rồi linh hồn chẳng sai.

Vậy ta hãy lo cho linh hồn ta, cho số phận ngày sau thì hơn, hãy lo cho linh hồn các anh em ta còn đang lăm lặc mà tìm kiếm các sự giả trá đời này.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời rằng : *Ở anh kia, sao đến đây mà chẳng mặc áo lễ cưới.*

Lạy Chúa, ví bằng chính mình Chúa chẳng rửa lòng tôi cho trong sạch, thì lẽ nào tôi xứng đáng mà ngồi nơi bàn thánh sao. Nếu lương tâm tôi sạch chừng nào mặc lòng, thì tôi cũng còn biết tôi chẳng xứng đáng chút nào. Lạy Chúa, xin hãy rửa tôi lại một lần nữa cho tôi càng đặng thanh sạch hơn.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Kinh thánh rằng : *Sự vui sướng mê say hèn hạ giả trá thế này làm hư trí khôn người ta.*

Lại lời ông SALVIANÔ rằng : Mất linh hồn là mất hết mọi sự và người nào đã làm cho mình mất linh hồn thì còn có gì nữa.

Ngày thứ 6.

Gẫm về sự nộp thuế cho vua Xêsarê.

Quân Phariseu bị quỷ xấu hổ trước mặt thiên hạ thì trở về mà quyết báo thù : thế nào mặc lòng cũng ra sức bắt lỗi kẻ nghịch mình cho đặng. Vậy chúng nó sai môn đệ đi biệp làm một với những kẻ nghịch với mình mới hôm qua, là quân Herode mà đến hỏi mưu Đ C G. rằng : « Lạy thầy, chúng tôi biết thầy dạy dỗ sự thật mà thôi, và thầy là một đấng chẳng phục quyền ai bao giờ. Vậy xin thầy phán dạy cho chúng tôi biết ý thầy thế nào : có nên nộp thuế cho vua Xêsarê chăng ? »

Đ C G. biết rõ chúng nó có lòng xấu mọi đàng, thì người phán cùng chúng nó rằng : « Ở quân giả hình là dường nào ! !

Bay bình tao làm chi, hãy đem đồng tiền nạp thuế cho tao xem. » Chúng nó liền đem cho người một đồng tiền Roma. Bấy giờ Đ C G. phán rằng : « Hình này là hình ai ? và hiệu này là hiệu ai ? » Chúng nó thưa rằng : « Là hình vua Xêsarê. » Vậy Đ C G. phán rằng : « Sự gì thuộc về vua Xêsarê, thì hãy trả cho vua Xêsarê, mà sự gì thuộc về Đ C T. thì hãy trả cho Đ C T. mà chớ. »

Vậy chúng nó chẳng biết lấy lời nào mà trả lời trước mặt dân là kẻ chúng nó biết nghịch với mình và dẫu mình ngăn trở, nó cũng cứ ngợi khen sự khôn ngoan Chúa trong khi trả lời câu hỏi nó hỏi khúc mắt lăm lăm vậy ; thì chúng nó để người đó mà đi, chẳng còn nói lời gì sót.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Đ C G. mới phán rằng : *Sự gì thuộc về vua Xêsarê, thì hãy trả cho vua Xêsarê, v. v.*

Chắc không phải vì chúng ta mà Đ C G. nhắc lại cho nhớ phải kính phục các luật nhà nước đâu, dẫu kẻ nghịch với ta, nếu khi chúng nó muốn ở theo lòng ngay, thì cũng phải chịu đều ấy. Các sự tai biến khốn nạn xảy ra trong lúc đại chiến vừa rồi, thì đã làm chứng về đều ấy dư dật :

vì chung các kẻ giữ đạo chính, bằng làm gương vàng phục các lễ luật nhà nước luôn, hoặc phải chịu hao tiền tổn của, hoặc phải đổ máu ra vì nhà nước, thì các kẻ ấy cũng đã bằng lòng một cách đại độ lắm ; hằng giữ các luật vua chúa quan quyền từng nét chẳng hề sai chệch chút nào.

Song le Đ C G. có ý dạy ta cách chúng ta phải ăn ở làm sao cho đặng hoà hiệp các luật đạo luật đời với nhau cho phải. Nếu ta ở trong nhà dòng không ra khỏi đặng, thì các luật nhà nước thường là tránh khỏi được nhiều đều lắm, vì bề trên chúng ta lãnh thế cho chúng ta trong các sự cần kíp rồi. Nếu ta ở ngoài đời, như kẻ khác thì về phần chúng ta có nhiều đều buộc nhất ; phần thì chẳng nên lấy lẽ mình phải lo việc đạo, mà chuẩn cho khỏi giữ các luật phần đời, và đảng khác cũng chẳng nên dựa theo lẽ mình phải giữ luật nhà nước, mà bỏ phứt các việc bổn phận con có đạo phải giữ.

Vả lại khi nói về luật phần đời, thì ta phải hiểu về hết mọi sự buộc đảng bậc người đời phải giữ, nghĩa là đảng bậc những kẻ ở giữa thế gian chung chạ với

kẻ khác. Ta ở bậc ấy, cực chẳng đã phải giữ những việc bồn phận theo lẽ phép không lẽ chuẩn cho khỏi dặng ; song le phải lo cách nào, cho ta đừng mảng lo các việc phần đời, cho đến đổi bỏ phể các việc luật Đ C T. buộc ta phải giữ ; nhờ cân thăng bằng và sự thích trung này thì kẻ có đạo thật, ở chung với kẻ khác thì cũng phân biệt dặng. Đ C G. đã làm gương về sự ấy luôn : Vì chưng người cũng có gặp buổi ăn uống yến tiệc cùng người Publicanô, cũng như với quân Phariseu, là có ý dạy ta cho biết, các việc bồn phận phần đời theo phép lịch sự, chẳng có nghịch với luật mới người đã đến mà dạy cho thiên hạ. Song le nhiều khi người cũng lên rừng và trong nơi vắng vẻ mà cầu nguyện cùng Đ C Cha, người đi đến thành Giêrusalem mà lo mọi việc kẻ có đạo cũ Israel thường giữ, như vậy thì trả cho Đ C T. những sự thuộc về Đ C T. ; như lời người đã phán.

Ta hãy găm bạnh người cho nên, thì ta sẽ gặp luật phép chính thật, chỉ bảo rõ ràng cho ta cách ăn ở thể nào ta phải có trong dấng bậc ta ở dưới đất này, theo thứ tự dấng lo liệu mọi sự sắp đặt cho ta mà chớ.

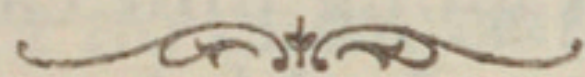

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy găm lời trong Kinh thánh rằng : *Lạy Thầy, chúng tôi biết Thầy cứ lòng ngay thật mọi đàng mà dạy dỗ thiên hạ, cho biết đàng nẻo Đ C T..*

Kia ở đây gần một bên Chúa tôi sẽ ra sức tìm kiếm lời dạy dỗ hay sinh phần rồi, cũng là mẹo mực chỉ dẫn cho tôi biết đàng ăn ở ; vì tôi chỉ ước ao ăn ở thế nào cho sáng danh Chúa và làm ích cho anh em tôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Gioan Tông đồ rằng : *Anh em chớ triu mến thế gian cùng những sự thuộc về nó.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Phần nhiều người không chịu mình có tính hư nết xấu, chỉ đổ là tại mình ở bậc nọ bậc kia, hay là tại làm nghề kia nghiệp nọ mới sinh ra sự làm vậy.

Ngày thứ 7

Găm về sự kẻ chết sẽ sống lại

Khỏi ít phút lại có một tụi Saducêô muốn thử Đ C G., bèn ấy chối chẳng tin sự kẻ chết sẽ sống lại, chúng nó thưa Đ C G. rằng : « Lạy thầy, chúng tôi xin hỏi

thầy một điều về lương tâm này : Ông Môisen có chép rằng : Có một người có anh chết để vợ lại, mà không có con, thì nó đã lấy người vợ ấy, nó có đến bảy anh em ; người thứ nhất lấy vợ, nhưng mà chết không con thì sau các người khác thay đổi nhau, người này chết đến người khác, cũng cứ lấy một người ấy làm vợ luôn, nhưng mà chẳng có người nào sinh con sót ; khi đã chết hết rồi, thì dờn bà ấy cũng chết. Vậy ngày sống lại dờn bà ấy sẽ làm vợ ai trong bấy nhiêu người, bởi vì cả bảy người ấy đã thay đổi nhau mà lấy nó hết ? »

Đ C G. trả lời rằng : « Con cái đời này lấy vợ lấy chồng, nhưng mà những kẻ Chúa chọn đời sau, thì không cưới vợ lấy chồng đâu, bởi vì mọi người hằng sống và trở nên giống như các thiên thần hết thảy. Bằng về chính sự sống lại thì ông Môisen là kẻ bay dựa thể mà chối đều ấy, thì người đã nói rõ ràng về sự sống lại, trong khi người nhắc lại Đ C T. là Chúa Abaraham, Igiaác và Giacob. Đ C T. chẳng phải là Chúa kẻ chết, song là Chúa những kẻ sống ; vậy chúng bay lầm lạc lắm. »

Dân sự nghe nói bấy nhiêu lời ấy, thì đều lấy làm lạ sững sốt mà không khen Chúa thông minh vô cùng. Có một người Ký lục cũng phải chịu phép mà la lên rằng : « Lạy thầy, thầy dạy phải lắm. » Và từ ấy về sau chúng nó chẳng còn dám hỏi thử người nữa.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI TRONG Kinh thánh rằng : *Chúng bay lắm lắm, chẳng hiểu Kinh thánh, cũng chẳng biết Đ C T. phép tắc vô cùng.*

Trong đoạn Evang này, thì chúng tôi thấy biết bao nhiêu người vô đạo hay hỏi lẽ, về các điều nghịch cùng những điều phải tin trong đạo. Chúng nó chỉ ra sức kiểm lẽ cho khỏi tin, và bởi vậy choặng khỏi tin những điều nó lấy làm khó giữ, thì những lẽ lật vặt nhỏ mọn dễ gặp, đã đủ cho chúng nó chữa mình cho khỏi tin, chẳng cần phải có lẽ mạnh. Nhưng mà cũng có lẽ nói rằng phần nhiều người ta cãi lẽ là tại người ta dốt nát mà ra, mà chúng ta dầu giữ đạo chính, thì cũng có nhiều điều khó hiểu thay, phương chi chúng nó, nhưng vậy không lạ gì. Nhiều người đã học cả sách kinh nghĩa dạy về các lẽ chơn thật đại cái trong đạo, nhưng

mà bỏ đã lâu ngày, thì như đất hoang vu, mọc lên những cỏ xấu lăm lạp, lẫn lộn nó ra mạnh lớn đến nỗi làm cho ngột mắt các lễ thật chẳng còn nức mọng nẩy chồi đặng nữa. Vậy phải làm đi gì cho đặng bác các lễ người ta bày ra cách vô phép đại dột mà cãi với ta làm vậy. Nhiều khi nhắc lại các đều dạy rất rõ ràng trong sách kinh nghĩa thì đã đủ mà bác đặng, sách ấy là sách vàng quý trọng trữ chia khoá để mở ra các đều mẫu nhiệm cho ai nấy đặng hiểu ; song le cho đặng đều ấy, thì cần kíp ta phải biết cho đến cùng và năng đọc đi đọc lại kéo quên đi, hay là hiểu sai đi, như vậy thì dầu người ta hỏi thỉnh lĩnh mình cũng phân giải đặng, khỏi sai lăm.

Vả lại dầu có ít kẻ có ôn lại các đều mình đã học khi đang còn nhỏ, nhưng mà lo thuộc tiếng, không lo hiểu nghĩa thì sự ấy chẳng đủ, và nhiều khi cũng làm cơ cho sinh dốt nát, khi đã lớn tuổi hơn, và trót cả đời cũng cứ dốt boài. Vì chung trong buổi con nít, thì người ta chỉ học thuộc lòng các đều thuộc về đức tin, là những đều mẫu nhiệm, nếu người ta không suy nghĩ cho thâm trầm thì không

lễ mà hiểu dạng chút nào, mà người ta lấy học thuộc lòng như vậy làm đủ rồi, thì lầm lắm ; về sự ấy thì trong luật ông Moisen Đ C T. cũng buộc như vậy ; bởi nhiều người ra dốt nát quá, cũng như không học đi gì sốt. Vì vậy chúng ta phải dốc lòng học các lễ căn bản trong đạo cho kỹ hết sức, và cho dặng nhớ lâu, thì ta phải năng coi các sách dạy những lễ giúp ta bác những điều lầm lạc thường ngày ta nghe người ta nói xung quanh ta.

Ông thánh Bênadô rằng : Anh em hãy hiểu căn bản việc bổn phận anh em là sự làm cho anh em dặng yên lương tâm, là ở tại sự giữ hai điều này : là lời nói cho nhằm và việc làm cho đúng, để làm gương cho người ta.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gắm lời rằng : *Thưa thầy, thầy nói phải lắm.*

Kìa chính buổi ngon ngọt dịu dàng tôi mới rước Chúa vào lòng thì Chúa đã chỉ dẫn cho tôi biết dạng đảng phải theo, là đảng cao trọng dạy phải bỏ mình và tế lễ mình cho Chúa.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Tiên tri Osêa rằng : *Bởi vì dưới đất này, chẳng ai biết Đ C T. thì mọi nết xấu ; là hàm hồ,*

láo khoét, sát nhọn, trộm cướp, ngoại tình, v. v. đã tràn ra như nước lụt.

Lại lời thánh PHÊRÔ KIM-NGÔN rằng :
**Chẳng có ai đáng tội hơn kẻ không nhìn
 biết Đ C T.**

Tuần 24 sau lễ Hiện xuống

Ngày Chúa nhật

Gẫm về điều răn thứ nhứt

Quân Phariseu vừa thấy quân Saducêô mới phải thua lễ, thì hiệp nhau lại mà ra sức bắt lỗi đáng Tiên tri rất có danh. Vậy có một người trong chúng nó thông lẽ luật và lợi khẩu đến gần tỏ lòng cung kính mà thưa Đ C G. rằng : « Lạy thầy, thầy tưởng trong lẽ luật, thì điều răn nào trọng hơn hết ? » Đ C G. trả lời rằng : điều răn trọng hơn hết là điều răn này : Ó Israel hãy nghe : Chúa mày là Đ C T. có một mà thôi, mày hãy kính mến Chúa Trời mày hết lòng mày, hết linh hồn mày, hết trí khôn và hết sức mày nữa. Ấy là điều răn thứ nhứt, mà điều răn thứ hai cũng

giống như nó rằng : *Mầy hãy thương yêu anh em như mình mầy vậy. Trong hai điều răn ấy thì gồm cả luật, và các lời tiên tri hết thảy. »*

Vậy người thông luật nghe Đ C G. trả lời một cách khôn ngoan làm vậy, thì lấy làm lạ lắm mà rằng : « *Sự thầy phán dạy là đều chơn thật lắm, vì Đ C T. có một, trừ ra người thì chẳng có Chúa nào khác và người ta phải kính mến người hết lòng mình, hết trí khôn mình, hết linh hồn mình và hết sức mình, và thương yêu người ta như mình vậy, là của lễ trọng hơn hết mọi của lễ khác. »*

Đ C G. thấy người ấy trả lời khôn ngoan làm vậy thì người phán rằng : « *Ông chẳng cách xa nước Đ C T. đâu. Và chẳng còn ai dám hỏi người nữa.*

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI THÁNH KINH rằng : *Mầy hãy kính mến Đ C T. là Chúa mầy hết lòng mầy, hết linh hồn mầy.*

Đ C T. dùng các lời trong điều răn trọng hơn hết trong luật ông Môisen mà Đ C G. mới nhắc lại cho người ta, vì đã quên không giữ ; mà chỉ cho ta biết cách nào người muốn cho các loài thọ sinh phải kính mến người cho phải. Luật Đ C

G. là luật yêu mến ; vì sự kính mến Chúa và sự thương yêu người ta là một, cũng là một luật mà ra. Chúng ta là môn đệ Đ C G. thì chúng ta phải tỏ ra, chúng ta phải có cả hai sự ấy trong mình chúng ta. Mà ta phải làm thế nào cho đáng làm chứng ta có lòng kính mến người cho thật : Ta phải làm ba sự : một là làm hết mọi sự cho sáng danh người, hai là chịu hết mọi sự cho đẹp lòng người, ba là tế lễ mọi sự cho đáng hưởng người.

Một là làm mọi sự cho sáng danh người, ấy là khẩu hiệu ông thánh Inaxiô lập dòng. Nếu ta hằng đề một ý này trước con mắt ta luôn, đừng có ý nào khác, thì có sự gì mà ta chẳng có sức làm được, vì như vậy thì chẳng có điều gì làm cho ta sợ hãi, cùng chẳng có sự gì làm cho ta ngã lòng dẫu đâu.

Hai là chịu hết mọi sự cho đẹp lòng người, là chịu người ta noi nghịch, khinh dễ nhạo cười, bắt bớ và nếu cần kíp thì cũng chịu chết như các thánh Tông đồ nữa. Ta hãy nhớ luôn mình là môn đệ Đ C G. là đáng đã chịu chết trên cây thánh Giá, chịu các hình khổ kẻ làm tội phải chịu ; dẫu người chẳng có tội gì mà phải

đền như chúng tôi đâu, mà người cũng bằng lòng chịu bấy nhiêu sự ấy, cớ o dặt đền tội chúng tôi. Vậy nếu Đ C T. cho ta phải sự khốn khó cách nào mặc lòng, thì ta hãy bằng lòng chịu lấy hết.

Ba là *phải tế lễ mọi sự cho đặng hưởng người* : chúng ta đã thấy Đ C T. là Chúa chẳng chịu cho ai soán đoạt của mình, chẳng chịu ai chia lòng ta với người ; vậy dầu của cải ta, dầu các sự ta yêu mến dầu theo lẽ phải lắm, và nhứt là sự yêu riêng mình thì ta hãy tế lễ cho người hết, để làm chứng ta là kẻ thuộc về người mọi đàng, và như vậy ta đặng hưởng người cho trọn, và kính mến người hết linh hồn ta mà chớ.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời rằng : *Lạy thầy, sự thầy phán dạy là đều chơn thật.*

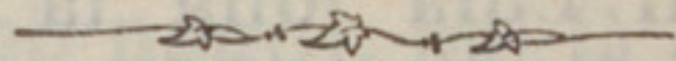
Lạy Chúa, tôi biết Chúa đã dựng nên lòng tôi vì một ý cho nó nhìn biết Chúa : và dầu phải khốn khó cách nào, thì nó cũng phải chịu cho đặng kính mến Chúa trên hết mọi sự ; đều ấy là đều chơn thật có một mà thôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời ca vịnh vua thánh Đavít rằng : *Khi người ta đã*

cho hết mọi của mình vì lòng yêu mến thánh thì người ta khinh dể các của ấy như thể là mình chẳng cho chút nào.

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Anh em hãy giữ đức thương yêu, thì anh em sẽ nên thông thái cho trọn, bởi vì kẻ biết kính mến Đ C T. là chính sự thương cho trọn, thì có di gì mà nó chẳng biết sao ?

Ngày thứ 2

Gã về Đấng Cứu Chuộc là con
cũng là Chúa vua Đavít

Đ C G. dùng dịp quân Phariseu biệp nhau đơg dẫn, mà phán hỏi chúng nó một đều rằng : « Chúng bay tưởng làm sao về đấng Kirixitô ? Người Con ai ? » Chúng nó thưa rằng : « Con vua Đavít. » Người bèn phán rằng : « Vậy nhơn sao vua ấy theo ơn soi sáng khi nguyện gắm, mà gọi người là Chúa mình ; khi người nói trong ca vịnh 109 rằng : Yehovah (nghĩa là Đ C T.) đã phán cùng Chúa tôi rằng : Con hãy ngồi bên tay hữu cha, cho đến khi cha làm cho kẻ nghịch cùng con trở nên bệ lót dưới chơn con. (Chính mình

quân Phariseu đã hiểu bấy lời ấy có ý chỉ về đấng Cứu thế.) Đ C G. cứ phán rằng : *Vậy nếu Đavít gọi người là Chúa mình, thì lẽ nào người là con vua Đavít đặng ?* »

Chẳng có ai trong chúng nó trả lời đặng, và chẳng dám hỏi thêm nữa. Khi ấy cả đoàn lũ đông lắm ở xung quanh người thấy người lợi khẩu thật, thì ham nghe người cùng lấy làm vui sướng lắm.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Chúa phán rằng : *Vì bằng Đavít gọi người là Chúa mình, thì lẽ gì Người là con Đavít đặng ?*

Người ta có lẽ xét đặng bốn tính Đ C T. trong Đ C G. là một sự mâu thuẫn quá trí ta, hay là một điều chơn thật Chúa đã tỏ ra cho ta : về điều trước thì là chính điều buộc phải tin mà thôi, không lẽ hiểu đặng cũng không có điều gì phải cắt nghĩa, song một phải lấy chứng cứ rõ ràng về sự Đ C T. đã tỏ ra, mà làm chứng về điều ấy mà thôi : bởi vì Sấm truyền cũ và Sấm truyền mới đều hiệp nhau mà nhìn Đ C G. là Đ C T. thật, một cách liên lạc cho đến đời trong Sấm truyền cũ đã hứa điều gì, đã nói tiên tri về điều nào, và về hình bóng nào, và đã lấy những dấu nào riêng mà chỉ về đấng cứu thế, thì hẳn thật trong Sấm truyền

mới đã làm cho người ta thấy và nhìn biết các sự ấy hết.

Sự phải tin Đ C G. là Đ C T. và tin đạo Chúa là đạo thật, hai đều ấy liên hiệp ăn dự với nhau, cho đến đôi cần kíp, hoặc là phải tin cả hai đều ấy là thật hết hay là nói cho cùng lý, giả như không thật, thì cả hai cũng phải không thật như nhau mà chớ. Các đấng thánh như thánh Hiê-rônimô, thánh Ambrôsiô, thánh Augutino, và muôn vạn thánh Tán sĩ khác trong Hội thánh, chẳng phải là bậc tâm thường ít trí, hay là những kẻ vội tin quá dẫu. Vậy ta hãy hiệp cùng các đấng ấy mà xưng ra phép tắc Đ C G., cũng là phép tắc Đ C T. mọi đảng, và các việc lạ lùng người đã làm, là chứng chắc chắn về các lời người đã nói chẳng sai ; và sự người đã lấy tên Đ C Cha mà làm, thì cũng làm chứng về người một cách đáng tin mọi đảng.

Đ C G. đã phán về mình rằng : Tao là đảng, là sự thật, cùng là sự sống. Lạy Chúa, Chúa thật là đảng người ta đi không mỏi, cũng không sợ lạc, trừ ra là tại lỗi người ta mà thôi ; Chúa là sự thật, nếu người ta học cho có lòng ngay thật, thì không biết không đảng ; Chúa là sự sống đời đời, khi người ta đặt hưởng Chúa

cho thật, thì chẳng bao giờ mất dạng. Chúa là đàng, vì Chúa đã làm gương mọi nhơn đức cho tôi bắt chước. Chúa là sự thật, vì Chúa đã dạy và đã hứa những điều chơn thật. Chúa là sự sống vì Chúa là phần thưởng hằng có đời đời. Còn thế gian là kẻ hướng lộ hay phỉnh phờ lường gạt, làm cho kẻ theo gương nó và theo thói nó, phải lầm lạc ; các điều nó dạy là các sự lầm lạc ; các điều nó hứa, là giả trá mị mòng, các của nó cho, là bóng bay mất hay hư, và sau hết nó nhận những kẻ theo nó xuống vực thẳm sâu mà chớ,

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời Chúa phán rằng : *Bay tưởng làm sao về đấng Kirixitô ?*

Có phải Chúa cũng phán hỏi điều ấy với tôi sao ? song lẽ tôi chỉ để cho lòng tôi thưa lại rằng : Chúa là chính đấng an ủi có một, và chính đấng làm cho thế gian đầy dẫy sự vui mừng khoái lạc.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng : *Trong mình Đ C G. có cá trọn tính Đ C T. ở đó.*

Lại lời thánh Bênađô rằng : Đ C G. đã đem tính người ta ra khỏi thế gian mà lên trời, để cho Hội thánh người tin người là Đ C T. thật.

Ngày thứ 3

Gãm về sự Đ C G. bác lỗi
các Ký lục và quân Phariseu

Cho đặng làm hoàn tất việc giảng dạy thiên hạ, thì Đ C G. giảng một bài văn tắt trước mặt đoàn lũ, mà bài ấy thật là bài bác lỗi các ký lục và quân Phariseu vì chưng nó dùng quyền mình chẳng nên để lừa dối dân sự. Bài trách ấy chia làm ba phần :

Trước hết người kể văn tắt từng đều, về thói nết quân Phariseu, và các kẻ thông luật là những kẻ chỉ giả hình mà thôi. Vậy người phán rằng : « Bay hãy làm các sự chúng nó dạy phải làm, nhưng mà đừng làm các sự chúng nó thường làm, vì chính mình chúng nó chẳng hề làm các sự chúng nó dạy người ta đâu. Chúng nó là kẻ kiêu ngạo giả trá, làm việc, muốn cho người ta thấy, muốn cho người ta tung hô khen ngợi, ưng mọi người kêu mình bằng thầy bằng ông. »

Đoạn người ngó các môn đệ mình mà phán rằng : « Về phần chúng bay, thì chớ ham những tước thầy tước cha làm chi, vì chúng bay chỉ có một thầy là đấng Kiri-

xitô mà thôi, chúng bay chỉ có một Cha là Đ C T. mà thôi, chúng bay hết thấy là anh em với nhau, mà kẻ lớn hơn hết trong chúng bay, thì phải làm đầy tớ chúng bay mà chớ. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI CHÚA phán rằng : *Chúng bay hết thấy là anh em với nhau.*

Thật bởi suy gẫm dưới chơn thánh Giá lời quý trọng Chúa mới phán làm vậy, thì đã sinh ra các việc thương yêu lạ lùng, các việc ấy là mạch trước hết lập ra đủ mọi thứ nhà dòng.

Các điều cội rễ làm cho kẻ có đạo ăn ở ngang nhau như anh em là tại ba lẽ này : Chúng ta hết thấy chẳng trừ ai, đã sinh ra bởi một cha cùng là một đấng dựng nên. Tông tộc chúng ta là một tông tộc chung, và bởi đó nhờ sự sáng đức tin, thì người ta thấy rõ những kẻ tưởng mình sinh ra bởi dòng dõi cao trọng hơn mà cậy mình kiêu ngạo, thì là sự rất đáng cười là dường nào : Chẳng cần xét đâu xa, ta tính lại một chút, thì ta thấy rõ hết mọi người, kể từ cội rễ chung, từ ông Adong cho đến bây giờ chẳng quá 250 dòng dõi.

Cội rễ chung thì phần gia tài cũng chung.

Trước mặt Đ C T. thì chúng ta có phép như nhau cả : bởi vì hết thấy chúng ta, dầu kẻ có quyền thế đời này, dầu dân sự hèn hạ, thì ai nấy cũng đang Chúa kêu gọi mà hưởng sự sang trọng. Mà sự sang trọng nào ? Chính Đ C T. là phần thưởng sang trọng cho chúng ta mà chớ.

Sau hết mọi người chúng ta là con một cha, thì mọi người là kẻ ăn phần gia tài cha mình, cho nên hết thấy cũng đang mọi ơn vì một lý như nhau hết, chẳng có phân biệt gì đâu. Đ C G. đã phán nơi khác rằng : « Chúng bay là con Đ C T. là đáng cho mưa sa xuống trong ruộng kẻ nhơn đức cũng như trong ruộng kẻ tội lỗi. » Và cho chúng ta dặng tin chắc về đều chơn thật này, thì Đ C G. đã muốn cho chúng ta gọi Đ C T. là cha chúng tôi, chẳng phải là cha tôi vì theo lời ông thánh Gioan kim khâu, thì chúng tôi thương yêu nhau bởi sự thương yêu một cách mạnh mẽ, vì nó có một mạch siêu tánh làm cho mọi người thương yêu nhau trời xa hơn là vì tình nghĩa bà con máu huyết, dầu theo lẽ thường chỉ có một kẻ có tình thâm khí huyết với nhau mới thương nhau mà thôi.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy găm lời Chúa phán rằng : *Chúng bay có một thầy là Chúa Kirixitô mà thôi.*

Hồn xác tôi đầy tràn lửa kính mến Chúa mà tự ý kêu lớn tiếng rằng : Lạy Chúa, có một mình Chúa là thầy tôi, cùng là vua tôi, cũng như có một mình Chúa sẽ nên phần thưởng cho tôi ngày sau mà chớ.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng : *Chớ gì ai nấy có lòng thương nhau, như anh em thật vậy.*

Lại lời thánh GIOAN KIM KHẨU rằng : Chính sự thương yêu theo luật Chúa dạy là phải thương yêu chung hết mọi người chẳng trừ ai.

Ngày thứ 4

Còn găm về sự Đ C G. quở trách các Ký lục và quân Phariseu

Đoạn bông chúc người lại cứ nói với quân ấy một lần nữa, người nói cách mạnh mẽ về làm đều mà nộp rửa quân giả hình sốt sắng như đức ấy. Đầu mỗi câu thì người khải sự tiếng : *Khốn cho bay cả.*

1° Người nộ rửa chúng nó cứng lòng : Vì chúng chúng nó đóng cửa Thiên đàng không cho kẻ khác vào, mà chính nó cũng chẳng vào đâu. 2° Người rửa chúng nó vì mê tham một cách lý lợm xấu hổ bởi vì nó bán kinh nguyện, cao giá lắm. 3° Người nộ rửa nó, vì nó giả bộ sốt sắng mà khuyến dụ người ta theo, mà những kẻ theo nó lại xấu hơn nó nữa. 4° Người nộ rửa vì có việc gì đáng thề, thì nó dùng những cách giả trá mà thề : vì khi đáng lấy bàn thờ mà thề, thì nó nói lấy sự gì trên đầu trên cổ ; khi đáng lấy đèn thánh mà thề, thì nó lấy chủ đèn thánh mà thề. 5° Người rửa nó vì những sự nhỏ mọn mà nó lấy làm can hệ mà giữ cho chín chắn hết sức, còn các điều buộc nặng như lẽ công bình, lòng thương xót và lẽ luật, thì nó rộng lượng tâm quá ; vì chúng phải làm những sự nhỏ mọn và chẳng nên bỏ các sự trọng. 6° và 7° người rửa nó vì nó ăn ở xấu xa quá lẽ, nó ép mình tỏ ra bề ngoài là người sạch sẽ, vì chúng bề ngoài thì xem ra công bình hơn đức, mà bề trong thì đầy những sự giả hình tội lỗi. 8° Người rửa nó vì nó ghen ghét những kẻ hơn đức và các đẳng Tiên tri, chúng, nó

hạt là con những kẻ đã giết các đấng Tiên tri ; và sự gì cha ông nó làm chưa hết thì chúng nó làm cho trọn.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Kinh thánh rằng : *Chúng nó nói mà chẳng làm.*

Bởi các lời Đ C G. quở trách làm vậy, thì xảy có hai việc bòn phận kẻ có đạo phải giữ. Việc thứ nhất là ta chẳng có phép mà vịn lấy lễ những kẻ Chúa đặt mà xem sóc là không ăn ở xứng hợp theo lời mình giảng dạy, mà không vâng giữ các điều Đ C T. dạy mà các kẻ ấy truyền lại cho chúng ta. Những kẻ ấy có ăn ở giả hình như quân Pharisêu thì chúng nó sẽ trả lễ trước mặt quan đoán xét mình là đáng sẽ ăn ở với chúng nó rất nghiêm ngặt mọi đàng, ta đừng có lo lắng đến làm chi. Ta một phải giữ, phải làm hết mọi sự các kẻ ấy truyền dạy, mà đừng làm việc chúng nó làm thì đã đủ.

Vả lại nhiều lần, ta có lễ mà làm và ăn ở bất công với các đấng chăn giữ ta ; nhiều lần ta chẳng biết đặng các đấng ấy đã ăn ở làm vậy vì lẽ nào, cũng chẳng biết có khi các điều người truyền dạy thẳng phép nghiêm ngặt, là tại người đã có quyền phép theo phép đạo dạy làm vậy

chăng. Phải biết, trước hết hơn đức yêu người là hơn đức chủ cốt kẻ có đạo, sau là sự khôn ngoan dạy ta phải giữ đừng làm cho quyền phép các đấng ấy ra yếu thế trước mặt kẻ khác. Con nào có lòng thương cha, tớ nào có lòng kính thầy, thì dễ kiếm lẽ chữa để giữ danh tiếng cho thầy nó lắm.

Việc bốn phận thứ hai là ta hằng phải ăn ở cho hiệp với các điều mình tin, và nếu tình cờ mà ta ở nhầm địa vị nào, buộc ta phải dùng thần thể một hai chút với người ta, thì khi ấy việc ta cũng phải ra oai quyền dạy bảo kẻ khác không khỏi đặng ; bấy giờ mọi người chăm đến ta, ai nấy đã sẵn mà thấy sự lỗi ta, sẵn mà bắt lỗi ta, và vịn lấy gương ta cho đặng bỏ đảng ngay lẽ chính. Ôi ! ta phải trách nhậm nặng nề là dường nào ! như lời ngạn ngữ rằng : Càng cao trọng thì càng buộc nặng. Ôi ! thật đáng bậc ta, như kẻ giữ đạo đều biết, nó buộc ta phải ăn ở dè giữ cho hết sức là dường nào. Ông thánh Phaolô rằng : Dầu hình bóng sự tội, thì ta cũng hãy lánh cho hết sức.

Vậy ta hãy năng xét lương tâm ta lại, và phải ở cho thẳng phép với mình cho

khỏi kẻ khác ở thẳng phép với ta mà chớ.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy găm lời này : Nó lấy đền thờ mà thề nó lấy danh đấng ngự trong đền thờ mà thề.

Lạy Chúa lòng tôi hằng hướng về nhà tạm này, là nơi Chúa ngự, vì lòng yêu dấu loài người ta, dầu người ta ăn ở vô tình bội nghĩa và khinh dể Chúa mặc lòng thì Chúa cũng cứ ở đó luôn. Vì Chúa lấy sự ở giữa chúng tôi làm đều dịu dàng khoái lạc lắm. Tán tụng không khen Chúa đời đời.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng : Anh em hãy ăn ở cho khỏi ai trách và cho khỏi lỗi, giữa dân tội lỗi hư hỏng.

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Kẻ có đạo phải ăn ở thề nào, và ăn nói làm sao cho đặng làm gương tốt cho kẻ khác, và cho cách cư xử của mình làm cho mình đặng phép đặng quyền mà nói kẻ khác.

Ngày thứ 5

Còn gắm về sự Đ C G. trách quân
Ký lục và quân Phariseu.

Sau hết Đ C G. phán trước cùng các
Ký lục và quân Phariseu biết chúng nó
chẳng thoát khỏi dạng hình phạt rất đáng
kinh hoàng đang chờ đợi chúng nó, và
người khóc thành Giêrusalem vì cũng
mắc phải một số phận như chúng nó.
Người phán rằng :

« Ở loài rắn, bay là dòng dõi rắn lục
mà ra, có lẽ nào bay thoát khỏi hình khổ
hoả-ngục đặng ; bởi vì tao sai các đấng
Tiên tri, các hàng Tán sĩ đến cùng bay,
mà chúng bay bắt bớ và giết các đấng ấy,
chớ gì máu vô tội này bay đã đổ lai láng,
từ đời ông Abêlê cho đến đời thầy cả
thượng phẩm Giacaria đổ xuống tại trên
đầu chúng bay, và hình khổ ấy sẽ đổ
xuống trên dòng dõi đang nghe tao phán
bây giờ nữa.

Giêrusalem ơi ! mấy giết các đấng tiên
tri, và ném đá những kẻ sai đến cùng mấy ;
biết mấy lần tao đã muốn hội hiệp các con
cái bay lại trong cánh tao, như gà mẹ ấp
con mà bay chẳng chịu ; bởi đó nhà bay

sẽ bị bỏ đời tàn ử trệ, vì chúng tao nói cùng chúng bay đều này : là chúng bay chẳng dặng xem thấy tao cho đến ngày chúng bay sẽ nói rằng : Chúc mừng dặng lấy tên Chúa mà đến . »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Chúa phán rằng : *Lẽ nào bay thoát dặng hình khổ hoả ngục ?*

Thánh Phaolô tông đồ nói với bọn đạo Philipphê rằng : Anh em hãy lo về phần rỗi mình và run sợ. Mà cho ta dặng lánh khỏi sổ phận khốn nạn ngày sau, thì ta hãy năng suy xét phép công bằng Đ C T. rất nhiệm nhứt là thề nào : phép công bình ấy rất đáng sợ, vì phải trả lễ về hết mọi sự, dầu các sự ta suy nghĩ rất kín nhiệm trong lòng, cũng phải tra xét nữa. Chúng ta sẽ ra trước mặt quan đoán thông biết mọi sự, và chúng ta chẳng có lẽ nào mà tránh cho khỏi người đoán xét dặng ; và sự công bình không phương tránh khỏi, người ta tưởng còn xa mà có khi đã gần đến rồi. Vậy ta hãy lo dọn mình sẵn luôn, mà ra trước mặt người.

Song le chẳng phải là sợ phép công bình Đ C T. một cách nhưng không, mà ta lấy làm đủ dẫu. Ông thánh Gióp nói

những lời cao ý rằng : Tôi sợ Đ C T. như sợ bão. Người ta sợ sấm sét thì không làm gì mà trốn cho khỏi đặng ; song khi người ta thấy mình phải sóng đánh, thì người ta không phải ngồi mà sợ mà thôi đâu ; mọi người đều làm việc, ai nấy lo ném mọi sự trong tàu xuống biển hết, dầu của quý trọng lắm cũng chẳng tiếc, để cho đặng nhẹ ra ; khi ấy ai nấy quên hết mọi sự, một lo cho mình đặng sống mà thôi. Sự ta sợ Đ C T. cũng phải làm như vậy ; ta phải làm việc, phải tế lễ mọi sự, phải bắt đầu làm mọi sự cho đặng tránh khỏi cơn Chúa giận, và lo liệu về phần rồi ta. Có cần phải bỏ mọi của cải, có sẵn dịp mà giúp làm sáng danh Chúa, thì cũng phải làm như đầy tớ trung tín, dầu phải liệu sự sống mình cũng chẳng sợ. Đ C T. có cất lấy đều gì ta yêu chuộng mấy mặc lòng, thì cũng phải lấy lòng nhịn nhục mà chịu mọi sự ấy cho vui lòng. Trong khi bị bão, mọi người lo cầu nguyện ; vậy chẳng phải sợ không mà thôi, song còn phải lo khẩn hứa cầu xin nữa, thì mới đặng.

Ta hãy sợ Đ C T. thì phải, song hãy sợ vì lòng kính mến người, hay là nói cho

phải hơn, là sợ người cho đặng kính mến người hơn nữa thì càng tốt.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời : *Chúc mừng đấng lấy tên Chúa mà đến.*

Ấy là một lời, khi Chúa khấng ngự xuống trong lòng tôi, là nơi khốn nạn chẳng đáng rước Chúa, thì lòng tôi chẳng biết nói lời gì, chỉ biết than thở một lời này, mà tỏ ra lòng biết ơn và kính mến Chúa mà thôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Tiên tri thánh Gioan rằng : *Ở đâu càng dầm dề trong sự vui sướng chừng nào, thì ở đó càng phải lo ăn năn phạt mình hơn chừng ấy.*

Lại lời ông EUSÊBIÔ rằng : Khốn cho những kẻ bây giờ khinh dễ sự là sự nó sẽ khốc lóc vô cùng đời sau trong hoả ngục chẳng khi dừng.

Ngày thứ 6

Gẫm về đồng tiền người đờn

bà goá bỏ trong hòm cúng

Khi Đ C G. quở trách nặng lời quân
Pharisêu giả hình đoan, thì người ngồi

gần một bên hòm cúng, mà xem đoàn lũ vô ra bỏ bạc cúng; người thấy nhiều người ăn mặc sang trọng đến bỏ nhiều đồng bạc to lớn vào trong hòm, đoàn cũng thấy một đờn bà goá nghèo khó kia, đến bỏ hai đồng tiền nho nhỏ vào đó nữa. Bấy giờ Đ C G. gọi các môn đệ đến mà phán rằng: « Chúng bay có thấy người đờn bà khó khăn này chẳng? Tao phán thật cùng chúng bay: có một mình bà ấy cúng nhiều hơn các kẻ khác hết; bởi vì các kẻ khác cúng của dư, còn bà ấy thì lấy bởi của cần kíp cho mình đặng sống, mà cúng hết. » Đoàn Đ C G. ra khỏi đền thờ qua trước mặt những kẻ người mới quở trách chán chương đang gườm gườm người.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Đ C G. phán rằng: *Tao phán thật cho chúng bay đặng biết: hẳn thật có một mình bà goá này cúng nhiều hơn mọi người khác.*

Bởi truyện này thì ta biết Đ C T xem thấy hết mọi việc ta làm, và người đoán xél nó cách nào nữa. Đ C T. xem thấy mọi việc ta hết thấy, dầu những việc rất nhỏ mọn và những việc rất kín, thì người cũng thấu suốt tường tận hết. Con mắt người soi thấu mọi nơi, còn người ta thì

chỉ thấy đặng những sự ta muốn tỏ ra bề ngoài mà thôi. Mà tính kiêu ngạo thì giục ta tỏ sự tốt của mình ra luôn.

Vả lại Đ C T. cũng xem thấy mọi lẽ giục ta làm nữa, còn người ta thì không thấy như vậy đặng, nên nhứt là sự ấy thì ta cũng dễ mà làm cho kẻ khác lầm đặng. dầu khi ta làm theo lương tâm không có ý xấu mặc lòng. Sau hết người biết mọi cách thể ta làm nữa, người biết rõ ta giàu có mà cúng của dư, còn bà kia thì cúng của cần kíp cho mình sống. Bởi đó Đ. Giám mục Bossuet rằng : Các việc bố thí mà Đ C G. khen, là những việc khi người ta lấy trên mình mà cho, nghĩa là lấy những của cần dùng cho mình mà cho; vì chúng chỉ có những của bố thí thể ấy, mới xứng đáng kêu bằng của tế lễ mà chớ.

Nếu Đ C T. xem thấy sự người ta phần nhiều không thấy đặng, như sự suy tưởng kín đáo, ý tưởng cơ quan, thì người cũng đoán các việc ta làm một cách khác xa người đời đoán lắm, bởi vì lý đoán người thì không tây vị ai. Trong lúc ấy âu là ít kẻ đoán rằng đồng tiền nhỏ bà goá kia, thì cao trọng hơn tiền bạc kẻ giàu có cùng nhiều vô số ; song le bởi vì người thông

đong không sợ ai, và sáng suốt mọi đàng. thì người đoán rất công bình không thiên tư chút nào, vì người không tây vị ai, và hề đâu có nhen đức thì người thưởng đó, người thưởng những việc rất nhỏ mọn ta làm, có ý đẹp lòng người.

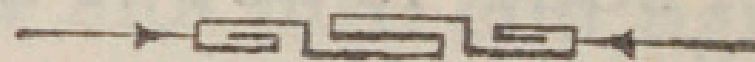
Ta lấy đó mà xem, thì biết ta không nên tin lý đoán người ta cho lắm làm chi, và đặng một đấng rất khoan dong đại độ yêu vì, và vui lòng làm tôi người thì đáng lấy làm trọng là đường nào.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời Kinh thánh rằng : *Bà ấy đã lấy của mình cần dùng mà cúng vào hòm.*

Lạy Chúa, nầy tôi có di gì thì tôi xin dâng cho Chúa hết, cho đặng cảm ơn Chúa vì ơn trọng Chúa mới ban cho tôi. Xin Chúa bổ chi cho sự thốn thiếu tôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Kinh thánh rằng : *Các việc người ta hết thấy, đều ở trước mặt Đ C T, chẳng có sự gì giấu giếm đặng.*

Lại lời thánh PHÊRÔ KIM NGÒN rằng : *Bổ thí nhiều không phải ở tại số tiền bạc, song le ở tại lòng rộng rãi người ta.*

Ngày thứ 7

Gồm về những người ngoại đạo
đến dâng lời ngợi khen Đ C G.

Khi Đ C G. còn ở trong hàng hiên
xung quanh tiền đường, thì có đoàn lũ
người ngoại quốc như người Grêcô quen
gọi là đạo mới còn ở ngoài cửa, in những
kẻ ấy theo đạo ông Moisen mà chẳng chịu
phép cắt bì. Chúng nó đến gần ông thánh
Philippê tông đồ quê ở làng Bethania, là
kẻ chúng nó quen biết trước, mà nói cùng
người rằng : « Chúng tôi ao ước gặp ông
Giêsu, mà nói một chuyện riêng. » Ông
thánh Philippê nói với ông thánh Phêrô,
rồi cả hai đến trình Đ C G. về sự ấy.

Đ C G. trả lời cùng hai Tông đồ rằng :
« Đã đến giờ Con người sẽ dựng vinh
hiền. Tao nói thật cùng chúng bay, nếu
bột lúa chẳng gieo xuống đất và thối đi,
thì nó chẳng trở sinh đặng ; bằng nó có
hư đi, thì nó mới sinh ra hoa quả đặng.
Kẻ nào yêu chuộng sự sống mình, thì nó
sẽ mất sự sống, mà ai ghét sự sống mình
ở đời này, thì sẽ giữ nó lại cho đặng sống
đời đời. Đây tớ phải bắt chước quan
thầy, và khi ấy thầy ở đâu thì tớ cũng ở

đó, và cha tao ở trên trời sẽ làm cho nó
đặng vinh hiển. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI TRONG KINH
thánh rằng : *Thưa ông, chúng tôi muốn
làm quen với ông Giêsu.*

Chúng tôi cũng có đều giục giã trong
òng rằng : Chúng tôi muốn biết Đ C G.
cho đặng kính mến người, và bắt chước
người trong mọi sự, và như vậy thì có lẽ
sẽ hưởng mặt người mà chớ. Có ba cách
giúp ta cho đặng biết Đ C G. cho chí
thiết thâm tình.

Trước hết ta phải bắt chước các người
ngoại đạo này, mà năng lui tới với các
kẻ chầu gần Đ C G. hơn hết, là các thầy
cả, hằng ngày huồi mai dăng trên bàn
thờ của lễ chính mình Đ C G. đã dăng
trên cây thánh Giá xưa. Nói chuyện với
những linh hồn đặng ơn riêng, đầy lửa
kính mến Đ C G. trong lòng và ước ao
khao khát làm cho mọi người nhìn biết
và kính mến Đ C G. nữa. Trên con đường
ta đi không gặp đặng những kẻ sốt sắng
giảng rao cho mọi người biết Chúa như
các thánh Tông đồ sao ?

Hai là ta thừa dịp những ngày lễ trọng
Đ C G. tỏ mình ra sáng láng như các

ngày Hội thánh Thê vạn quốc, các ngày ấy người ta châu Minh thánh Chúa luôn đêm luôn ngày, hay là sự các dân các nước đi viếng Lộ-dức mà biết Đ C G. cũng dặng. Như chính mình Đ C G. đã phán, nếu người ở giữa đôi ba người hiệp nhau lấy tên người mà cầu nguyện ; phương chi là khi có đồ hội người ta đồng dẫn hiệp nhau, mà làm sáng danh người giữa trời giữa đất, thì người chẳng bằng lòng ngự trị đó sao.

Song le cho dặng biết Đ C G. thì nhứt là phải đọc đi đọc lại mà suy gẫm cho thâm trầm cuốn sách cao trọng Evang này ; sách ấy dầu ta đọc đi đọc lại có mấy trăm lần, mà mỗi khi ta đọc mà gẫm lại, thì còn gặp nhiều điều quý trọng và những lời dạy dỗ tốt lành ta đã đọc trước mà chưa hiểu dặng ; đó là chính điều chỉ sách E-vang là sách Đ C T. truyền là mạch suối chẳng hề cạn là nơi các dòng dõi muôn dân đều dặng đến mà đỡ khát.

KHI CHỊU LỄ. — Ta bấy gẫm lời này :
Chúng tôi muốn xem Đ C G.

Này là chính sự tôi một ước ao ở dưới đất mà thôi, là xem thấy Chúa ; dặng hưởng mặt Chúa cũng như khi ở trên

trời, thì chỉ sẽ lo một việc ấy mà thôi. Nhờ sự chịu lễ, thì dầu còn ở thế này tôi đã khi sự hưởng phước Thiên đang vậy.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Gioan Tông đồ rằng : *Kẻ nào chẳng kính mến, thì chẳng biết Đ C T. vì Đ C T. là chính sự yêu mến.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Ở sự xinh tốt hằng cũ hằng mới luôn, tôi kính mến Chúa đã muộn quá.

Tuần 25 sau lễ Hiện xuống.

Ngày Chúa nhật

Còn gấm về Đ C G. và các kẻ còn ngoại đạo.

Đ C G. phán thêm rằng : « Bây giờ tôi buồn rầu bối rối lắm. Lạy Cha, xin cứu tôi cho khỏi giờ này, song le tôi đã đến cũng vì giờ này, xin Cha hãy làm cho sáng danh Cha. » Đ C G. nguyện làm vậy, thì có tiếng bởi trời phán rằng : « Tao đã làm cho sáng danh Tao rồi, và Tao cũng sẽ làm cho sáng danh Tao lại một lần nữa. » Cả và đoàn lũ nghe tiếng om sòm bởi trời mà xuống làm vậy, kẻ thì nói rằng là tiếng

sấm sét, kẻ khác lại nói rằng đó là Thiên thần xuống nói khó với người.

Khi Đ C G. nghe người ta đoán cách nọ thế kia làm vậy thì người trả lời rằng : « Chẳng phải là vì lao mà đã nghe tiếng phán làm vậy, song là vì bay mà chớ. Đã đến giờ thế gian phải chịu đoán xét, đã đến giờ nhà nước kẻ xấu xa phải hư nát. Về phần Tao, thì bao giờ tao sẽ chịu treo trên cây thánh Giá, thì tao sẽ kéo mọi sự đến cùng tao. » Cả đoàn lũ thưa rằng : « Chúng tôi đã nghe thánh Kinh nói Đấng Kirixitô hằng sống đời đời ; nhưn sao thầy dạy Con người sẽ chịu đóng đinh thánh Giá làm vậy ? Vậy thì Con người đó là chỉ ai ? »

Đ C G. trả lời rằng : « Chính Tao là sự sáng chúc. Tao còn ở giữa chúng bay một ít lâu nữa. Trong khi bay còn sự sáng soi cho, thì bay hãy đi, cho khỏi tối đến thình lình mà đi chẳng dặng chằng ; vì kẻ đi trong lúc tối tăm thì không biết đi vào đâu. Trong lúc bay còn sự sáng, thì hãy tin sự sáng, hãy làm con cái sự sáng . »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI CHÚA phán rằng : *Lạy cha, xin cứu con cho khỏi giờ này.*

Tính tự nhiên, khi thấy sự khốn khó thì lấy làm khó chịu, và bởi đó Đ C G. muốn làm gương cho ta vững lòng chịu khó, thì người đã vui lòng mà lãnh lấy nó và cũng ước ao cho có nó nữa, như người đã phán rằng : Hẳn thật tôi đã đến vì giờ này.

Không có lẽ mà chúng tôi không bị Đ C T. thử, phải chịu sự khốn khi này khi khác như làm vậy đâu ; vậy thì chúng tôi phải liệu làm sao, phải cự địch thế nào cho đứng khởi hoàn thắng trận các cơn khốn cực ấy : Có ba lẽ giúp kẻ có đạo đứng lòng mạnh mẽ thật mà chịu sự khốn khó : là lòng tin cho mạnh mẽ sốt sắng, lòng cậy cho vững vàng và cầu nguyện cho hết sức.

Một là *Lòng tin* ; chúng ta biết ta là môn đệ Chúa chịu đóng đinh, thì hẳn ta ở đời này là phải chịu khó chịu thử mọi cách gian nan, ta đã biết thấy ta đã chịu thử như vậy, và một cách khó chịu khác xa hơn mọi sự ta phải chịu bội phần. Nhớ lại một chút các sự khốn khó Đ C G. đã chịu trong buổi người chịu nạn, thì đã đủ : các kẻ nghĩa thiết người thương yêu hơn hết, đều bỏ người cả, dân Giudêu là

dân người đã xuống ơn lành đầy đầy tràn trề, thì cũng cứng lòng chẳng có một ai thương đến người, người phải chịu các giống hình khổ phi thường, và sau hết người đã chịu chết cách rất xấu hổ, chịu chết như đoàn tội tá, mà vốn người là Chúa trời đất muôn vật.

Hai là *Lòng cậy* ; chúng ta biết ta phải chịu thử dầu cực khổ gay go mấy mặc lòng, thì cũng có một buổi mà thôi, lại trong buổi ấy đã có Đ C T. ở đó, mà nâng đỡ ta, thêm sức cho ta chịu khó bằng lòng, và giả như ta chịu khó vì người, và hiệp một ý với người, thì người thương ta gấp trăm. Vậy đừng ngã lòng làm chi ; như lời thánh Phaolô nói, chúng ta đã có Đ C T. hứa ban sự sống đời đời cho ta.

Bà là *Cầu nguyện cho hết sức* ; chính buổi ưu sầu phiền não hơn hết, là xem thấy mọi sự gớm ghê trong buổi người chịu nạn ; bấy giờ bay tỏ ra trước con mắt người làm cho người kinh khủng sợ hãi ; thì người cầu xin Đ C Cha ban sức mạnh cho mình đừng sức chịu nổi các sự ấy ; người cầu nguyện trong vườn Giết-sêmani ; trong lúc bị giam cầm bị đánh

đòn người cũng cầu nguyện, nhứt là phút sau hết ở trên cây thánh Giá, thì người càng cầu nguyện hơn nữa, và người trút linh hồn chính buổi người đang cầu nguyện sốt sắng. Ấy người có sức mạnh và đặng đều an ủi là nhờ sự cầu nguyện ; cũng như ta gặp lúc khốn khó mà cầu nguyện cho mạnh mẽ cũng đặng sức và đều an ủi luôn như vậy chẳng sai. Thế gian không có lẽ mà cho ta đặng đều an ủi thật, như khi ta cầu nguyện dẫu.

KHI CHỊU LỄ — Ta hãy gẫm lời Đ C Cha phán rằng : *Tao đã làm cho sáng danh Tao, và Tao sẽ làm như vậy nữa.*

Linh hồn tôi cũng như R. th. Đ. Bà Maria ở nhà bà thánh Isave, đặng vui mừng hơn hờ mà kêu rằng : Linh hồn tôi ngợi khen Chúa, vì những ơn lành người hằng ban xuống cho tôi, nhứt là ngày hôm nay cách riêng.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng : *Chính giữa lúc tôi phải gian nan khốn khó, thì lòng tôi đầy sự an ủi và sự vui mừng khoái lạc.*

Lại lời sách GUONG PHƯỚC rằng : Nếu anh em từ chối chẳng muốn chịu khó

thì anh em từ chối mũ triều thiên, đã để dành cho kẻ sẵn lòng chịu khó mà chớ.

Ngày thứ 2

Gặp về quân Giudêu cứng lòng tin
là thế nào.

Quân Giudêu là người bòn hương với Đ C G. dầu xem thấy những phép lạ rõ ràng Đ C G. đã làm trước mặt chúng nó, thì chúng nó cũng chẳng tin người, mà nhứt là những kẻ đầu mục; ấy là lời ông thánh Gioan chép trong sách Evang cao trọng, trong mấy năm người gần tạ thế Đ C T. đã phán trước trong sách Tiên-tri Igiaia về sự chúng nó mù quáng tối tăm và cứng lòng chai đá làm vậy. Thế thì trong những kẻ đầu mục trong dân cũng có nhiều người tin Đ C G. mà chẳng tỏ mình ra tỏ tường, vì sợ các kẻ làm đầu mục trong dân đuổi ra không cho thông công với nó chẳng. Và ông thánh Gioan lại thêm rằng : « Đ C G. nói đã lâu trước trong mấy lúc người cãi lẽ với quân Phariseu mà rằng : « Kẻ nào tin Tao, thì chẳng phải là tin tao, bèn là tin đấng đã sai Tao mà chớ. Lời tao dạy là lời bởi trời mà

xuống và cần kíp phải tin cả tao và tin cả lời tao dạy nữa. Vì phần những kẻ đã chịu lấy lời tao mà chẳng giữ thì chẳng phải là tao sẽ đoán xét nó đâu ; bởi vì tao đến không phải cho đặng đoán xét thế gian, song cho đặng cứu nó cho rồi mà thôi. Sự tao dạy ; thì tao dạy như Đ C Cha đã nói với tao phải dạy mà chớ. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY Suy lời Kinh thánh rằng : *Chính lời Evang tao đã truyền sẽ đoán xét những kẻ không giữ lời ấy.*

Mấy lời Đ C G. đã giảng về sự rồi linh hồn là hột giống sinh sự sống cho nhiều người mà cũng là hột giống sinh sự chết cho nhiều người khác tùy theo lòng người ta ăn ở khác nhau thế nào. Vì sự ấy ông thánh Augutinô đã dùng đến ví này mà cắt nghĩa rằng : Trời mưa xuống trên hột giống tốt, và trên bụi gai, song lẽ mưa sa xuống trên giống tốt, thì giúp cho nó mọc lên và gìn giữ nó cho đến khi trổ vào kho ; còn các gai gốc thì cũng chịu lấy hột mưa bởi trời cho đặng mọc lên như vậy, song cho đặng đến sau bỏ vào lửa ; mà vốn cũng là hột mưa như nhau. Về các lời Evang cũng như làm vậy, là hột mưa trên trời sa xuống trên mọi người ; vậy ai nấy

phải xem trong lòng mình có cái rẽ nào, và mưa tốt này sa xuống trên đất nào. Biết các đều chơn thật bởi trời, là các đều sách *Evangelium* dạy ta, ấy là một ơn quý trọng vô giá, song nếu ta dùng ơn ấy không nên, thì ấy là một sự hiềm nghèo đáng sợ là dường nào.

Vậy ta hãy nói như Cha Bourdaloue rằng : Lạy Chúa, luật Chúa thì công bình và khôn ngoan mọi đàng, lòng tôi không lẽ mà không khen ngợi luật ấy đặng, song có một sự làm cho tôi phải hổ ngươi, là tôi chưa dám khoe mình là kẻ giữ luật trọn, kéo tôi ra như nói dối vì các việc tôi làm, ít hiệp với luật thánh sạch dường ấy. Bởi đó luật càng thánh thì càng đáng sợ hãi ; bởi vì tôi sẽ chịu lẽ luật đoán xét, và nếu tôi đầy dẫy tội lỗi, cách ăn nết ở chẳng hiệp cùng các đều luật dạy, thì tôi sẽ mất linh hồn đời đời chẳng sai.

Hằng ngày ta hãy suy gẫm lời hằng sống này, là lời chỉ vẽ rõ ràng cho ta biết việc bốn phận phải làm hằng ngày.

KHI CHỊU LỄ. — Ta phải gẫm lời Đ C G. phán rằng : *Chính Tao là sự sáng, Tao đã đến trong thế gian này, để cứu những kẻ tin Tao khỏi sự tối tăm lầm lạc.*

Lạy Đ C G., Chúa là sự sáng soi cho tôi đang sống, xin Chúa cũng soi sáng cho những kẻ ở xung quanh tôi. Chớ chi hết mọi người đều thờ phượng kính mến Chúa.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Kinh rằng : *Chúng Đ C T. thì đáng tin lắm, nó làm cho các con nit đang khôn ngoan thật.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Chúng ta hãy nghe sách Evang như tiếng Chúa kêu ; bởi vì các lời quý trọng trong sách ấy, Chúa đã truyền ra, chỉ vì một lòng yêu mến ta mà thôi.

Ngày thứ 3

Gẫm về sự Đ C G. phán trước về thành Giêrusalem phải phá cùng về ngày tận thế.

Thuở ấy Đ C G. đi lên triền núi Olivê, cho đang ở lại đêm đó mà cầu nguyện. Vậy đang khi người xây mặt về phía mặt trời mọc, mà nhìn xem sự tốt đẹp la lung như bức tranh vẽ khéo léo ở dưới chơn trời, thì có một người môn đệ giơ tay chỉ chòm nhà oai nghi rực rỡ,

thuộc về đền thờ thành Giêrusalem mà nói lớn tiếng rằng : « Lạy thầy, hãy xem các hoàn đá quý trọng và nhà cửa oai nghi rực rỡ là dường nào ! » Đ C G. trả lời rằng : « Bay khen các nhà cửa đồ sộ tốt lành làm vậy sao ? Đã gần ngày chẳng còn hoàn đá nào chồng trên hoàn đá nào nữa ».

Đoạn ai nấy ngồi xuống, mà các thánh Tông đồ ngồi cách xa thầy mình một chút.

Bấy giờ Đ C G. khởi sự nói về ngày tận thế, thì bốn đầy tớ là ông Phêrô, Anrê, Giacôbê và Gioan thưa Đ C G. rằng : « Lạy Thầy, xin thầy dạy cho chúng tôi biết khi nào các việc ấy sẽ xảy ra ? sẽ có dấu nào chỉ sự Chúa ngự đến, và chỉ sự Tận thế ? »

Đ C G. chẳng phán dạy lời nào cho thoả sự tọc mạch phô trương ấy, người một phán dạy phải canh giữ mình và lo về phần rồi trước hết mọi sự. Trái đất là như một chốn chiến trường rộng lớn. Trong thế gian ngũ hành sinh giặc giã và các dân sẽ đánh lộn nhau ; về phong hoá, thì sự lầm lạc chống trả sự thật, sự xấu đánh lộn với sự tốt, và quỷ satan sẽ chống cự với đấng Cứu chuộc và Hội thánh

người. Kẻ nào chẳng bối rối về các sự tai nạn chung, chẳng bị tiên tri giả phỉnh phờ, chẳng lay động vì cơn bắt bớ, thì có phúc thật. Kẻ nào bền đỗ cho đến cùng, thì sẽ đặng rồi. Trước hết phải giảng rao lời Evang này khắp mọi nơi thiên hạ đã, thì mới khi sự lặn thề.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Chúa phán rằng : *Khi chúng bay nghe nói về các sự tai nạn này, thì chúng bay chớ sợ hãi bối rối làm chi.*

Nhiều khi có sự tai biến nhỏ mọn xảy ra chỗ này chỗ khác một hai chút, thì đã có tiên tri chỗi dậy mà nói rằng tận thế đã gần đến, đến sau cơn bão đã qua trời mù đã sáng lại rồi, không còn ai xét đến các sự khốn nạn đã thấy trước thế ấy nữa. Ta chớ theo sự tọc mạch vô ích, mà muốn biết những sự kín nhiệm Đ C T. khôn ngoan vô cùng đã tường không để cho ta biết, thì hay hơn, và hãy bằng lòng biết các sự giúp ta đặng nên thánh và hãy tỉnh thức mà dọn mình ra trước mặt quan đoán chúng ta. Tận thế cho ta là khi hết đời ta mà chớ.

Cho đặng chống trả mạnh mẽ khỏi ngã lòng, mỗi khi ta thấy trong Hội thánh xảy

ra nhiều đều tai nạn, hoặc chung hoặc riêng, thì ta hãy dùng bốn phương thể Đ C G. đã dạy ta trong dịp này : Một là sự *canh giữ* trong mọi buổi, buổi càng cực khổ gay go thì càng phải gắng hết sức mà chịu, và càng phải dè giữ cho lắm, phải xa lánh hết mọi việc buổi khác nên mà buổi này bất tiện : như sự đô hội người ta, sự xem tuồng xem hát, v. v.. Hai là sự *nhịn nhục* bằng lòng trong mọi nỗi gian nan, đều ấy là chính như đức cả, Đ C G. đã dạy các thánh Tông đồ giữ cho đặng bằng yên vui vẻ. Ba là sự *trung tín bền đỗ* đừng ngã lòng, ai có đại mà bỏ các việc đạo chính buổi cần kíp nó phải giữ thì mặc ý ai ; phần ta thì hãy thêm lòng trung tín bằng hai, mà làm các việc đạo ta quen làm, là sự đọc kinh, cầu nguyện, rước lễ, viếng nhà thờ, vân vân. Bốn là sau hết *lòng tin cho mạnh mẽ* hết sức. Ông thánh Phaolô đã dạy sự ấy với các môn đồ đời người, mà chắc đời ấy có các sự khốn nạn đủ mọi thứ chẳng kém đời ta đâu.

Vậy chính sự làm cho ta đặng sức mạnh và đặng thắng trận là đức tin ta mà chớ.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy suy lời Chúa

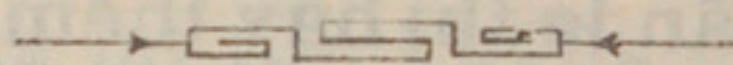

phán rằng : *Chúng bay sẽ làm chứng về tao trước mặt các kẻ có chức quyền phần đời.*

Bởi đâu tôi sẽ dặng sức mà xưng Chúa ra thế ấy ; chẳng phải là tại ăn của nầy hằng ngày, làm cho tôi dặng mạnh mẽ phần chấn làm vậy sao ?

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHIĩ lời Kinh thánh rằng : *Anh em hãy vững chắc mà đi dâng Chúa.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Ở đâu càng có sự hiểm nghèo, thì ở đó càng trông cậy có ơn giúp, bởi vì Đ C T. sẵn lòng giúp ta chính buổi ta cần kíp phải nhờ người.

Ngày thứ 4

Còn găm về sự thành Giêrusalem
phải hủy hoại

Đ C G. cứ phán rằng : « Vậy khi bay xem thấy sự dôi tẻ cả thể ở nơi chốn thánh là sự Tiên tri Daniel đã nói trước, bay đọc thì hãy hiểu cho rõ, khi bay xem thấy thành Giêrusalem phải lính vây, thì bay hãy biết nó đã găm phải hủy hoại. Khi ấy

nếu chúng bay ở trong nước Giudêu thì chúng bay hãy trốn lên núi ; kẻ ở trên sân nhà, chớ vào trong nhà làm chi, vì chung này là những ngày báo oán, các lời Tiên tri nói trước sẽ nên trọn ; các sự khốn nạn này rất lạ, chưa từng nghe, và từ tạo thiên lập địa và đến sau cũng chẳng hề sẽ có sự làm vậy bao giờ. Ví bằng Đ C T. chẳng bớt số phần phạt ấy thì chẳng có ai thoát khỏi sự chém giết nhau, như vậy đâu ».

Hắn thật năm 70 sau Chúa ra đời thì thành Giêrusalem phải vây cách dữ tợn góm ghê, ở trong thành có một triệu mười vạn người phải giết chết, và chín vạn bảy ngàn người phải giam tù và phải lên án chịu các hình khổ trong trường đua, hay là phải bị di đày ; vì khi ấy không có đủ thập-giá mà đóng đinh chúng nó.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI RẰNG : *Con qịan bởi trời sẽ đổ xuống trên đầu mây.*

Cho đặng rõ về những chuyện xảy ra đã chép trong sử đời ta bây giờ, thì ta hãy suy gẫm các hình khổ rất góm ghê đang chờ đợi các dân bỏ đạo. Đ C T. đã bỏ nó, nó muốn ra khỏi tay Đ C T. khỏi nhà người ; nó đã quả quyết trước mặt

mọi người như quân Giudêu rằng : Chúng tôi chẳng muốn cho người cai trị chúng tôi, chúng tôi chỉ nhìn một vua là Xêsarê mà thôi. Đ C T. đề cho chúng nó theo ý riêng mình, mà hẳn thật chúng nó sẽ giống các dân mọi rợ hơn hết, muốn lấy hình dạng dối trá văn minh, trong hết mọi sự, thì đã ra đại đột hèn hạ đến đối mề theo bè tin những sự có hình thể mà thôi, nó lấy sự văn minh mà bỏ Đ C T..

Song le những dân vô đạo ấy, vì không đặt ơn trên xui khiến, nó chỉ cậy sức riêng mình, thì chầy kíp chúng nó sẽ gặp dân mạnh hơn, có chế độ phép tắc hơn, và có sức nhiệm dẫn lối cho, thì nó phải bại tàn phải làm tội tở chẳng sai. Các nước xưa đã lấy thế lực mà khuyến dụ các dân theo mình thì lần lần tan mất, như các dân khác ; ai biết dùng ngọn đèn đức tin, mà xem Sử ký chung cả thế gian, thì có chứng rõ ràng không lẽ chối đặt : các dân lớn lao lực lượng, như quân Giudêu, Pexia. Êgiếptô, nước thượng vị Grêcô, Rôma, Alemanha và Russia thấy đều điêu tàn hết ; cả thế gian đã điêu tàn đã bị tịch ký hết ; chỉ còn nước nào có đạo chính thì đứng vững mà thôi.

Ôi ! đều ấy có sức an ủi ta là kẻ có đạo chính, cũng là bài dạy dỗ ta rất hay là đường nào ! Nếu ta muốn cho nước ta, là nước xưa rày đã có nhiều lễ đáng khoe đáng mừng, dặng giữ trật tự trong thế gian thì phải dùng mọi phương pháp, mà ngăn đón cho nhà nước ta khỏi ra mê muội, chỉ tin những sự có hình thể mà thôi và khỏi bỏ đạo nữa. Ta hãy dùng các phương pháp Đ C G. đã chỉ, thì ta sẽ làm nên việc ấy chẳng sai : Các phương pháp ấy là sự hiệp làm một với nhau, làm gương tốt cho nhau ; chúng ta là muối phải làm ích lợi cho dân nước nhà, và làm việc : như lo cho nhiều người coi Thiện báo, giảng dạy, lập sở làm việc cho khỏi ở nhưng sinh dịp tội, dâng mình cho Rất thánh Trái tim, v. v..

Ta hãy nói như thánh Phaolô rằng : Đ C G. phải cai trị từng người một, từng gia thất và cả nước nữa. Phần rồi nước ta ở tại đó hết.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gắm lời Chúa phán rằng : *Vì các người nhơn lành, thì các ngày tang khó ấy đã bớt lại.*

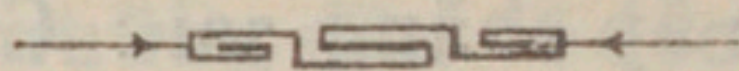
Chính mình Chúa và một mình Chúa đang ngự thật trong nhà tạm này, là đáng

nâng đỡ chúng tôi, là đáng bênh vực chúng tôi trong giờ nguy hiểm đang mà thôi. Chúa là Chúa trời tôi, cũng là vua tôi nữa.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Tiên tri Gioel rằng : *Lạy Chúa, xin Chúa cứu cơ nghiệp Chúa cho khỏi bị hổ nhục nha, vì làm cơ cho các dân ngoại đạo nhạo cười.*

Lại lời ông TERTULIANÔ rằng : Không muốn nhìn biết đáng không biết không đáng, ấy là tội gồm hết các tội thấy thấy.

Ngày thứ 5

Còn gấm về ngày tận thế

Đoạn Đ C G. kể ra từng đều về các ngày sau hết thế gian, người chẳng nổi câu, cách các tiên tri chép, một nói ngay về các điềm lạ xảy ra trên trời dưới đất thế này : các dân sẽ ra buồn rầu khốn khổ, vì xem thấy những sự loạn thường thế ấy, mọi người sẽ ra khô bèo, vì sợ hãi, mà chờ đợi các sự tai biến cả thế, đã hòng xảy đến . Bấy giờ trên trời sẽ có dấu con người và thánh Giá hiện ra trên không, và mọi người đánh trống ngực, vì người ta sẽ xem thấy con người hiện ra

trong ánh mây, một cách sáng láng oai nghi quá bội, và các thiên thần thối loa lớn tiếng mà gọi các kẻ Chúa chọn khắp tứ phương chơn trời phải hội lại làm một.

Đoạn Người trở lui lại mà phán trước về sự thành Giêrusalem phải hủy hoại. Người phán rằng : « Khi chúng bay sẽ xem thấy các sự xảy đến làm vậy, thì chúng bay hãy ngửa mặt lên trời, mà nhìn xem vì sự cứu chuộc bay gần đến. Khi chúng bay xem thấy cây vả sinh lá non, thì chúng bay đoán mùa hè đã hòng đến ; cũng một lẽ ấy khi chúng bay xem thấy các sự này, thì chúng bay sẽ nói rằng Kirixitô chẳng có ở xa ; người đã đến nơi ngạch cửa ; nước Đ C T. đã hòng đến. Dòng dõi này chẳng tuyệt mất cho đến khi các lời tiên tri ấy nên trọn. Trời đất sẽ qua, mà lời ta phán chẳng có qua đâu.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Chúa phán rằng : *Chúng nó sẽ xem thấy con người hiện đến, đầy sự oai nghi vang hiển trong ánh mây.*

Này là ngày khởi hoàn oai nghi, đấng Cứu chuộc người ta khinh để đã lâu ngày, đã bắt bớ người và các kẻ giúp việc người. Nhon sao người lại đến.

Trước hết cho đăng hội hiệp các kẻ người đã chọn, như kẻ chán chiến hội đoàn chiến xiêu lạc của mình lại xung quanh mình ; và chính mình Đ C G. đã phán rằng : Đến sau thì sẽ còn một đoàn chiến mà thôi, là đoàn các linh hồn có lòng trung nghĩa mà giữ đạo người truyền, và đã kính mến người trong mọi đời, ở dưới đất này và khắp đâu đó xa gần nữa. Ấy là lẽ mạnh giục ta phải lấy nhưn đức thương yêu xứng đáng kẻ có đạo, mà ở với nhau cho đăng hội hiệp nhau lại làm một, mà đua tranh giúp đỡ nhau, bầu đăng thêm số đoàn chiến Chúa Kirixitô hơn nữa.

Người cũng trở lại cho đăng làm hoàn tất việc mình là đăng Cứu chuộc loài người, là lập lại cho hẳn hoi thứ tự nước Đ C T. là nước người đã khổ sự ra kiều trong nhiều đời trước. Đến ngày ấy ta sẽ thấy nước Đ C T. có phép luật oai nghi sang trọng là thế nào ; có nhiều sự xảy ra mà ta chẳng hiểu có sự thế nào, thì bấy giờ ta sẽ rõ giá trị các việc ấy ra thế nào ; cả truyện loài người khi ấy sẽ có sự kết cùng theo sự tự nhiên phải có.

Sau hết Đ C G. sẽ đến lại, cho đăng

làm đầu mà đoán xét chung. Các sự đại khái xảy ra trong ngày ấy, thì ta sẽ găm trong ít ngày khác. Hôm nay bài Evang tỏ ra cho ta ít lời như bài tiêu dẫn việc cả thể này mà thôi.

Đ C T. khôn ngoan vô cùng đã xét đoán phải thì mà tỏ ra cho ta biết có giờ người sẽ dựng khởi hoàn thắng trận hiển vinh ; và người cũng chẳng buộc con người nói trước đều ấy, để cho ta gắng sức mà lo giữ mình luôn. Trong khi ta mắc phải buồn rầu tai ương khốn nạn, thì ta hãy tỉnh thức, hãy cầu nguyện hãy trông cậy cho bền. Đ C T. sẽ làm theo giờ người đã định và ta có lòng tin cho mạnh mẽ chẳng chút nghi nan, thì ta sẽ có ơn mạnh mà chịu khó cho vui lòng.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy găm lời rằng : *Chúng bay hãy biết Chúa Kirixitô đã đến gần, người đã ở nơi cửa rồi.*

Lạy Đ C G., kìa bây giờ Chúa ở gần hơn nữa là ở trong lòng tôi là nơi khốn nạn chẳng đáng làm nơi Chúa ngự. Xin Chúa hãy hoá nên sức mạnh và sự an ủi tôi trong giờ nguy hiểm.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời tiên tri Ygiaia rằng : *Chỉ có một mình Chúa sẽ*

hiện ra cách oai nghi sáng cả trong giờ ấy.

Lại lời thánh HIÊRONIMÔ rằng : Dầu các thánh cũng chẳng dặng xem thấy sự oai nghi kinh khủng quan đoán cao cả này, mà khỏi sợ dẫu.

Ngày thứ 6

Găm về đầy tớ tốt và đầy tớ xấu

Đ C G. lại phán thêm rằng : « Nếu các sự này sẽ xảy ra chắc thì chẳng có ai biết dặng ngày nào giờ nào, dầu thiên thần trên trời cũng vậy, có một mình Đ C Cha biết dặng mà thôi. Về sự dặng Kirixitô đến lần sau hết cũng như buổi lụt Đại hồng thủy đến chính lúc thiên hạ đang sa đà theo sự vui sướng chơi bời, chẳng ai ngờ đến mà giữ mình dặng, thì lục trôi hết mọi người mọi vật.

Đoạn Đ C G. phán như kết lại rằng : « Vậy bay hãy tỉnh thức hãy cầu nguyện chẳng khi dưng, vì bay chẳng biết giờ nào Đ C T. sẽ đến. Nếu chủ nhà biết giờ nào kẻ trộm đến, thì âu là sẽ canh giữ chẳng để cho nhà mình phải ăn trộm dẫu. Bay hãy bắt chước người đầy tớ trung tín khi

chủ trở về nhà mà thấy nó đang thức canh nhà, thì thưởng nó, cho giữ việc coi sóc mọi của trong nhà mình ; và đừng bắt chước đầy tớ thất tín, thừa dịp chủ nhà đi khỏi, mà dùng chức quyền mình mà làm tướng, đánh đập các bạn đầy tớ với mình, và dùng ngày giờ mà theo đảng hoa nguyệt. Khi chủ nhà trở về thỉnh linh thấy sự làm vậy, thì đánh chết và phạt nó cách gớm ghê kinh khủng, như quân giả binh, rồi bỏ nó vào nơi khóc lóc nghiêng rãng đời đời. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Kinh thánh rằng : *Bay hãy cầu nguyện chẳng khi dừng.*

Đ C G. dạy ta và cứ thôi thúc giục giã ta cầu nguyện luôn. Vậy trong việc rời linh hồn, thì sự cầu nguyện thuộc về phần nào ?

Nhơn sao phải cầu nguyện, và Nhơn sao phải đọc kinh ? Là vì hai lẽ căn bản này : lẽ thứ nhất sự cầu nguyện là đều cần kíp cho ta dặng ấn ở xứng đáng người có đạo hơn. Bởi tính tự nhiên, thì ta hướng chịu về sự tội, mà ta cần kíp phải có các phương thế hiệu nghiệm cho dặng chống trả tính ấy, mà làm thoã phép công bình Đ C T. Vậy người ta hằng thấy trong

Hội thánh có sự ăn chay bổ thí, và đọc kinh cầu nguyện, là như ba phần đền tội kẻ có tội phải làm cho đặng đền tội mình. Nhưng mà nhiều người hoặc vì yếu đuối phần xác, hoặc làm việc nặng nề, thì tưởng không lẽ ăn chay đặng, lại nhiều người dầu có lòng mà không có di gi, thì làm việc bổ thí cũng không đặng. Bằng về sự cầu nguyện, thì không có lẽ gì mà chữa mình cho khỏi đặng, vì ai nấy đều làm đặng việc ấy theo cách mình muốn.

Lễ thứ hai cũng như bởi lễ thứ nhất mà ra, là sự cầu nguyện cần kíp cho ta cho đặng biết chết lành. Tính tự nhiên khi thấy linh hồn hà xác thành linh làm vậy, thì lấy làm khó chịu ; mà ta thì có một sự cần thiết là phải có ơn riêng cho đặng chịu chết chẳng những không tiếc, mà lại vui mừng mà chịu chết như các thánh. Ơn ấy ta sẽ đặng vì lời cầu nguyện cùng Đ C T. là dâng ta dâng mình chịu chết như của tế lễ dâng cho người trước ; ta cũng đặng ơn ấy vì lời cầu nguyện cùng các thánh mà xin các đấng giúp ta và nhất là ông thánh Giuse cách riêng, vì người là bòn mạng sự chết lành.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gắm lời này :

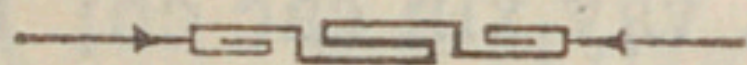

Bởi vì chúng bay chẳng biết giờ nào Đ C T. sẽ đến.

Lạy Đ C T. thật tôi biết Chúa hằng sẵn lòng ngự xuống trong lòng những kẻ ước ao rước Chúa. Lạy Đ C G. xin hãy đến, xin hãy đến cùng tôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Giacôbê rằng : *Nếu ai trong chúng ta thiếu sự khôn ngoan, thì hãy xin cùng Đ C T. người sẽ ban cách rộng rãi cho hết mọi người, mà chẳng có liếc sự mình ban đâu.*

Lại lời thánh GIOAN KIÊM KHẨU rằng : *Này là điều chơn thật, ai này cũng rõ, là chẳng có sự cầu nguyện giúp cho, thì không lẽ mà nên người hơn đức cho thật dặng, hay là nên hơn đức cho lâu và cho đến cùng dặng.*

Ngày thứ 7

Gẫm về các người trinh nữ khôn ngoan
và các trinh nữ dại.

« Cho dặng ở trung tín cho chắc, thì phải ở cho bền chí, phải canh giữ luôn về mọi khi lòng mình dấy động, hầu giữ

nó cho vện sạch, giống như các người trinh nữ này là các con gái danh dự của các người bạn, các người nữ ấy cầm đèn trong tay, mà đi rước những người bạn; trong các người ấy, có năm người khôn ngoan giỏi giẩn, và năm người nhẹ dạ cùng khờ dại; các người trước đem đèn đi, thì có đồ dầu sẵn trong bình trước, còn năm người kia thì quên lấy dầu đem theo mình. Vậy khi người bạn còn trẻ chưa đến, thì các trinh nữ ấy buồn ngủ, thì ngủ hết; đến nửa đêm, hội đám cưới đã vào trong nhà, thì các trinh nữ đều chỗi dậy hết, mà cầm đèn trong tay. Bấy giờ các người nữ dại đột nói cùng các bạn chị em rằng: Xin các chị cho chúng tôi dầu với, vì đèn chúng tôi hòng tắt. Các người nữ kia trả lời rằng: Chúng tôi sợ thiếu, vậy xin các chị hãy đi nhà hàng mà mua. Khi chúng nó ra đi, thì đám cưới đã đến nơi, và khi trở về, thì thấy các cửa đóng hết. Vậy chúng nó kêu đi kêu lại rằng: Xin mở cửa cho chúng tôi vào cùng. Song le người bạn ở trong trả lời rằng: Tao nói thật rõ ràng cùng bay: là tao không biết bay. Đ C G. tóm lại rằng: Vậy chúng bay hãy canh giữ,

vì chúng bay chẳng biết ngày nào, cũng chẳng biết giờ nào Con người sẽ đến. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Chúa phán rằng : *Các người nữ đã sắm sẵn dầu đèn thì đã vào làm một cùng người bạn trong phòng dọn tiệc ăn cưới.*

Đừng kể sự cầu nguyện, sự thương yêu anh em, thì còn một điều thứ ba Đ C G. dạy ta hơn hết là sự tỉnh thức canh giữ. Người dạy điều ấy là vì người biết rõ, phần thì lòng người ta không đứng vững bền, phần thì có nhiều sự hiểm nghèo ta hằng mắc phải luôn. Chúa phán điều ấy chẳng phải là phán cho một ít kẻ liều mình hơn đâu, song là người phán cho hết mọi người. Ta hãy biết dầu ở chốn nào, dầu làm việc gì, hay là ở với thứ người nào, thì ta chẳng hề đứng vững chắc cho trọn đời ; Bởi vì dầu các thánh Tông đồ là kẻ Chúa yêu dấu cách riêng, đã bỏ mọi sự mà theo Chúa, thì chính mình các đấng cũng đã sa ngã.

Ta hãy tin chắc các sự hiểm nghèo có trong nước bước ta đi, và nếu ta có tập dượt một nhơn đức nào, thì chẳng có nước bước nào ta đi mà không có sự hiểm nghèo cho nhơn đức ấy. Ta mang trong

mình một suối đầy các sự xấu, các tình tư dục ta nó chẳng tuyệt mất bao giờ, song nó ngủ mà thôi, mà có muôn vạn dịp cho nó thức dậy đặng. Ta có thắng đặng nó dịp nào, thì lại có dịp khác, thế nào nó cũng thay đổi liên tiếp nhau mà đánh giấc dữ lộn với chúng ta đêm ngày luôn.

Vậy nếu người nhà dòng, có đủ mọi cách cho đặng nên thánh, có đủ phương thế mà giữ mình, mà còn phải sợ hãi lo lắng luôn về phần rồi, thì kẻ sống ở giữa lỗ rạn thế gian thì làm sao. Ấu là các kẻ ấy cần kíp phải tỉnh thức canh giữ cho hết sức mà chớ. Ta cần kíp phải lui tới với mọi đẳng bậc mọi thứ người sống giữa thế gian, lo việc thế gian : thì có khi gặp kẻ làm ích cho ta về phần rồi ít nhiều, đều ấy thì không ai hồ nghi ; cũng có kẻ thì sinh hiểm nghèo cho ta về đảng ấy : nhưng mà chẳng có nơi nào không dạy không buộc, phải lo giữ mình đến.

Ta hãy canh giữ mình ta như lính thủ đồn vậy.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gắm lời Kinh thánh rằng : *Kìa người bạn đến, hãy ra đón rước người.*

Tôi vui mừng hơn hở mà đến cùng Chúa, vì lòng tôi khát khao Chúa, và chẳng có Chúa thì sống chẳng đặng, mà Chúa đã kháng đến làm cho nó đặng no đầy.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Kinh Ngạn ngữ rằng : *Anh em hãy lo lắng canh giữ lòng mình cho lắm, vì cả sự sống ở đó mà ra.*

Lại lời thánh BÊNÊĐÔ rằng : *Biết canh giữ, biết chăm chỉ, không cậy sức mình chút nào, và năng xét mọi sự, ấy là dấu kẻ có lòng kính sợ Đ C T.*

Tuần 26 sau lễ Hiện xuống.

Ngày Chúa nhật

Gẫm về lời ví dụ mấy nén bạc

Đều thứ ba ta phải có cho đặng dọn mình mà rước Chúa Cứu thế, là phải theo ơn Đ C T. cho hết lòng trung nghĩa và làm các việc bổn phận theo ơn Chúa kêu gọi mình, cho nên Đ C G. chỉ đều ấy cho ta trong lời ví dụ về mấy nén bạc. Ví dụ này có nhiều đều giống như bài thí dụ về

các khối bạc Đ C G. đã phán trong nhà ông Giakêu ở thành Giêricô.

Bài ấy tóm lại trong ba việc : 1° Chủ nhà phát bạc cho đầy tớ, mỗi đứa ước chừng mười nén, rồi người đi phương xa, 2° Lúc chủ nhà đi khỏi thì các đầy tớ dùng bạc ấy cách khác nhau : đứa thì làm lời ra bằng hai, đứa thì đào lỗ dưới đất mà chôn nén bạc của chủ nhà giao cho 3° Sau hết khi chủ nhà trở về, thì bắt tính sổ ; mà kẻ đã làm lời ra bằng hai, thì đặt chủ khen và đặt lên làm đầu coi các của trọng hơn, còn đứa lấy lẽ chủ nhà có lòng tham lam ăn cướp, cho nên nó không dám làm cho bạc ấy sinh lợi, thì phải chủ nhà cắt bạc ấy đi mà trao cho kẻ đã có bằng mười, còn nó thì phải bỏ ra ngoài nơi tối tăm, ở đó sẽ phải khóc lóc nghiêngng rãng đời đời.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Kinh thánh rằng : *Có một người kêu gọi đầy tớ đến, v v.*

Đ C T. là chủ ta, mà ta là tôi tá bên hạ của người ; người đã dựng nên ta, cho dựng làm tôi người ở đời này và đến sau người thưởng cho ta dựng hầu hạ châu chực người trên thiên đàng. Người muốn cho ta đừng quên ta đã có lời giao ước

buộc mình rõ ràng ; chẳng phải là ta đăng thông thả muốn làm tôi người hay là không cũng đăng đâu, vì chúng ta đã buộc mình rồi. Ngày người chịu chết trên cây thánh Giá, như lời thánh Phaolô dạy, người đã dấn tở làm chứng người đã chuộc ta trên cây thánh Giá. Song thương ôi ! biết mấy người ở xung quanh ta, chẳng muốn nhìn biết Đ C T. có quyền mà làm mà nói, như chủ nhà, có quyền dùng ta và mọi sự ta có, hay là nói cho phải hơn, mọi sự người đã phú cho ta, cho sáng danh người.

Hắn thật xét theo ý nghĩa và sự bề ngoài thì người là một ông chủ nghiêm nhặt ; người đã lấy làm cần mà biểu ta về đều ấy, người sẽ đòi nợ và ai chống cựong thì người sẽ phạt cách nặng nề dữ tợn. Song về phần ta thì ta biết, nhứt là người là một chủ rất nhơn lành và ta cũng ưng lấy tên ấy mà gọi người ; người đã ban mọi sự cho ta nhưng không, và trước khi ta cầu xin cùng người và người sắm thưởng ta cách sang trọng vì chút sự nhỏ mọn ta đã làm vì người.

Vậy ta có dốc lòng từ bây giờ mà đi, chẳng những ta chịu làm tôi người, không

năn nỉ phân năn, mà lại tỏ lòng vui mừng và biết ơn và kính mến và làm hết mọi sự mà đem những anh em lạc đảng bấy lâu đang trở về làm tôi người nữa chăng ?

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy găm lời này : *Chủ nhà trở về và bắt các đầy tớ tính sổ.*

Lạy Chúa. Chúa dạy tôi tính sổ về hết mọi ơn trọng Chúa hằng ban xuống cho tôi chẳng khi dừng, thì tôi biết tính làm sao ? Tôi xin dâng cho Chúa mọi sự khốn khó Chúa chịu trên cây thánh Giá, cho đang trả hết nợ tôi.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời ông Gio-đuê rằng : *Anh em hãy giải sợ Đ C T. và hãy làm tôi người cho trung tín và có lòng vững phục cho trọn mọi đảng.*

Lại lời thánh HIÊRÔNIMÔ rằng : *Làm tôi Đ C T. là một dấu riêng và một công trọng.*

Ngày thứ 2

Còn găm về thí dụ nén bạc.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI NÀY : *Ở đầy tớ tốt lành trung nghĩa.*

Nhơn sao Đ C T. muốn cho ta tỏ mình ra là tôi tá người.

Đ C T. muốn cho ta nên tôi tá trung tín mà giữ các điều ta đã khấn hứa buộc mình giữ, hoặc nhờ kẻ khác làm thế ta trong khi chịu phép Rửa tội, và ta cũng đã nhắc lại cách trọng thể ngày ta rước lễ vỡ lòng nữa. Trung tín mà giữ các điều đã nghe giảng dạy, là các điều Đ C T. dùng miệng dạy coi sóc linh hồn mà truyền dạy cho ta. Sau hết phải trung tín mà làm việc bổn phận hằng ngày, mà nhứt là ta bằng lòng làm những việc nhỏ mọn có hằng ngày, làm cho ta mệt nhọc mà ta cứ thủng thẳng làm hoài, thì tỏ ra ta có lòng trung tín thật mà chớ.

Mà đây tờ trung tín, thì phải làm việc cho siêng nữa, chẳng phải nói tốt nơi miệng mà xưng mình có lòng trung tín, có lòng kính mến thì đã đủ đâu. Đ C T. muốn cho có những việc làm, mà những việc có thể làm sáng danh người đặt. Đây tờ trung tín của Đ C T. khi đã lãnh lấy các nén bạc nơi Chúa mà làm lợi, thì không làm hao mất đã rồi, lại cũng không bo bo giữ kỹ làm chi : song nó ra sức dùng tài trí mà làm việc hết sức, cho đặt thêm nhiều ra hơn. Nói tắt một lời, đây tờ trung nghĩa Đ C T. là như vật liệu có

sự sống, nó có làm việc gì, hay là có đông đây làm sao, thì đều bởi chủ nó mà ra cả, cho nên mọi sự nó có, mọi việc nó làm, và mọi điều nó đang, thì đều qui về chủ nó hết thảy.

Vậy chúng ta có muốn dâng mình cho Đ C T. cho phải mọi đàng và thật lòng ước ao vào sổ những tôi tớ người chẳng? Ông thánh Bênadô dạy rằng: Trong sự anh em yêu dấu cũng phải giữ, trong sự anh em sợ cũng phải giữ và trong sự anh em lo buồn cũng phải giữ; là anh em hãy yêu mến một mình Chúa mà thôi, hay là có yêu mến vật gì, thì cũng hãy yêu nó vì Chúa mà thôi, anh em đừng sợ đi gì, chỉ sợ mất lòng Đ C T. mà thôi; đừng lo buồn đi gì, chỉ lo buồn khi phải mất Đ C T. mà thôi. Như vậy thì anh em không làm tôi hai chủ; mà anh em sẽ tế lễ cho người mọi sự anh em lấy làm yêu chuộng hơn hết: là họ hàng bạn hữu, các đền sung sướng nhỏ mọn, các tính mê, và các sự dịu dàng êm ái nữa.

KHI CHIU LỄ — Ta hãy gấn lời này. *Lạy Chúa, Chúa đã giao cho tôi năm nén bạc.*

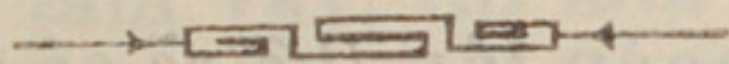
Tôi đã dùng các nén bạc Chúa đã giao

cho mà làm đi gì ? Khốn thân tôi cực khốn ; tôi đã dùng lòng nhưn lành Chúa cách trái lẽ chẳng nên, đến đời tôi phải xấu hổ mọi đàng.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời vua Đa-vít rằng : *Chúa là Chúa Trời tôi, chẳng cần dùng chút nào về mọi của cải tôi.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng ; Anh em nuôi đầy tớ, thì anh em đòi nó phải có lòng trung tín ; mà Đ C T. chẳng ở như vậy với đầy tớ người sao ?

Ngày thứ 3

Gẫm về sự phán xét chung

Đến ngày tận thế sẽ có sự phán xét chung như châu phê làm chứng về hết mọi lần phán xét riêng. Bấy giờ Con người sẽ ngự trên toà oai nghi sang trọng, có các thiên thần chực xung quanh và mọi người đều phải tụ hội đến trước mặt người, rồi người phân rẽ chúng nó ra khỏi nhau, như kẻ chăn phân rẽ các con chiên ra khỏi các con dê. Bấy giờ người sẽ đặt các con chiên, nghĩa là các kẻ lành ở phía bên hữu, còn các con dê nghĩa là

các kẻ dữ kẻ tội lỗi, làm nghịch với người thì phải ở bên tả.

Đoạn người trở mặt lại với kẻ ở bên hữu mà phán rằng : « Ở những kẻ Cha tao đã chúc nguyện mọi sự lành, hãy đến mà nhận lấy nước đã sắm sẵn cho chúng bay từ thuở tạo thiên lập địa, bay đã tỏ ra lòng thương xót với tao, nghĩa là những kẻ khó khăn khốn nạn, và những kẻ phải tù rạc thay mặt tao, vậy bây giờ bay hãy đến mà lãnh phần thưởng.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI Chúa phán rằng : *Đến ngày tận thế sẽ có sự phán xét chung mà châu phê các lần phán xét riêng.*

Sự phán xét sau hết này theo lời cha Bourdaloue, thì chẳng những là đều phải lẽ, mà lại là đều, các kẻ lành, kẻ Chúa định lên thiên đàng, đáng trọng đáng ước ao lắm ; vì chung như lời thánh Gioan Kim khẩu dạy ; sự vinh hiển các kẻ ấy sẽ tỏ lộ ra trước mặt mọi loài có trí khôn, khi ấy sẽ đặt vinh hiển và cũng ihoả dạ ước ao, vì ngày ấy ai nấy thấy rõ các việc các kẻ ấy làm, đều bối lòng ngay dạ thật và ý tứ thanh sạch mọi đàng, các kẻ ấy sẽ đặt vang danh, vì khi ấy ai cũng rõ biết các kẻ ấy hết. Vì chung cho đến khi ấy

thì chưa ai biết rõ, các kẻ lành ở đời phải chịu rủi ro khốn nạn chừng nào, bấy giờ mới biết mà thôi. Ở các linh hồn trung nghĩa, kia các đấng, dầu ở giữa thế gian hư hốt, các đấng cũng cứ làm tôi Chúa thật trong lòng, đều ấy làm cho các đấng, khi còn sống ở thế gian, dặng vững vàng mạnh mẽ, và dặng đều an ủi lắm.

Đến buổi kinh hoàng này là lúc mọi người phải mở sách lương tâm ra, thì chúng tôi trông cây xem thấy quan xét cao cả soi thấu mọi sự, và bởi đây lòng trông cây làm vậy, thì làm cho chúng tôi dặng đứng vững vàng và dặng bồi lại các sự thiệt chúng tôi đã phải chịu vì thế gian bắt bỏ trái lẽ công bình nữa.

Đang khi kẻ dữ phải xấu hổ, bối rối, sợ hãi, mất vía, cúi đầu xuống chẳng dám ngửa mặt lên, thì chúng tôi ra mắt, một cách vững vàng chẳng chút gì sợ hãi, vì đã đến ngày giờ chúng tôi dặng bình vực lấy mình. Bấy giờ người ta phân bì ghen ghét, bỏ vạ, cáo gian cho chúng tôi nhiều đều nhiều thức, nhưng mà sau hết kẻ phân bì sẽ ngậm miệng, hay là có nói, thì làm ích cho chúng tôi hơn nữa, các kẻ bỏ vạ, cáo gian, sẽ chịu mình là người

nói dối, và sự thật sẽ sáng rạng ra trước mặt thiên hạ mà chớ. Bây giờ khi thấy lương tâm ta làm chứng cho ta, dầu không ai biết, thì ta hãy vui mừng và lấy làm trọng tôn nọi người thế gian khen ngợi.

Ta hãy nói như thánh Phaolô rằng : Bây giờ người ta đoán xét cho tôi làm sao, thì không hề gì ; bởi vì một ngày kia có chính Đ C T. phải đoán xét cho tôi mà chớ. Hay là ta hãy nói như tiên tri Giêrêmia rằng : Lạy Chúa, chính Chúa là đang dò xét mọi lòng thiên hạ và dầu người ta ẩn giấu mấy lớp mặt lòng, thì Chúa sẽ tỏ ra hết, nay tôi kêu lên cùng Chúa xin Chúa xét, và Chúa sẽ xét đoán cho tôi tạ Chúa.

KHI CHỊU LÊ. — Ta hãy gẫm lời Chúa phán rằng : *Tao phải tù rạc mà bay đã đến viếng thăm.*

Ma nhưn sao Chúa phải giam trong nhà tạm này ? Chẳng phải vì lòng Chúa yêu mến tôi là kẻ ư biết ơn Chúa lắm sao ? Xin Chúa hãy ban ơn cho tôi dặng thêm lòng biết ơn nghĩa Chúa.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời vua thánh Davít rằng : *Lạy Chúa, xin Chúa chớ đoán xét tôi tạ Chúa ; vì chẳng có ai*

sống ở thế gian đang cầm mình vịn sạch trước mặt Đ C T..

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng : Đ C T. đã đặt trong quyền phép tôi, số phận chúng tôi ao ước sẽ đến trong ngày phán xét.

Ngày thứ 4

Còn găm về sự phán xét chung

Bấy giờ vua cả oai nghi xây mặt lại cùng các kẻ dữ ở bên tả mà phán quở nặng lời rằng : « Ô loài vô phước đáng chúc dữ, hãy xở ra khỏi mặt tao mà vào lửa đời đời, đã sắm cho satan và các thần ngụy theo nó. Bởi vì tao đói, tao khát, không nhà ngụ, mà không áo che thân, đau đớn tột nguyên, và phải giam tù nữa, mà bay chẳng có thương xót chút nào. Bấy giờ kẻ dữ thưa rằng : Lạy Chúa, chớ thì Chúa phải bấy nhiêu sự ấy khi nào ? Chúa phán rằng : Tao phán thật, mỗi lần bay từ chối các sự ấy, chẳng cho một người nào nhỏ mọn trong các anh em tao, thì ấy là bay từ chối chẳng cho tao mà chớ. »

Tức thì kẻ dữ, kẻ vô tâm phải vào nơi hình khổ đời đời, còn kẻ lành thì lên nơi hằng sống chẳng cùng. »

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI NÀY : Ở *quân vô phước*, đáng chúc dữ, hãy xở ra cho khỏi tao mà vào biển lửa đời đời.

Ông thánh Tađêô Tông đồ đã nói trong thư người rằng : Kia Chúa sẽ ngự đến cùng muôn vạn thánh cho đặng đoán xét hết mọi người và bắt kẻ dữ phải xưng ra hết mọi việc tội lỗi nó đã phạm.

Ta hãy lấy trí mà ngồi gần cơ hội lớn lao cả thế này.

Ta sẽ xem thấy sự gì ? sẽ nghe đều gì ? sẽ nói đều gì mà bênh vực ta ? và nhứt là ta sẽ ra làm sao ?

Ta sẽ xem thấy sự gì ? sẽ thấy các đều dọn trước mà phán xét ; nghĩa là trước hết người ta sẽ xem thấy dấu thánh Giá hiện ra trên không chói loà rực rỡ, là cờ tiên phong chỉ Đ C G. sẽ ngự xuống trên các án mây, có muôn vạn thiên thần theo hầu. Các thiên thần ấy sẽ đi khắp mọi nơi mà qui góp hết mọi người chẳng trừ ai, phải tề tựu trước toà Đ C G.. Đoạn các kẻ lành phải phân ra bên hữu, còn kẻ dữ thì bên tả.

Ta sẽ nghe điều gì ? sẽ nghe các kẻ tiên cáo. Trước hết chính mình Đ C G. sẽ trách ta đã làm cho các ơn người ra đời làm người và chịu chết trên cây thánh Giá đều ra vô ích. Đoạn thiên thần giữ mình, mà ta đã khinh chẳng nghe lời người khuyên bảo, thì cũng cáo ta ; sau hết lương tâm ta cũng cáo nài ta nữa. Đoạn có quan đoán ra mặt oai nghi kinh khủng, phùng phùng thanh nộ, thông suốt vô cùng, công bình vô cùng, chẳng có lẽ chịu uốn lòng, hay là nài xin sự gì đáng, mùa thương xót đã qua rồi, mọi lương tâm phải trải ra trong ngày cả thế ấy, cho mọi người đều đặn xem thấy, các điều suy tưởng rất kín nhiệm cũng phải tỏ ra, mặt nạ giả hình phải cất đi, chỉ còn lại sự xấu hổ thẹn thường mà thôi. Mà đến phiên ta thì Chúa cũng tra xét như vậy. Đ C T. sẽ hỏi ta về các ơn ta đã đặn, sẽ hỏi về ngày giờ người đã ban cho ta đặn ăn năn trở lại, sẽ tra hỏi về các tội ta đã phạm bởi lòng lo, miệng nói, mình làm, sẽ tra hỏi về các việc lành ta đã bỏ chẳng làm, lại những việc ta có lẽ làm đặn mà không làm nữa ; người sẽ tra hỏi về các việc bồn phận thuộc về

đấng bậc ta nữa. Ta sẽ trả lời làm sao về các điều tra hỏi ấy ?

Và sau hết *ta sẽ ra làm sao* ? Ta có ở dạng bên hữu mà lên trời hưởng mặt Đ C T. làm một cùng các kẻ lành, kẻ sạch sẽ, kẻ hay thương xót, kẻ khao khát sự trọn lành ; hay là ta ở bên tả mà sa hoả ngục đời đời làm một cùng các kẻ xấu, kẻ mê dâm dục, hay báo thù, tham lam, hà tiện, là thứ người chẳng biết thương yêu ai chẳng ? Ta hãy dùng lấy các phương cần thiết cho đấng quyết định số phận đời đời ta cho xong.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy gẫm lời này : *Tao khát mà bay chẳng cho tao uống.*

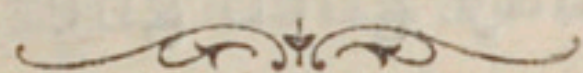
Lạy Đ C G., Chúa khát khao vì lòng thương yêu linh hồn người ta, và Chúa chờ đợi tôi là Tông đồ Chúa, làm cho Chúa đỡ khát, là lo làm việc, dùng mọi phương mọi cách tôi làm đấng, mà đem các linh hồn khác vào đạo thánh Chúa nữa.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phêrô rằng : *Nếu kẻ lành còn khó rồi thay, phương chi kẻ dữ kẻ tội lỗi sẽ ra làm sao ?*

Lại lời thánh GHÊGÔRIÔ rằng : Trong kỳ phán xét này người sẽ dùng phép công

thẳng hết sức, vì người đã giãn ra lâu bao nhiêu, thì người càng xét nghiêm nhất là bấy nhiêu.

Ngày thứ 5

Gẫm về sự các đầu mục thấy cả và cả :
kẻ thông luật, toan mưu làm hại Đ C G.

Các đầu mục thấy cả và các kẻ thông luật lo lắng đã lâu ngày làm sao cho dặng bắt Đ C G. mà giết. Sau hết chúng nó hội hiệp nhau làm một với các kỳ cựu trong dân, mà nhóm trong hiên nhà mát thấy cả thượng phẩm Cai pha ; ông ấy tỏ ra cho chúng nó biết, phải lo thi hành cái án đã ra ba tháng rồi mà phạt tội kẻ lộng ngôn phạm thượng đến Đ C G. cho gấp. Song le có một ít quan công đồng xét sự bắt Đ C G. trong các ngày lễ Phanxica là đều bất tiện vì các ngày ấy thì có người xứ Galilêa là quê hương với Đ C G, đến xem lễ đông lắm, thì e gở người dặng và như vậy làm dịp cho quân Rôma xen vào mà đánh chết nhiều người chẳng.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI NÀY : Chúng nó bàn tính với nhau cho dặng làm mưu mà bắt Đ C G.

Ôi ! hai sự nghịch nhau là dường nào : bên đấng Cứu thế thì ở yên lặng như ở trên thiên đàng, còn kẻ nghịch người thì lo lắng áy náy ghen ghét luôn chẳng khi dừng.

Đ C G. cứ bằng yên, mà lo việc mình cho đến giờ sau hết ; người biết ít ngày nữa mình sẽ chịu chết, mà người cứ giảng dạy đoàn lũ dốt nát nhẹ dạ ấy chẳng hề thôi. Người cứ vẽ bày cho các kẻ nghịch biết đàng ra khỏi sự tối tăm lầm lạc. Người ở bằng tịnh mà nhắm xem các sự sẽ xảy đến, chẳng hề đem trí đến mà xét một giây phút nào về sự tránh cho khỏi những sự đang chờ đợi mình bao giờ sốt. Vả lại, như người sẽ phán với các môn đệ cách một ngày sau, người khát khao giờ ấy đã lâu ngày lắm. Người chẳng thay đổi chút nào trong cách người quen làm, người cứ ra sức giảng Evang cho đoàn lũ nhơn dân, người ở bằng tịnh mà đọc kinh cầu nguyện mà thôi.

Còn kẻ nghịch người thì khác lắm, chúng nó có thể thần trước mặt người ta lắm, mà cứ hội nhau mà ban tính, hiệp lực với nhau mà làm hại một người cô thế, chỉ có ít người thuyên chài xư

Galilêa đi theo mà thôi ; chúng nó lo sợ và hiệp một lòng với nhau, quyết làm mưu cho đảng bắt người. Mà dầu vậy thì chúng nó cũng còn thấy nhiều sự hiểm nghèo, nhiều mưu chước và sự ngăn trở khắp mọi nơi, chúng nó sợ dân nổi dậy mà làm loạn. Mà hẳn thật kẻ có lương tâm xấu, có lòng ghen ghét người ta thì chẳng hề dặng nghĩ yên bao giờ.

Nếu người ta có ra sức chuối mắng và bỏ vạ cáo gian mà làm cho ta mất sự bằng yên ta phải có và cũng muốn có luôn, thì dầu phải thế nào ta cũng phải giữ sự bằng yên chúng nó muốn cất đi ; phải lấy sự nhịn nhục mà thắng những kẻ ra tài nông sức mà hại ta ; phải làm thình lín lặng cho hết sức, phải giữ đừng phản nản năn nỉ, hay là làm sự gì mà tỏ dấu buồn, muốn báo thù hay là bứt rứt khó chịu, kéo mất sự bằng yên chẳng ; phải giữ một mực bằng tịnh luôn, để cho chúng nó dầu không muốn cũng phải chịu rằng, các sự dữ nó ra sức làm cho ta thì chẳng động gì đến ta, mà ta lại dặng núp trong tay phép tắc vô cùng sẽ bình vực che chở ta, cho khỏi lòng sâu độc những kẻ đã ra sức, và có khi sau này sẽ có lẽ nó ra sức

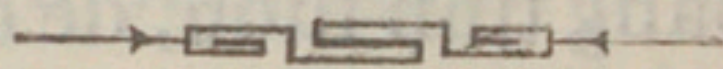
hơn nữa, mà làm cho ta mất sự yên hàn thanh tịnh ta phải có, mới sống vui vẻ đặng.

KHI CHỊU LỄ. — Ta phải gẫm lời này ;
Chúng nó công luận cùng nhau cho đặng bắt Đ C G.

Lạy Đ C G. đời chúng tôi bây giờ cũng còn có kẻ nghịch với Chúa, chúng nó tập lập với nhau cho đặng bắt bớ Chúa. Tôi là kẻ gìn giữ Minh thánh Chúa, tôi sẵn lòng liều sự sống cho đặng bênh vực lấy Chúa.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời thánh Phaolô rằng : *Anh em hãy làm cho sự bằng yên Chúa Kirixitô đặng cai trị trong lòng anh em.*

Lại lời thánh GHÊRÊGÔRIÔ rằng : Kẻ dữ chẳng hề dặng lòng bằng yên bao giờ, chúng nó phải áy náy lo sợ luôn và lương tâm cắn rứt luôn chẳng khi dừng,

Ngày thứ 6.

Gẫm về sự Giuda nộp Đ C G.

Trong khi toà Thượng phẩm đang công luận với nhau trong nhà tư thầy cả

Caipha, vậy có một người ra mặt thì đăng vào tức thì, ấy là Giudà là đứa loạn thần tặc tử đó chúc. Nó liền nói rằng : Các ngài tìm phương bắt ông Giêsu phải chăng ? Các ngài muốn cho tôi bao nhiêu, thì tôi sẽ nộp người cho ? Mọi người ưng thuận, nếu bắt đăng Đ C G. đem đến cho các đầu mục thầy cả, thì sẽ cho thẳng Giudà 30 đồng bạc. Giudà hứa chịu, mà từ ấy nó ra sức tìm dịp cho đăng nộp Đ C G. cách kín cho dân sự khỏi biết.

TRƯỚC HẾT TA HÃY GẮM lời Giudà rằng :
Và tôi sẽ nộp người cho các ngài.

Nếu ta có ý xét cho kỹ, thì liền thấy tội thẳng khốn nạn này gồm có ba đều thường làm sỉ nhục và làm mất lòng, một cách tươi ngon và xác xược quá chừng, ấy là sự vô ơn bội nghĩa, sự thất tín và lì lợm gan dạ, vì nó cố chấp làm một việc quái gở bởi lòng xấu đã suy xét lâu ngày.

Thật nó ra người bội nghĩa quá chừng vì nó đã đăng Chúa ban ơn lành vô ngần vô số. Lại nó phạm tội thất tín, vì đã nộp thầy mình là đấng đã ăn ở tình nghĩa với nó đã lâu ngày, đã tỏ ra lòng tin cậy nó, và đã tỏ tình quen biết và thương yêu nó cách riêng mọi đàng. Lại nó đã phạm tội

bán nộp Chúa bởi lòng gan dạ lì lợm cố chấp làm một sự xấu nó đã muốn và đã suy xét trước, nó đã vô phe với những kẻ đã tập lập lo mưu làm hại thầy mình, đã đến gặp những kẻ ấy mà định với chúng nó giá bán sự sống và máu thầy mình.

○ Ấy Giudà đã dâng nhắc lên bậc rất cao trọng làm Tông đồ, dâng đầy ơn Chúa, đã dâng ơn làm các phép lạ, sau hết đã trở nên đầu đảng quân nghịch với Đ C G. và bởi trên cao mà đã té xuống tới đáy hoả ngục như vậy.

Ta xem thấy việc người khốn nạn ấy thì hãy run sợ cho mình. Hãy hạ mình xuống và đừng cậy sức mình bao giờ và nhứt là ta hãy nhớ ta đã dâng Con Đ C T. làm của mình một cách riêng mọi dâng vì ơn đã làm cho người sống trong mình ta, ấy là giá máu thánh người mà chớ. Bởi đó khi nghe theo tính xác thật khốn nạn, mà phạm một tội trọng ấy là giết Đ C G., thì sự sỉ nhục ta làm cho người chẳng kém hơn khi người bị thằng Giudà bán cho quân Giudêu 30 đồng bạc.

KHI CHỊU LỄ. — Ta hãy găm lời thằng Giudà nói rằng : *Và tôi sẽ nộp người cho phôi ông.*

Lạy Chúa, xin chớ để linh hồn nào ra nguội lạnh trễ nải, đến đổi nộp Chúa như thằng Giuda này. Tôi muốn gia thêm lòng cầu nguyện, tỉnh thức và kính mến Chúa cho bội nhiều hơn nữa.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời tiên tri Osêa rằng : *Chúng nó đã phạm tội bởi lòng xấu đã lâu ngày.*

Lại lời thánh AMBRÔSIÔ rằng : Đang khi phạm tội dầu biết rằng không thể nên việc, nhưng cả lòng lấy khí giải phản nghịch.

Ngày thứ 7

Gồm về mấy ngày sau hết trước
khi Đ C G. chịu chết.

Trong mấy ngày sau hết, Đ C G. ban ngày ở trong đền thờ là nơi dân sự đang chờ đợi người, từ khi mặt trời mới mọc, và đến chiều lại thì người lên trên núi Olivête mà cầu nguyện thâu đêm. Song le đến ngày thứ tư tuần thánh thì Đ C G. ở yên trong nhà Matla và Maria là nơi người tỏ ra lòng thương yêu và ngoan ngùy hơn hết. Đến chiều thì nói chuyện

lâu dài hơn mọi khi khác ; sau hết Đ C G. quì xuống dâng mình làm của lễ tế Đ C Cha cho thiên hạ dặng rồi.

TRƯỚC HẾT TA HÃY SUY LỜI nầy : *Người lên trên núi Olivê-tê mà cầu nguyện suốt đêm.*

Trong vòng ba năm dạy dỗ tập rèn các thánh Tông đồ, thì đa phen Đ C G. đã nói đi nói lại với phôi thánh ấy cho hiểu sự cầu nguyện là đều cần thiết, nhứt là trong khi bị thử. Hôm nay người muốn làm gương về sự ấy cho dặng in vào trí não các kẻ ấy, hầu cho dặng nhớ đều ấy luôn chẳng khi dừng. Vậy người muốn dạy một đều người làm gương sờ sờ trước mặt phôi thánh ấy, hầu cho các thánh ấy, sau dẫu gặp phải sự gian truân khốn khó như người thì chẳng có lẽ mà quên đi dặng. Bởi đó người đi lên trên núi, ban đêm thanh vắng tối tăm, một mình người ở trước mặt Đ C Cha mà cầu nguyện.

Các thánh cầu nguyện một mình chưa lấy làm đủ lại còn kêu xin anh em giúp lời cầu nguyện cho mình nữa. Những dấng ấy lấy lòng sốt-sắng mà xin người ta cứ cầu nguyện và xin cầu nguyện cho mình luôn chẳng khi dừng. Trong thơ ông

thánh Phaolô gợi, biết mấy lần người đã nhắc lại người ta giúp lời cầu nguyện cho người mà rằng : Thầy xin anh em vì Đ C G. và vì sự yêu mến Đ C T T. hãy cầu nguyện cùng Đ C T. mà giúp thầy chiến trận cho mạnh mẽ. Người cảm mình như kẻ đang ở giữa chốn chiến trường ; người biết trong cơn hỗn chiến và kẻ nghịch mạnh thế, thì nhiều lần, nếu người ta chiến trận một mình, thì e hiềm nghèo phải thua chẳng. Vậy người xin các bon đạo giúp người và chiến trận làm một cùng người.

Kìa đã một năm ta bằng gẫm lần lần các lời thầy thánh ta đã dạy và các gương người đã làm ; bây giờ trước khi thôi gẫm về các điều ấy, thì ta hãy gẫm lại về bài trọng hệ cần kíp về sự cầu nguyện trong thi hiềm nghèo và trong khi bị thử ; và ta hãy in vào trí lòng ta, lời thánh Phaolô xưa đã dạy bốn đạo thành Thes-salônica, cũng là lời bởi miệng Chúa giới ra rằng : *Anh em hãy cầu nguyện chẳng khi dừng.*

KHI CHỊU LỄ. – Ta hãy gẫm lời thánh Phaolô rằng : *Chúa là đấng hằng sống hằng trị mà bình vực bầu chữa chúng tôi.*

Lạy Đ C G. nếu chẳng có lời Chúa nguyện xin bầu chữa, thì cả và thế gian này đã trở nên một vực sâu hồn độn khôn kể xiết đã lâu ngày rồi. Lạy Chúa xin cứu chúng tôi kéo điếu.

SAU HẾT TA HÃY THĂM NGHĨ lời Cavinh vua thánh Đavít rằng: *Lạy Chúa, xin hãy nghe lời tôi nguyện và xin cho tiếng tôi kêu van thấu đến tai Chúa.*

Lại lời thánh AUGUTINÔ rằng: Trong hai điều là: biết ăn ở cho tử tế và biết cầu nguyện cho nên, thì tôi chẳng cho là khác nhau gì sớt.

CHUNG TẬT.

Sách Gâm quanh Năm. 032

Quyển thứ V.

MỤC LỤC

Tuần thứ XVII. Sau lễ Hiện xuống.

Ngày Chúa nhật. Gâm về sự khiêm nhượng và sự thương yêu	5
Ngày thứ 2. Gâm về những người đặng mời ăn tiệc	9
Ngày thứ 3. Gâm về sự bỏ mình và ở cho gan dạ	13
Ngày thứ 4. Gâm về con chiên lạc và đồng bạc đã mất	17
Ngày thứ 5. Gâm về con trai hoang đàng.	20
Ngày thứ 6. Còn gâm về con trai hoang đàng	24
Ngày thứ 7. Gâm về kẻ giữ việc thất tín	29

Tuần thứ XVIII. Sau lễ Hiện xuống.

Ngày Chúa nhật. Gâm về sự Đ C G. quở trách quân Phariseu vì chẳng bằng lòng	33
Ngày thứ 2. Gâm về Lagiarô và người giàu có tội lỗi	37

Ngày thứ 3. Còn găm về ông Lagiarô và người giàu có xấu	41
Ngày thứ 4. Găm về sự làm gương xấu và sự tha lỗi cho những kẻ mất lòng ta	45
Ngày thứ 5. Găm về đức tin và đức khiêm nhường	50
Ngày thứ 6. Găm về sự ông Lagiarô sống lại	54
Ngày thứ 7. Còn găm về sự ông Lagia- rô sống lại	58
<i>Tuần thứ XIX. Sau lễ Hiện xuống.</i>	
Ngày Chúa nhật. Còn găm về sự ông Lagiarô sống lại	62
Ngày thứ 2. Còn găm về sự ông Lagia- rô sống lại	66
Ngày thứ 3. Găm về án tử Đ C G. và sự người trở về thành Ephrem	69
Ngày thứ 4. Găm về mười người tật phung	73
Ngày thứ 5. Găm về sự Con người đến lần thứ hai	77
Ngày thứ 6. Găm về bài ví dụ một bà goá và quan đoán xấu	81
Ngày thứ 7. Găm về người Pharisêu và người Publicanô	85

Tuần thứ XX. Sau lễ Hiện xuống.

Ngày Chúa nhật. Còn gẫm về người Pharisêu và người Publicanô.....	89
Ngày thứ 2. Gẫm về phép nhứt phu nhứt phụ và sự giữ đức đồng trình	92
Ngày thứ 3. Gẫm về lời Chúa phán : Bay bây để cho con trẻ đến cùng tao.....	96
Ngày thứ 4. Gẫm về người trai kia Chúa gọi đi dâng trọn lành.....	100
Ngày thứ 5. Gẫm về phần thưởng kẻ tự ý giữ đức khó khăn.....	104
Ngày thứ 6. Gẫm về bài ví dụ kẻ làm vườn nho	108
Ngày thứ 7. Còn gẫm về kẻ làm vườn nho	112

Tuần thứ XXI. Sau lễ Hiện xuống.

Ngày Chúa nhật, Gẫm về sự Đ C G. phán lần thứ ba về sự thương khó người.....	116
Ngày thứ 2. Gẫm về đều hai con ông Giêbêđêô xin cùng Đ C G.....	120
Ngày thứ 3. Còn gẫm về sự hai con ông Giêbêđêô xin với Đ C G.....	124

Ngày thứ 4. Gẫm về sự Đ C G. chữa hai người mù ở thành Giêricô.....	127
Ngày thứ 5. Gẫm về tích ông Giakêu gặp Đ C G.	131
Ngày thứ 6. Còn gẫm về truyện ông Giakêu.....	135
Ngày thứ 7. Gẫm về bài ví dụ khối bạc.....	139
<i>Tuần thứ XXII. Sau lễ Hiện xuống.</i>	
Ngày Chúa nhật. Gẫm về sự Đ C G. dùng bữa tại làng Bêthania.....	144
Ngày thứ 2. Gẫm về sự Đ C G. vào thành Giêrusalem cách trọng thể	148
Ngày thứ 3. Còn gẫm về sự Đ C G. khởi hoang vào thành Giêrusa- lem.....	152
Ngày thứ 4. Gẫm về cây vả bị chúc dữ.....	158
Ngày thứ 5. Gẫm về đèn thờ phải giữ sạch sẽ.....	161
Ngày thứ 6. Gẫm về đức tin có sức mạnh phép tắc là trùng nào.....	166
Ngày thứ 7. Gẫm về sự Đ C G. cãi lẽ với những kẻ thông thái Giudêu và phép rửa ông thánh Gioan.....	170

Tuần thứ XXIII. Sau lễ Hiện xuống.

- Ngày Chúa nhật. Gẫm về hai đứa con kia..... 174
- Ngày thứ 2. Gẫm về những người làm vườn nho phạm tội sát nơn..... 178
- Ngày thứ 3. Còn gẫm về những kẻ làm vườn nho..... 181
- Ngày thứ 4. Gẫm về sự vua kia làm lễ cưới cho con mình..... 185
- Ngày thứ 5. Còn gẫm về tiệc cưới..... 189
- Ngày thứ 6. Gẫm về sự nộp thuế cho vua Xêsarê..... 193
- Ngày thứ 7. Gẫm về sự kẻ chết sẽ sống lại..... 197

Tuần thứ XXIV. Sau lễ Hiện xuống.

- Ngày Chúa nhật. Gẫm về đều răn thứ nhứt..... 202
- Ngày thứ 2. Gẫm về Đấng Cứu chuộc là con cũng là Chúa vua Đavít..... 206
- Ngày thứ 3. Gẫm về sự Đ C G. bác lỗi các ký lục và quân Phariseu..... 210
- Ngày thứ 4. Còn gẫm về sự Đ C G. quở trách các ký lục và quân Phariseu..... 213
- Ngày thứ 5. Còn gẫm về sự Đ C G. quở trách..... 218

Ngày thứ 6. Gẫm về đồng tiền người
đòn bà goá bỏ trong bòm cúng... 221

Ngày thứ 7. Gẫm về những người
ngoại đạo đến dâng lời ngợi khen
Đ C G. 225

Tuần thứ XXV. Sau lễ Hiện xuống.

Ngày Chúa nhật. Còn gẫm về Đ C G.
và các kẻ còn ngoại đạo 228

Ngày thứ 2. Gẫm về quân Giudêu
cứng lòng tin là thế nào 233

Ngày thứ 3. Gẫm về sự Đ C G. phán
trước về thành Giêrusalem phải
phá cùng về ngày tận thế 236

Ngày thứ 4. Còn gẫm về sự thành
Giêrusalem phải hủy hoại 240

Ngày thứ 5. Còn gẫm về ngày tận
thế 244

Ngày thứ 6. Gẫm về đầy tớ tốt và đầy
tớ xấu 248

Ngày thứ 7. Gẫm về các người trinh
nữ khôn ngoan và các trinh nữ
dại. 251

Tuần thứ XXVI. Sau lễ Hiện xuống.

Ngày Chúa nhật. Gẫm về lời ví dụ
mấy nén bạc 255

Ngày thứ 2. Gẫm về thí dụ nén bạc	259
Ngày thứ 3. Gẫm về sự phán xét chung	262
Ngày thứ 4. Còn gẫm về sự phán xét chung	265
Ngày thứ 5. Gẫm về sự các đầu mục thấy cả và các kẻ thông luật toan mưu hại Đ C G.	269
Ngày thứ 6. Gẫm về sự Giuda nộp Đ C G.	272
Ngày thứ 7. Gẫm về mấy ngày sau hết Đ C G. trước khi người chịu chết	275
Mục lục	279

Những Bài Evang quanh năm.

đã cắt nghĩa trong cuốn nào, trang nào.

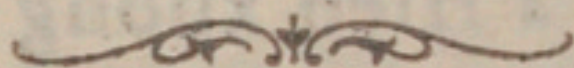
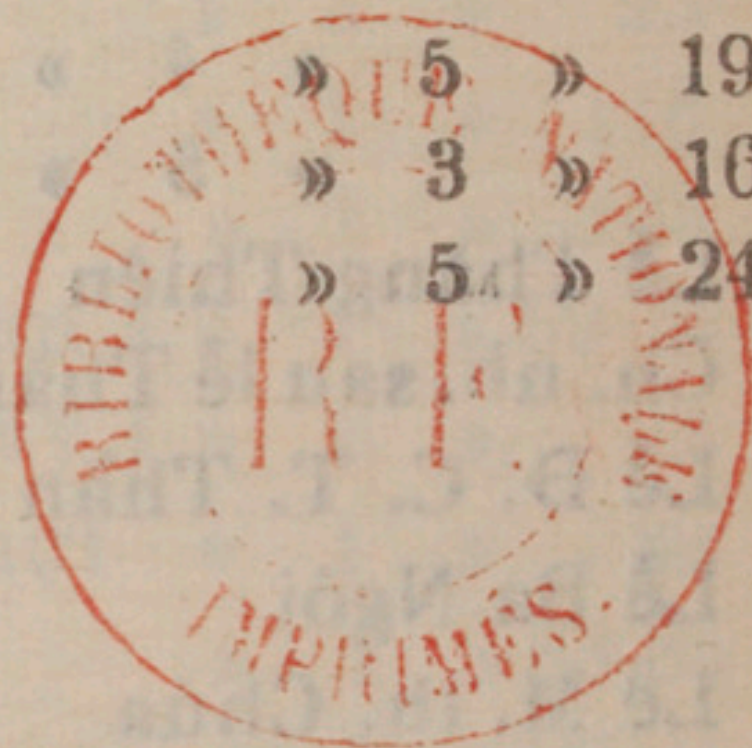
Ch. nh. thứ 1 mùa Ap. coi cuốn 5 tr.	248
» 2 »	» 3 » 95
» 3 »	» 1 » 116
» 4 »	» 1 » 103
Lễ Sinh nhật (nửa đêm)	» 1 » 69-76
» (sáng ngày)	» 1 » 22
Ch. nh. sau lễ Sinh nhật	» 1 » 89
Lễ Đặt Tên	» 1 » 83-85
Lê Ba Vua	» 1 » 92-94
Ch. nh. thứ 2 sau lễ Ba V.	» 1 » 124
» 3 »	» 3 » 86
» 4 »	» 3 » 154
» 5 »	» 3 » 144
» 6 »	» 3 » 150
Ch. nh. Bảy mươi	» 5 » 108
» Sáu mươi	» 3 » 121
» Năm mươi	» 5 » 116
Lễ Tro	» 3 » 62
Ch. nh. thứ 1 Chay cả	» 1 » 113
» 2 »	» 4 » 43
» 3 »	» 3 » 112
» 4 »	» 3 » 214
Ch. nh. thương khó	» 4 » 156

Lễ Lá	»	2	sự T. k.	
Ngày thứ Năm Tuần thánh	»	2	»	12
Lễ Phục sinh	»	2	»	159
Ch. nh. thứ 1 Phục sinh	»	2	»	164
» 2 »	»	4	»	181
» 2 »	»	2	»	47
» 4 »	»	2	»	44
» 5 »	»	2	»	49
Lễ Thăng Thiên	»	4	»	27
Ch. nh. sau lễ Thăng Thiên	»	2	»	41
Lễ Đ. C. T. Thần	»	2	»	34
Lễ Ba Ngôi	»	2	»	166
Lễ M. th. Chúa	»	3	»	210
Ch. nh. thứ 2 Hiện xuống	»	5	»	9
» 3 »	»	5	»	17
» 4 »	»	1	»	156
» 5 »	»	3	»	200
» 6 »	»	4	»	13
» 7 »	»	3	»	56
» 8 »	»	5	»	29
» 9 »	»	5	»	161
» 10 »	»	5	»	85
» 11 »	»	4	»	9
» 12 »	»	4	»	112
» 13 »	»	5	»	73
» 14 »	»	3	»	68
» 15 »	»	3	»	92

Ch. nh. thứ 16 Hiện xuống »	4	»	270
» 17 »	5	»	202
» 18 »	1	»	163
» 19 »	5	»	185
» 20 »	1	»	143
» 21 »	4	»	84
» 22 »	5	»	193
» 23 »	3	»	167
» 24 »	5	»	240

0
2
3
5
3
4
3
7
0

12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

